

తెలుగు ఇగితి
నరేంద్రపంపి

100th Telugu Igothi

SWARNA JEWELERS

Dealers in

22 Kt/24 Kt Jewelry & Gold

- * Bangles
- * Chains
- * Rings
- * Necklaces
- * Coins
- * Bars
- * Kadas
- * Chains
- * Laxmi & Ganesh Coins
- * Corals & Jades
- * Silverware

* ALSO DIAMONDS & DIAMOND JEWELRY BY ORDER

invite you to their new show room at

284 Queen Anne Road
Teaneck, NJ 07666

11 AM to 7 PM EVERYDAY EXCEPT TUESDAY

Phone: (201) 836-8802

Fax: (201) 836-4640

Latest Designs

Excellent Workmanship

Reasonable Prices

Guaranteed Quality

Directions: From Route 80 East & NJ Turnpike North: Take exit 70 and follow 70B for Teaneck - Turn left at third light onto Queen Anne Road.
From Route 4: Take exit for Queen Anne Road. From NY City: GW Bridge to Route 80 local and exit 70. Left on 1st light and left on third light onto Queen Anne Road.

We also specialize in Mail Order & Exhibition Sales
Krishna Rao & Jayabharahi Korapati

Wish you all the best for the Hundredth Edition of Telugu Jyothi

ఇది 100వ సంచిక
 ఏప్రిల్ మాస పత్రిక
 మన తెలుగు జ్యోతి
 ఆనంద జ్యోతి
 అమెరికావాసులకు
 - వెలుగు జ్యోతి
 మన ఈ తెలుగు జ్యోతి.

ఇది ఒక వార్తాజ్యోతి
 మన ఆశాజ్యోతి
 కొందరి ఆలోచన
 తెలపాలనే తపన
 అదేకదా మరి ఈ కల్పన
 అందుకే -
 మన తెలుగు జ్యోతి
 ఒక అవకాశం
 ఒక మార్గం
 ఒక కారణం.

ఎందరో కవులు
 గొప్ప రచయితలు
 తమ మాటలు
 మంచి కథలు
 పాటలు, జోకులు
 ఎంతో కృషితో
 ఎన్నో విశేషాలు
 అందించేసే -
 కొందరి కలం
 ఈ ఫలితం
 కాదా మరి
 -మన తెలుగు జ్యోతి
 ఒక దివ్యజ్యోతి
 అందుకే -
 మన తెలుగుజ్యోతికి
 ఎందరో అభిమానుల
 అనేక అభివందనములు.

- "జయసుధ"

**TELUGU FINE ARTS SOCIETY:
 IT'S BEGINNINGS**

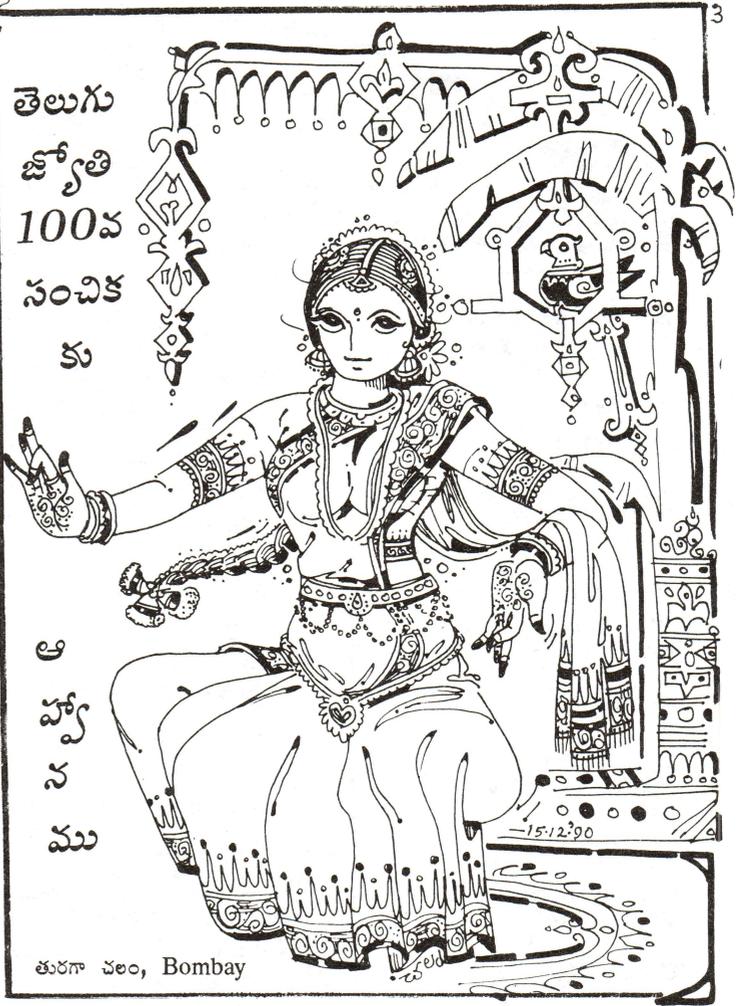
In 1984, Telugu Fine Arts Society started as an organization to serve the Telugu Community in the Tri-State area. The goals of TFAS, from the beginning are:

1. To provide a forum for our youngsters to demonstrate their talents in music, dance and drama;
2. To encourage interest in Telugu literature through publication of our monthly magazine TELUGU JYOTHI; and
3. To invite talented artistes from India for the entertainment and enjoyment of our community.

Over the last eight years, our organization has consistently met its objectives to the satisfaction of its members. It has produced many community-conscious-talented leaders; expanded its membership not only throughout the United States but abroad as well. May be the time has come to channel its energies to groom our second generation Telugus. One idea that comes to my mind is to create a global network of youngsters to share their experiences in education, professions and societies. This TELYNET (TELugu Youth NETwork) will enrich their lives and create bonds spanning oceans that can last many generations. This cannot be an impossible dream in this information age.

What do you think?

Dr. Rama K. Jonnada
 First President, Board of Trustees, TFAS.

With Best
 Compliments to

Telugu Jyothi

for its 100th issue

from

Dr. Prasad R. Babu Dandamudi
 13036 Pingry Place
 St. Louis, MO 63131 - 1727

(314) 227-3364

తెలుగు జ్యోతి

THE TELUGU FINE ARTS SOCIETY, INC.

(A TAX EXEMPT AND NOT FOR PROFIT CORPORATION)
P. O. Box 11104, New Brunswick, NJ 08906.

*****
సంపుటి: 9 ఏప్రిల్ 1992 సంచిక: 4
*****

తెలుగు కళా సమితి

Board of Trustees 1992 & 1993

President

Dr. Murty P. Bhavaraju
1061 Vail Road
Parsippany, NJ 07054
P: (201) 334-4586
F: (201) 334-9086

Vice President

Mrs. Nirmala Kocherlakota
(908) 805-0674

Secretary

Dr. K. V. Rao
47-07, Burling St
Flushing, NY 11355
(718) 886-4647

Treasurer

Mr. Satyam Srikonda
(201) 423-4444

Committees

Annual Events

Dr. Sanyasiraju Kalidindi
(908) 463-1066

Membership Services

Mr. Venkata N. Meka
(201) 947-0910

Special Programs

Dr. K. Srinivasa Rao
(212) 792-6210

Community Affairs

Mr. Krishnamraju Vegesna
(201) 316-2546

Youth Activities

Mrs. Kalpana Chamarti
(201) 473-0798

Editor, Telugu Jyothi

Dr. Kidambi Raghunath
1 Woodlake Drive
Piscataway, NJ 08854
P: (908) 463-0876
F: (908) 463-1221

అట్టమీదిబొమ్మ:

నూరు జ్యోతులు
వేయి జ్యోతులు
కావాలని ఆశిస్తున్నాము.
తె.క.స.
చిత్రకారుడు - బాపు

మా మాట

ఇది తెలుగు జ్యోతి
నూరవ సంచిక.
పాఠకులకూ,
రచయితలకూ,
శ్రేయోభిలాషులకు
కృతజ్ఞతలను
తెలుపుకుంటూ
ఆంగీకరణ ఉగాది
శుభాకాంక్షలతో
--తెలుగు జ్యోతి
కార్యపర్షము.
(సంపాదకీయం 9వ పేజీలో చూడండి.)

EDITORIAL COMMITTEE: Dr. Kidambi Raghunath, Dr. Murty P. Bhavaraju, Mr. Rama K. Chalikonda, Dr. K.V. R. Chary, Mr. Venkaiah Dama, Dr. Ben Gupta, Dr. Rama K. Jonnada, Ms. Indira Kolli, Dr. K. V. Rao, Mr. Srinivasa Rao, Dr. P. Venugopala Rao, Mr. Mahesh Saladi, Mr. Laxminarayana Tangirala.

+++++
ADVERTISEMENT DONATIONS:
Inside full page: \$300, Half Page: \$175, Quarter Page: \$100 per year. For cover ads please call the editor. Our year starts in January and we usually prorate the ads thru December.
*****

The articles published and the views expressed are those of the authors only and not necessarily reflect the opinions of either the editors or The Telugu Fine Arts Society.

=====
We acknowledge with thanks Mr. Thotakura Raghu, Editor and the Management of Andhra Jyothi weekly and Mr. K.V. Govinda Rao, Editor of Wisdom Magazine for permitting us to publish articles from their magazines.....
TFAS & TJ Committees.

విషయ సూచిక

1. నూరవ తెలుగుజ్యోతి...గేయం...జయసుధ.....	3
2. TFAS - Its Beginnings...Rama K. Jonnada	3
3. మామాట.....	4
4. శుభాకాంక్షల ఉత్తరాలు.....	5
5. వధువు కావలెను...విడిద ప్రన్నలక్ష్మి.....	7
6. సంపాదకీయం.....	9
7. 20 Qns. of the month...A review...K.V.Rao.....	11
8. Special "100 Firsts" questions...K.V. Rao	12,13
9. అమెరికాలో ఆంధ్రుల అగచాల్లు..గేయం...కె. కామేశ్వరి	15
10. ఉగాదికి స్వాగతం...గేయం...ఇందిర	15
11. మానవేల స్వామి...గేయం...మంత్రవాది శ్రీరామమూర్తి.....	15
12. పునశ్చరణ...గేయం...కోట సుందరరామ శర్మ.....	15
13. ఆరుగజాల జీవితం...బహుమతి కథ...హాసన్	16,17,19
14. మాకీ నాన్న వద్దు...కథ...కంచుమర్తి వెంకటేశ్వరరావు	18,19
15. ఒక్క మనిషి...గేయం...హేమలతా లవణం	19
16. నిరాశ...కథ...శ్యామలదేవి దళిక	21
17. గళ్ల నుడికల్లు - 37...బంగారు సరోజినీ దేవి	22
18. శ్రీ.శ. 2092...కథ...విజయశ్రీ.....	23,24,25
19. సృష్టికి సవరణ...గేయం...పి.వి.జి.....	25
20. పడమటి ప్రాంగణంలో...వ్యాసం...పార్వతి పొన్నలూరి.....	27
21. ఉగాది...గేయం...కె. సరోజ	29
22. తోడు-నీడ...గేయం...పి. రాజ్యలక్ష్మి రంగారావు	29
23. అమెరికాలో తెలుగు వాళ్ళు...వ్యాసం...కనకప్రసాద్ సరిపల్లి.....	30,31
24. శతమానం భవతి...అడియేన్	32,33
25. ఉగాది కార్యక్రమం.....	35
26. From The President...Bhavaraju	36,37
27. TFAS Honored.....	39
28. Changed in 100 months...Vasudha Bhavaraju	39
29. Raja Lakshmi Awards History.....	41
30. Youth Page	43
31. Community Page	45
32. భారత ప్రధానికి ప్రవాసాంధ్రునికి లేఖ...మురళి చందూరి	46,47
33. ఆంధ్రప్రదేశ్ చరిత్రలో కొన్ని ఘట్టాలు.....	48,49
34. ఆంధ్రప్రదేశ్ జిల్లాలు.....	49
35. History of Telugus	50,51,52,53
36. బింధు-సింధు న్యాయము...వ్యాసం...వేమూరి వేంకటేశ్వరరావు.....	55
37. Matrimonials	56
38. పేరులో ఏముంది...వ్యాసం...మూర్తి భావరాజు	57
39. ఇంటింటి పజ్యం...గేయం...ఆరుద్ర	57
40. మాయలో మనిషి...బహుమతి కథ...శివల జగన్నాథరావు ..	58,59
41. తరాలు - అంతరాలు...స్కెచ్... కాలిపు కూర్మావతారం...	60
42. Spring... A poem...Jayasudha	60
43. నేను,నేను,నేను...కథ...విజయలక్ష్మి రామకృష్ణన్ ..	61,62,63
44. Indian Population in the U. S., 1990.....	63
45. Answers to 100 Qns...L.S.Rao ..	65,66,67,68,69,70
46. Question of the Month...K.V. Rao.....	70

డా. కిడాంబి రఘునాథ్ గారికి,
రాజా నమస్కారాలు.

TFAS నిర్వహిస్తున్న తెలుగు జ్యోతి నూరవ సంచిక - ప్రత్యేక సంచిక సందర్భంగా, నా తరపున, రాజా లక్ష్మీ ఫౌండేషన్ తరపున, మీకూ, మీ యితర కార్యకర్తలకు, యితర సభ్యులకు శుభాభినందనలు.

అప్పడే నూరో సంచిక వస్తూండడం ఎంతో ఆశ్చర్యంగానూ, ఆనందంగానూ ఉంది. ఈ మధ్య వస్తున్న సంచికలు చాలా చూడముచ్చటగా, అందంగా, అకర్ణణీయంగా ఉంటూన్నవి. ఎన్నో మంచి విషయాలు సేకరిస్తూ, ఎంతో విలువైన మీ సమయాన్ని వినియోగిస్తూ, అమెరికాలోని తెలుగువారికి ప్రతినెలా అందజేస్తున్నారంటే, ఎంతో ఆప్లోదకరమైన విషయం. శ్రీ రాజా లక్ష్మీ ఫౌండేషన్ కు ఎనలేని కీర్తి ప్రతిష్ఠలు తెచ్చిన మీకందరకూ మా ధన్యవాదాలు తెలుపుకుంటున్నాను. ప్రత్యేకంగా డా॥ కే.వి. రావు దంపతులకు నా ధన్యవాదాలు. తెలుగు జ్యోతి యింకా ఎంతో ఎత్తు ఎదగాలనీ, అనంతంగా ప్రచురింపబడాలనీ హృదయపూర్వకంగా కోరుకుంటున్నాను.

యిట్లు,
సదా మీ శ్రేయస్సు నాశించే,
పి.వి.రమణయ్య రాజా
మద్రాసు, మార్చి 28, 1992.

Dear and Respected Board of Trustees,

CONGRATULATIONS!

You have beaten the century!

Is there any magazine in North America published by Indian ethnic group so religiously regular 100 times????

Any body's answer would be: "Yes, Telugu Jyothi".

Are there any organizations in North America with special funding set up to publish a magazine forever?????

The answer is: "Yes, Just Telugu Jyothi."

My wife and I look forward to receive Telugu Jyothi. Telugu Jyothi is the only Telugu magazine in North America serving the literary needs of our Telugu Community. I hope that TANA Patrika will catch up with it.

Behind the publication of every issue there is so much of dedication. Telugu Jyothi is the life line of TFAS. I see that. Recently, Telugu Jyothi started looking so beautiful. Really it is beautiful! The quality of articles, stories and poetry improved so much. I admire you all, specifically, Dr. Kidambi Raghunath, the zealous and no-nonsense man and Dr. K.V. Rao, who tirelessly has been working to establish a solid foundation for continuity of this beautiful magazine forever. I have no doubt that our children will enjoy reading the 1000th issue. Again congratulations.

Namasthe!
Your Friend,

Dr. Sathyanarayana Nallamothu
President
Telugu Association of North America
March 27, 1992

"ఏ దేశమేగినా"

శ్రీ కిడాంబి రఘునాథ్ గారికి,
నమస్తే!

"తెలుగు జ్యోతి" నూరవ సంచిక వెలువరించడం ముదావహం. ప్రపంచంలోని అందాల భాషలలో ఇటాలియన్ భాష తర్వాతి స్థానం తెలుగుదే. ఆ భాష మాట్లాడే ప్రాంతంలో పుట్టడం మన అదృష్టం.

అమెరికా చాలా సంపన్నదేశం. అక్కడికి వెళ్ళి తెలుగువారు పాలలో పంచదారలాగా కలిసిపోయారు. అక్కడే స్థిరపడిపోతున్నారు కూడా. ఐనా మన సంస్కృతి నాగరికత సాహిత్యాలను మరచిపోకుండా ఇలాంటి పత్రికలు, కార్యక్రమాలు నిర్వహించడం ఆనందాన్ని కల్గిస్తున్నది. "ఏ దేశమేగినా, ఎందుకాలిడినా, ఏ పీఠమెక్కినా, ఎవ్వరెద్దురైనా, పాగడరా నీ తల్లి భూమి భారతిని, నిలుపరా నీ జాతి నిండుగౌరవము" అన్న మహాకవి వాక్యాలు జ్ఞప్తికి వస్తున్నాయి.

తెలుగు జ్యోతి ప్రేమ - శాంతి - సాభ్రాతృత్వాలను - ఎల్లలు లేకుండా ఎల్లరకూ పంచిపెడుతుండని ఆశిస్తూ

శుభాకాంక్షలతో,

ప్రొఫెసర్ ముదిగొండ శివప్రసాద్

"చారిత్రక నవలా చక్రవర్తి"
Hyderabad, India
March 9, 1992

గత మూడు సంవత్సరాలుగా "అంద్ర జ్యోతి - తెలుగు కళా సమితి" సంయుక్తంగా నిర్వహించు కథల, కార్టూనులపోటీల బహుమతుల మొత్తం విరాళంగా అందజేస్తున్న మన జీవిత సభ్యులు బెన్ గుప్తా దంపతులకు కృతజ్ఞతలు.....తె.క.స. మరియు తెలుగు జ్యోతి.

With Best Compliments
to Telugu Jyothi - 100th Issue
from:

pHoenix Diagnostics, Inc.

RAM NUNNA
PRESIDENT

8 TECH CIRCLE
NATICK, MA 01760

TEL: 508-655-8310
FAX: 508-655-8273

Mukkavilli & Company, P.C.
Certified Public Accountants

143-02 Laburnum Avenue
Flushing, New York 11355

Tel. (718) 358-4361
Fax. (718) 961-3644

SUNIL V. KOPPAR

(Certified Public Accountant)
(New York & New Jersey)

- * Accounting Services for New & Established Business
- * Tax Services - Planning, Return Preparation for Businesses & Individuals, Representation in Tax Audits
- * Financial Statement Preparation & Certification
- * Computer Accounting System - Installation, Training & Support
- * Top Notch Experience, Quality Service, Competitive Rates

Please Call: (908) 679-0479

YOUR INDIAN LIAISON
ASSIGN US, WE DO IT BETTER

PACIFIC CONTRACTS, INC

- * Imports/Exports
- * Offshore Manufacturing
- * Offshore Film Production

Parsippany Plaza Offices
239 New Road, Unit C-3
Parsippany, NJ 07054

Tel: (201) 808-3323, Fax: (201) 808-7016
Tlx: 7101104027

Srinivas Polavarapu

Livingston Pediatrics

(limited to infants children & adolescents)

RAMALAKSHMI YERRAMILI M.D.

By Appointment

345 Livingston Ave.   85 Brunswick Wood Dr.
New Brunswick   East Brunswick
NJ 08901   NJ 08816

(908) 246-7171   (908) 238-6644

Weekend and Evening Hours Available

KAMALA

Food & Spices of Asia

251 FRENCH STREET (ROUTE 27)
NEW BRUNSWICK, NJ 08901

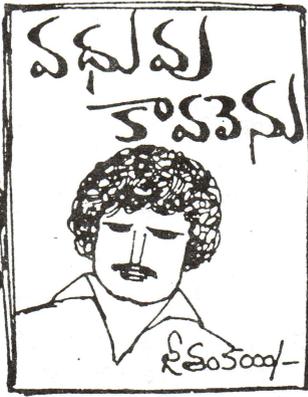
(908) 246 - 8262
Y.S. MURTHY

- * Full line of Indo-Pak & West Indies Groceries
- * Jewelry, Semi-Precious Stones, Crystals
- * Full range of video movies in Telugu, Hindi, Tamil, Malayalam, Kannada and Bengali
- * Fresh Vegetables on Tuesdays & Fridays

*****
Please bring this AD and get 10% of your bill donated to a temple of your choice.
*****

**Open Seven Days A Week
Rain or Shine
9:00 AM to 8.30 PM**

UPS Shipped on Mail Orders

ఎన్.వి. ప్రైవేటుగా వదులుతూ బొంబాయి వగరంలో బిజినెస్ చేస్తూ కనీసం నెంకు 5000 అదాయం పొందుతూ కిట్టానుకుం కుం ప్రకృతి లేని అదర్బ భావాలగం వరునికి అందమైన న దువు కావలెను. ఫోన్ వివరాలలో బాక్స్ నెంబర్ 603, కేరాఫ్ జనప్రియ వచ్చిత వార వ్రాకకు వ్రాయండి.

జనప్రియ వ్రాక తిరగేస్తున్న ఓ అందాం అరతిని వివాహా నింధం శీర్షికలో ఆ ప్రకటన అకట్టుకొంది. తన సేదతనానికి ఇంతకంటే మంచి అవకాశం రాదని నిర్ణయించుకొని కాగితం కలానికై వెదికాయి కళ్యా.

***

అరతి గార్నికా జనప్రియ ద్వారా మీ వివరాలు, ఫోన్ అందాయి. మీ ఫోన్ వచ్చింది. త్వరలో ఈ విషయమై పిక్చరాలాద్ వచ్చి కలుస్తాను.

మీరు కోరుకోవే అభినయం.

ఉత్తరం వదిలిన అరతి పంపిణీలో తబ్బిల్లుంది. ఉత్తరం కేవలం తేరిపార మాసింది. ఆ చూపులో వసంతాలు వెల్లి విరికాయి. తన కష్టాలు కడతేరతాయనే సంభ్రమంలో అరతి మనమ అనేక విధాం వరుగులు తీసింది. బొంబాయి వగరంలో తమ వంపార జీవితం గురించి డిహిన్తూ అకాశ పీఠంలో వివారించింది.

లాక్ష్మి రిచ్చన దూముకుపోంది.

రోడ్డు కిరువైపులా పెద్ద కట్టడాలో బిల్డింగులు. అరతి వింతగా, ఆకర్షంగా బొంబాయి వగరం పొందడానికి ముగ్ధులాలై వివోద్దిస్తుంది. మనసులో కోటి లాగాలు ఎదమీటాయి. అరతి భర్త వైపు చూసింది. ఆ అమాడుకప్పు చూపులో ప్రేమ, ఆప్యాయత, అమరాగం, అదరణ భావాలు తొంగిచూపాయి.

లాక్ష్మి ఓ భవంతి ముందు కీమముంటూ అగిన శ్రానికి ఈ లోకం లోనికి వచ్చింది. ఈ భవన భావ్యాపొందడానికి అరతి కర్మ అబ్బెరువు వొందాయి. పిగ్గు దొంతరం మధ్య మోతన వరువై ఆ ఇంటి గుమ్మంపై కుడి కాలుమోపి గృహ ప్రవేశం చేసింది.

***

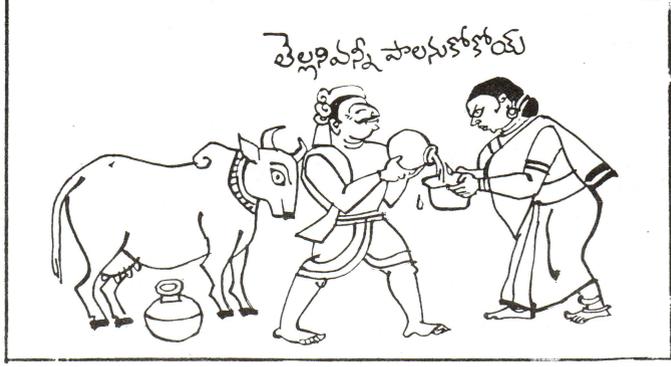
అరతి మంచపై బోల్గా వదుకొని వెక్కి వెక్కి విధుస్తోంది. కంబు కవచేర్చిన అకర్బుకు లోకంలో ఉండగం కిరాతకత్యమంతా ఒక్కసారి కనిపించింది. ఆ సిక్కి ఆమె గుండెలు బద్దలౌతున్నాయి.

అభినయం! ఎంత అందమైనవీరు!!! ఎంత అర్ధవంపైందా పేరు!!!

పది కాలాలు పాలు తనకో అవ్యవ్యంగా కనిమెంపి జీవించుదామమకున్న అద్దపిల్లను వదిలేంకి రెడైలైట్స్ విరియూలో అమ్మగలిగిందాపేరు.

అరతి విడుస్తునే ఉంది. వెక్కి వెక్కి విడుస్తునే ఉంది.

— విడిది ప్రపన్న లక్ష్మి

Jewels India Jewels Inc.
Kohinoor Diamonds AT SAM & RAJ

The Trendsetters in diamond & gold jewellery

NUMBER ONE IN GOLD BUSINESS

24 KT. BANGLES
 CHAINS AND KARA BARS & COINS
22 KT. JEWELRY
 CORAL-JADE PEARLS ETC

GOLD LINES
 (718) 507-1222
 (718) 507-1523
MAIL ORDERS ACCEPTED
 CLOSED TUESDAYS

In case of any problem, just tell us. We will make good your loss even after you return from India. We Trust And Respect Your Word. Why Go Somewhere Else?
 Do Not Settle For Less—Buy The Best
37-08 74th Street, Jackson Heights, N.Y. 11372

Great Gift Idea: For every religious gold coin you buy from us, we will donate some money to TANA or TFAS - Your Choice.

1992 తెలుగు కళా సమితి బహుమతి పొందిన కార్టూను.

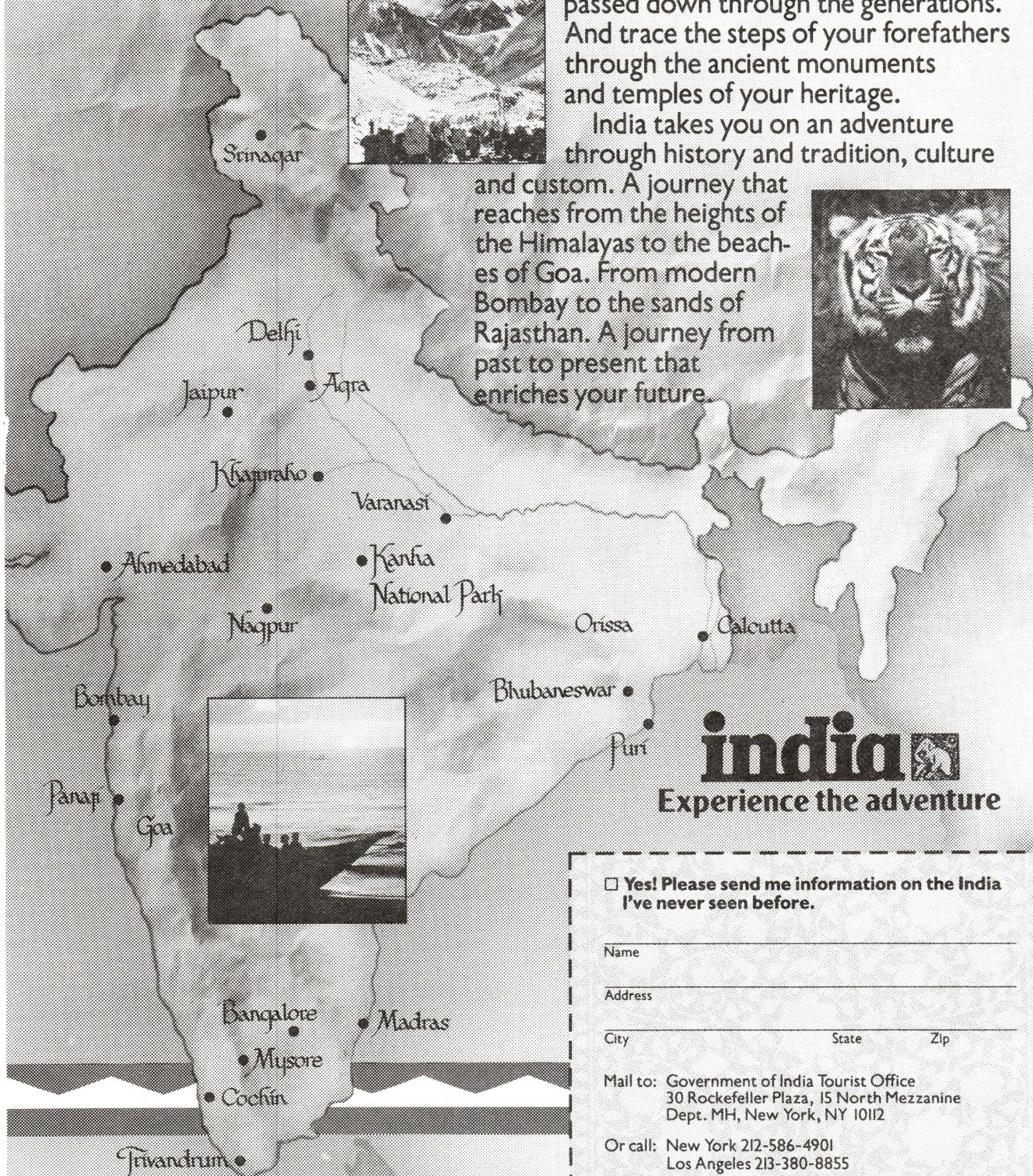
When you journey home, discover the India you've never seen.

India beckons you home with the promise of reunions and remembered places. It is a chance to visit the scenes of stories passed down through the generations. And trace the steps of your forefathers through the ancient monuments and temples of your heritage.

India takes you on an adventure through history and tradition, culture

and custom. A journey that reaches from the heights of the Himalayas to the beaches of Goa. From modern Bombay to the sands of Rajasthan. A journey from past to present that enriches your future.

india
Experience the adventure

Yes! Please send me information on the India I've never seen before.

Name _____

Address _____

City _____ State _____ Zip _____

Mail to: Government of India Tourist Office
30 Rockefeller Plaza, 15 North Mezzanine
Dept. MH, New York, NY 10112

Or call: New York 212-586-4901
Los Angeles 213-380-8855

ఈ ప్రత్యేక సంచికకని (నూరవది) రెండు నెలలనుండి ప్రయత్నం చేస్తూ, సుమారు 150 గంటలు పనిచేయగా తయారయింది. ఇంతగా కష్టపడి ప్రచురించాలా? అనుకోవడం కద్దు. "వంద" కు మన పద్ధతిలో ప్రత్యేక స్థానం ఉంది. శతమానం, శతాయుః, శతకము, నూరేళ్ళపంట వగైరాలు. అంటే, వంద వరకూ వెళ్ళడం అంటే ఒక మైలురాయిని, ఒక గమ్యాన్ని చేరకోవడన్నమాట. ఆ సందర్భాన్ని పండుగగా జరుపుకోవడం - ఈ విజయానికి కారణమైనవారికి కృతజ్ఞతలను చెప్పకుని, దొర్లిన తప్పలను (అసలు ఉన్నాయా?) మననం చేసుకుంటూ, క్రొత్త ప్రణాళికలకు రూపకల్పన చేస్తూ - భవిష్యత్తు గురించి చర్చించుకోవడానికి పనికి వస్తుంది.

1984 జనవరిలో మొట్టమొదటిసారిగా, తెలుగు కళా సమితి తరపున పత్రికాసంచికానిని ప్రచురించుదామని, అప్పటి ఆంధ్రజ్యోతి సంపాదకులు, శ్రీ పురాణం సుబ్రహ్మణ్య శర్మగారి సమక్షంలో చర్చించుకోవడము, ఆయన సంపూర్ణ సహకారాలనందజేస్తాననడం, ప్రతినెలా అయ్యే ఖర్చులకు ప్రకటనల ద్వారానూ, విరాళాలద్వారానూ ద్రవ్యం సమకూర్చగలవచ్చని సమితి కార్యవర్గము (ముఖ్యంగా డా. కే.వి.రావు, శ్రీ దామా వెంకయ్యగార్లు, డా. జొన్నాడ రామకృష్ణల ప్రోద్బలంతో) తీర్మానించడం, తెలుగుజ్యోతి పేరు, మాసపత్రికగా ప్రచురించాలనే నిర్ణయం తీసుకోవడం జరిగింది. అప్పటికి తెలుగు కళాసమితి సభ్యత్వం ఇరవై మాత్రమే. సంక్రాంతి సమయానికి 60కి పెరిగింది. మొదట్లో జ్యోతి ఖర్చులకు ఎంతోమంది విరాళాలిచ్చారు. అలా ప్రారంభమైన జ్యోతి యిప్పుడు, 550 మందికి (337 యావజ్జీవసభ్యులు, అమెరికాలో 30 రాష్ట్రాలకు, ఆస్ట్రేలియా, యిండియా, కెనడా) పంపబడుతోంది. రానురాను ఖర్చులు పెరుగుతుంటే, రెండు నెలలకొకసారి ప్రచురించకూడదా అనీ, అసలు జ్యోతి ఎందుకూ అనే సలహాలూ వచ్చాయి. ఐతే చాలామంది జ్యోతి యింకా రాలేదెందుకని ఎదురుచూడడం, ప్రకటనదారులు ఉత్సాహం చూపించడం, సభ్యుల సంఖ్య ఎక్కువ కావడంతో యిప్పటికి 100 సంచికలను ప్రచురించగలిగం. ఖండాంతర ప్రవాసాంధ్రులచే క్రమం తప్పకుండా వెలువడే పత్రిక యిది ఒక్కటేనేమో! అందుకని 1987 లో హైదరాబాదులోని పంశీ వారు "తెలుగు జ్యోతి" ఉత్తమపత్రికగా ఎంచి పంశీ ప్రియ అవార్డ్ యిచ్చారు.

తెలుగు జ్యోతి మొదట్లో 16 పేజీలతో వెలువడేది. 1987 నుండి క్రమం తప్పకుండా 40 పేజీలతో వెలువడుతోంది. ప్రతినెలా కనీసం 40 గంటలు కంపోజ్ చెయ్యడానికి 12 గంటలు ప్రింట్ చేసిన వాటిని పుస్తక రూపంలో కౌల్టేట్, స్టేట్మెంట్ చేయడానికి పడుతుంది. మొదట్లో మన సభ్యులలో చాలా మంది యిందుకు సహాయం చేసేవారు - ముఖ్యంగా, నా శ్రీమతి ప్రభ, మా అమ్మాయి ఉష, కే.వి.ఆర్. చారి, తంగిరాల లక్ష్మీనారాయణ, బండారు రాజారావు, కే.వి.రావు, దామా వెంకయ్య, భావరాజు మూర్తి, జొన్నాడ రామకృష్ణ, చలికొండ రామకృష్ణ, వేమూరి శేషగిరిరావు గార్లు తమ కుటుంబ సభ్యులతోనూ, తాడికొండ శివకుమార శర్మ, శ్రీమత్తరుమల చక్రధర్, అమ్మనమంచి రామ్మోహన్, మా యింటికి వచ్చిన స్నేహితులు, అతిథులు యిలా ఎంత మందో....(కొందరిని మరచిపోయివుంటే అది యాదృచ్ఛికం ....క్షమించండి). ఈ విధంగా ఖర్చును తగ్గించేవాళ్ళం. ఐనా కూడా ప్రింటింగ్ ఖర్చు ఎక్కువ చేసేసేసరికి, గత రెండేళ్ళుగా ఆక్యూ ప్రింట్స్ ముద్రణ వారితో సంప్రదింపులు జరిపి, అదే మొత్తానికి వారితో యీ పనులు అప్పజెప్పాం. ఐనా, లేబుల్స్ అంటించి, మూడో తరగతి మైలింగ్ కని తయారుచేసి, తపాలా ఆఫీసులో యివ్వడానికి 6 గంటలు పడుతున్నది. ఇది ప్రతినెలా జరిగే కార్యక్రమం. ఈ కర్తవ్య నిర్వహణలో సహాయం చేసినవారందరికీ నా హృదయపూర్వక కృతజ్ఞతలు.

చేతినాతతో మొదలైన జ్యోతి గత ఆరునెలలుగా, విజ్ఞాన పబ్లిషర్స్ వారి సాఫ్ట్వేర్ సహాయంతో తెలుగు లిపిని ఇక్కడే కంపోజ్ చేస్తున్నాం. సమయం ఇప్పుడు వర్క్ ప్రాసెసర్ లో ఎక్కించడానికి ఎక్కువ సమయం తీసుకొంటున్నది. అభ్యాసమైన పిదప త్వరగా చేయవచ్చుననుకుంటున్నాను. దీంతో జ్యోతి రూపురేఖలు మారి పోయింది. అదీగాక, మునుపటి కన్నా ఎక్కువగా, అమెరికా రచనలు ఎక్కువగా వస్తున్నవి. ఇదేగా మన

ద్యేయం, లక్ష్మ్యమూనూ. యిక్కడి రచనల వల్ల సమకాలీన జీవనవ్యవస్థ తెలియవస్తుంది. జ్యోతి కలకాలం వెలుగొందడానికి ఉపయోగపడుతుంది.

ఏ ప్రణాళికనైనా చేపట్టడం సులభమే, కానీ దానికి రూపకల్పన చేసి, పటిష్ఠంగా తయారుచేయడానికి ద్రవ్యసహాయం, జనసహాయం రెండూ అవసరమే. ఎందరో సహాయం చేసినా, కే.వి.రావు గారి సహాయం మాత్రం మరువరానిది. ప్రకటనలు తీసుకరావడం, డబ్బు పనులుచేయడం, తె.క.స. ద్వారా తెలుగు జ్యోతి ప్రచురణ ఎన్నటికీ ఆగకూడదనే పట్టుదలతో ప్రత్యేక ఫండ్ కని, ఈ ప్రత్యేక సంచిక ప్రచురణకయ్యే ఖర్చులకని విరాళాలు సేకరించడం, మొదలైన పనులన్నింటిలోనూ ఆయన పరిశ్రమ ప్రతిబింబిస్తుంది. అదీగాక, మార్చి 1984 నుండి క్రమం తప్పకుండా యువతకని, ఇరవై ప్రశ్నలు ప్రతినెలా పంపిస్తున్నారు. ఆయనకు, యితర సహాయకులకూ తెలుగు జ్యోతి కృతజ్ఞతలు.

ఈ ప్రత్యేక సంచికకని అడిగిన వెంటనే రచనలను పంపించినవారందరకూ అభివాదములు. కథలు, వ్యాసాలన్నింటిలోనూ మన ఆలోచనాశీతులు ప్రతిబింబిస్తున్నాయి. "నిరాశ" లో తల్లెల పరితాపం, "పడమటి ప్రాంగణంలో...." మన సంస్కృతి ఉన్నతి, "బింధు, సింధు న్యాయము" లో సంకుచిత మనస్తత్వాలను పరిత్యజించాలనీ, "అమెరికాలో తెలుగువాళ్ళు" లో యిక్కడనుండే మన మాతృభూమికి సహాయం చేయగలగడానికి ప్రణాళికలు, "ప్రధాని లేఖ" లో రాజకీయ, సాంఘిక పరిస్థితుల మార్పుకు సలహాలు, "అమెరికాలో అగచాల్లలో" మన జీవనసరళి, "నేను, నేను, నేను" లో స్వాభిమానం, స్వాతిశయం కూడదనే సందేశం, "నూరునెలలు" లో యువజనుల అభిప్రాయాలు ఎలా మారుతాయోననే భావన - ఇలాంటివి ఎన్నో ఉన్నాయి. ఇవే గాక, ఆంధ్ర జ్యోతి - తెలుగు కళా సమితి కలిసి 1984 నుండి నిర్వహిస్తున్న కథల పోటీ 1992 కథలు కూడా మారుతున్న సాంఘిక విలువలగూర్చి చర్చిస్తున్నాయి. "ఉగాది గేయాలు", "ఆంధ్రప్రదేశ్ చరిత్ర", "గళ్లనుడికట్టు", "నూరు ప్రశ్నలు", "శతమానం భవతి" అన్నీ కూడా మన సంస్కృతికి సంబంధించినవే. నాకు ఒక్కటే అనిపిస్తున్నది. ఎన్నో ఒడిదుడుకులకు లోనై, ఎన్నో సాహితీ దండయాత్రలకు తట్టుకుని, పరిణతి చెందిన మన భాష మనతోనే యిక్కడ సమసిపోతుందేమోనన్న భావన భయంకరంగా కనిపిస్తున్నది. ఇంట్లో మనం మన పద్ధతులనూ, భాషను ప్రవేశపెట్టకపోతే నా భయం నిజమవుతుంది. అవసరము లేదనే వాళ్ళూ లేకపోలేదు. చెడ్డదానిని పదలిపెట్టాలే కానీ, మన నడవడికను రూపొందించి, మంచిని పంచినట్టిన మన భాషను, సంస్కృతినీ అనుసరించడంవల్ల కలిగే తప్ప యేమిటో నాకు బోధపడడంలేదు. మనమే మన భాషను కింపరచుకుంటే, మనం మనను దూషించుకున్నట్టే ననిపిస్తుంది. ఇంకా యిందులో తెలుగు కళా సమితి 1984 నుండి చేపట్టిన పండుగ కార్యక్రమాలు, సన్మానాలు, అతితకళా కార్యక్రమాలు గురించిన వ్యాసాలు వున్నాయి.

గత వినిమిది సంవత్సరాలుగా, తెలుగు జ్యోతికి ప్రత్యక్షంగా, పరోక్షంగా, వస్తురూపేణా, కార్యరూపేణా, ద్రవ్యరూపేణా, భూషణరూపేణా సహాయ సహకారాలనందించిన ఎందరో మహానుభావులందరికీ, నా తరపునా, తెలుగు జ్యోతి సంపాదకవర్గం - తెలుగు కళా సమితి కార్యవర్గం తరపునా కృతజ్ఞతాభివందనములు. ఆంధ్రజ్యోతి (తోటకూర రఘు, పురాణం సుబ్రహ్మణ్యశర్మ మొ||వారు), విజ్ఞాన (గోవిందరావు) వారి యాజమాన్యానికి కృతజ్ఞతలు. మన జ్యోతికి మన దేశంలో పేరు, ప్రతిష్ఠలు సంపాదించిపెట్టాన్న పి.వి. రమణయ్య రాజా, పంశీ రామరాజు, వారి అనుయాయులకు మరిన్ని కృతజ్ఞతలు.

మరోమాట - నాకు వీలకాని సందర్భాలలో జ్యోతిని వెలిగించిన, కే.వి.ఆర్. చారి, తంగిరాల లక్ష్మీనారాయణ, మూర్తి భావరాజు దంపతులు, ఉష రఘునాథ్, ప్రభ రఘునాథ్ తె.క.స బ్రష్టిలకు మరోసారి కృతజ్ఞతలను తెలుపుకొంటున్నాను. మీ సలహాలతో, మీ ఆదరాభిమానాలతో మాకు ఉత్తేజం కలిగించిన మీకందరకూ మరెన్నో అభివందనములు.

ఇట్లు, తమ నేస్తుం, కిడాంబి రఘునాథ్.

DAMA VENKAIAH ASSOCIATES

TAXES, INSURANCE & PENSION SERVICES
(T.I.P.S.)
ESTATE TAXES TOO

140-14 Laburnum Avenue
Flushing, NY 11355

(718) 762-7173, (718) 961-3654, (908) 463-1220

Seminars on Taxes, Insurance, Pension & Estate Taxes
CALL FOR CONVENIENT LOCATIONS

A half century of low cost

20-year dividend histories
Whole life, Male age 35, Issues 1921-1970

Year:	Ranked first:	NML rank:
1941	Metropolitan	2
1942	Northwestern Mutual	1
1943	Northwestern Mutual	1
1944	Northwestern Mutual	1
1945	Northwestern Mutual	1
1946	Mutual Life Assurance, Canada	2
1947	Northwestern Mutual	1
1948	Teachers Insurance & Annuity	2
1949	Mutual Life Assurance, Canada	2
1950	Mutual Life Assurance, Canada	2
1951	Mutual Life Assurance, Canada	2
1952	Mutual Life Assurance, Canada	2
1953	Mutual Life Assurance, Canada	3
1954	Great West, Canada (non-par)	3
1955	Manufacturers (non-par)	4
1956	Metropolitan	2
1957	Metropolitan	2
1958	Northwestern Mutual	1
1959	Metropolitan	3
1960	Metropolitan	2
1961	Metropolitan	2
1962	Northwestern Mutual	1
1963	Northwestern Mutual	1
1964	New York Life	2
1965	Mutual of New York	7

1966	Mutual of New York	7
1967	John Hancock	3
1968	John Hancock	2
1969	John Hancock	2
1970	Northwestern Mutual	1
1971	Northwestern Mutual	1
1972	Northwestern Mutual	1
1973	Northwestern Mutual	1
1974	Northwestern Mutual	1
1975	Northwestern Mutual	1
1976	Northwestern Mutual	1
1977	Northwestern Mutual	1
1978	Northwestern Mutual	1
1979	Northwestern Mutual	1
1980	Northwestern Mutual	1
1981	Northwestern Mutual	1
1982	Northwestern Mutual	1
1983	Northwestern Mutual	1
1984	Northwestern Mutual	1
1985	Northwestern Mutual	1
1986	Northwestern Mutual	1
1987	Northwestern Mutual	1
1988	Northwestern Mutual	1
1989	State Farm	2
1990	Northwestern Mutual	1

Source: Best's Review, Best's Flitcraft Compend

With Best's first study using historical 20-year interest-adjusted cost indexes in 1973, Northwestern began an unprecedented 16 consecutive first-place rankings.

But what happened before Best's 20-year actual histories using interest-adjusted cost indexes?

Northwestern Mutual's Actuarial Department, compiled an independent study of policies issued as far back as 1921 — 50 years of 20-year dividend histories. Included were companies ranked among the current top 25 in assets, among them several companies issuing nonparticipating policies. Their research shows 28 first-place rankings by Northwestern in the last 50 years.

Companies ranking first with the lowest 20-

year interest-adjusted surrender cost index since 1941 are:

Company	1st-place rankings
Northwestern Mutual	28
Metropolitan	6
Mutual Life Assurance, Canada	6
John Hancock	3
Mutual of New York	2
Great West Life, Canada	1
New York Life	1
Teacher's Insurance & Annuity	1
Manufacturers	1
State Farm	1

**Northwestern
Mutual Life®**

The Quiet Company® Where actions speak louder than words.

TELUGU JYOTHI AND ITS "20 QUESTIONS-ANSWERS" SERIES

Publication of Telugu Jyothi was started in January 1984 along with the inauguration of the Telugu Fine Arts Society. The very first magazine (1/84) was half paged, but from the second issue itself (from 2/84 issue), Telugu Jyothi attained its full size.

The serial, "Telugu Jyothi's 20 Questions of the Month" was started with the third issue (3/84). The first set of questions were of the mixed type - long and short ones, sometimes a paragraph, etc. Later on, The questions were framed so that they take only one line.

From 3/84 to 12/86, the questions were all of general knowledge, except one (10/84) on the Olympics. Upto now most of the "Q & A"'s were compiled by K.V.Rao; only seven were compiled by others and five sets were accidentally repeated. Some issues contain a tough "Question of the Month". This 100th issue has in it "100 Q & A". Here is a breakup of the series so far:

From 3/84 to 12/86 : general knowledge except one on Olympics (10/84)

1/87 : Human Body	1/90 : Mountains
2/87 : Religions of the World	2/90 : Soaps and Detergents
3/87 : Human Body (rpt)	3/90 : Bodies of Water (Pt 1)
4/87 : General Knowledge	4/90 : Bodies of Water (Pt 2)
5/87 : Elephants	5/90 : Fishes (Pt 1)
6/87 : General Knowledge	6/90 : Fishes (Pt 2)
7/87 : Andhra Pradesh	7/90 : Mountains (rpt)
8/87 : General Knowledge	8/90 : Postal System (Pt 1)
9/87 : General knowledge	9/90 : U S Cities
10/87 : General Knowledge	10/90 : Postal System (Pt 2)
11/87 : Big Cats (Wild Cats)	11/90 : The Tops
12/87 : General Knowledge	12/90 : Primates

1/88 : Aviation	1/91 : New York
2/88 : U S Currency	2/91 : Water Fowl
3/88 : Religions of the World (rpt)	3/91 : Horses
4/88 : Silk	4/91 : India's Fairs and Festivals
5/88 : Medicine	5/91 : General Knowledge
6/88 : Coconuts	6/91 : Saree
7/88 : Andhra Pradesh (rpt)	7/91 : Atlanta
8/88 : Coffee	8/91 : Solar Eclipse
9/88 : Diamonds	9/91 : Pearls
10/88 : Countries of the World	10/91 : Tobacco
11/88 : U S Presidents	11/91 : Dogs (Pt 1)
18/88 : General Knowledge	12/91 : Dogs (Pt 2)

1/89 : Wool	1/92 : Spies and Spy Organizations
2/89 : Butterflies and Moths	2/89 : Rhinoceroses
3/89 : Sharks	3/92 : Rabbits and Hares
4/89 : Tea	4/92 : 100 "Firsts"
5/89 : General Knowledge	5/92 : Human Hair (coming issue)
6/89 : Charlie Chaplin	
7/89 : Snakes	
8/89 : Nations of the World	
9/89 : Chilli - The Hot Stuff	
10/89 : Earthquakes	
11/89 : Rivers	
12/89 : Nations of the World (rpt)	

As you can see, the subject matter, is very much varied. Readers and writers are again and again requested to compile any set of "20 Q & A".

Anyone can contribute to the series. Pick up any subject you have in mind and the compile the questions and answers.

K.V.Rao

TELGU JYOTHI'S QUESTIONS OF THE MONTH

In this forum, Telugu Jyothi publishes, every month, interesting questions and provides answers elsewhere in the same issue. This issue is special as it is the 100th issue of this continuous monthly publication. Apparently, this is the FIRST time that a Telugu Association in North America has come out with their 100th issue in as many months. In honor of such, this month's Youth Forum asks 100 questions on all types of "FIRST"s; and here they are:

How much do you know about the...

1. First passenger lift?
2. First match stick?
3. First non-stick pan?
4. First steel-edged razor?
5. First safety razor?
6. First plastic currency?
7. First moving assembly system for production?
8. First person to use fingerprints as identifying marks?
9. First use of glove prints in criminal identification?
10. First person to use the Identikit, an aid in criminal searches?
11. First criminal to be caught by means of the Identikit?
12. First detective to solve a murder by means of fingerprinting?
13. First water mark on paper?
14. First "POST-IT" slips?
15. First use of powdered milk?
16. First plastic to be introduced to the public?
17. First use of coins as money?
18. First use of paper money?
19. First income-tax?
20. First modern dictionary?
21. First designer of feather-weight shoes?
22. First synthetic dye discovered?
23. First jury system?
24. First written laws?
25. First carbonated drink?
26. First country to abolish capital punishment?
27. First concepts of democracy?
28. First place to have street lights?
29. First almanac ever published?
30. First "Longest Published" book?
31. First use of the guillotine?
32. First calculator?
33. First telescope?
34. First concept of the helicopter?
35. First pizza?
36. First toothbrush?
37. First graphite pencil?
38. First time that Big Ben failed?
39. First animal zoo?
40. First phonograph (gramophone)?
41. First toothpaste in a collapsible tube?
42. First animal(s) to go into space?
43. First commercial airline to show inflight movies?
44. First credit cards?
45. First slide fasteners (precursors to the zip fastener) ?

YOUTH FORUM QUESTIONS continued...

How much do you know about the...

46. First person to use the brushless dynamo?
47. First persons to use the decimal point?
48. First person to discover velcro?
49. First person to bring out the ball-point pen?
50. First person to discover the 'greenhouse' effect?
51. First person to conceive and create the balloon?
52. First person to use stereo transmission?
53. First person to start a museum?
54. First person to create chewing gum?
55. First person to use lithographic printing?
56. First person to conceive the idea of floating glass?
57. First person to discover electric current?
58. First person to conceive the idea of 'dry cleaning'?
59. First person to extract perfume from roses?
60. First undergraduate to design an atomic bomb?
61. First organised road system?
62. First person to use reinforced concrete?
63. First person to make the pendulum clock?
64. First car to be fitted with an electric starter?
65. First person to climb to the top of Mount Everest?
66. First person to postulate the Theory of Evolution?
67. First person who "couldn't be hanged"?
68. First person to discover the ruins of Mohanjo-Daro?
69. First person to have a harem at age ten?
70. First person credited with the espionage technique?
71. First full-length feature film containing vocal sound?
72. First person to be executed "in absentia"?
73. First persons to find a cure for malaria?
74. First use of an incubator?
75. First blood transfusion?
76. First use of contact lenses?
77. First stethoscope?
78. First person to perform plastic surgery?
79. First persons to help make a treatment for tuberculosis?
80. First usage of insulin for diabetes?
81. First successfully conceived test-tube baby?
82. First antiseptic dressing?
83. First person to discover x-rays?
84. First anaesthesia?
85. First person to invent false eyelashes?
86. First use of aspirin?
87. First public telephone network?
88. First communications satellite?
89. First automatic telephone exchange?
90. First public telegraph line?
91. First dam?
92. First paved roads?
93. First set of traffic lights?
94. First underground subway?
95. First all iron rails?
96. First successful underwater passage?
97. First use of the pneumatic drill?
98. First concrete road?
99. First person to become an archeologist?
100. First people to use zero and other numerals?

CALL RAO AND UDESHI ASSOCIATES

FOR

LIFE INSURANCE

HEALTH INSURANCE

CHILDREN EDUCATION

DISABILITY INSURANCE

MORTGAGE INSURANCE

CALL RAO AT (908)-238-4458

UDESHI AT (908)-297-5908

**FIND OUT WHAT YOU SHOULD KNOW
ABOUT MONEY MANAGERS.
INCLUDING WHETHER YOU NEED ONE.**

Investment decisions have become more complex and more people are looking to improve the return on their investments by seeking the expertise of professional money managers.

But how do you know if you need one? How do you choose the right one? And then how do you monitor their performance?

These questions and many more are answered in Shearson Lehman Brothers' special report on professional portfolio management.

Since 1973, our Consulting Services Division has advised thousands of investors. And referred over \$50 billion of their assets to professional portfolio managers.

So if you have a portfolio of \$50,000 to \$50 million, call for our valuable new report.

**SHEARSON
LEHMAN
BROTHERS**

CALL: 1 (800) 457-5646

FOR OUR SPECIAL REPORT ON MONEY MANAGERS

అమెరికాలో ఆంధ్రుల అగచాట్లు

ఏమి జన్మము! ఏమి వూరండీ!! జనులార!!!
ఏమి జన్మము! ఏమి వూరండీ!! ...ఏమి...

చలికి వణకుచు మంచుతన్నకుంటూ
గడగడ వణకుచూ దడదడ కారూ నడుపుచూ
తిండిలేక కరకరా వ్రేగులు మాడుచూ
ఆఫీసులకు పోయెదరూ! ...ఏమి...

రాత్రికి గాని ఇల్లు చేరరు హోహో!
వుడికీ వుడకని వంటూ, భోజనమూ
విధి విరామం లేక యంత్రాలు రీతిగా
జీవించే మన జాతి బ్రతుకూ! ...ఏమి...

ఎంత సంపాదించిననేమి, శ్రమే మిగులు
పిల్లల దారి వేరు, భర్త దారి వేరు
ఈరీతి అమెరికా జీవితమూ ...ఏమి...

ఆడా మగా రెక్కలు ముక్కలు చేసుకుని
కూడబెట్టిన వైసలు
ఒకే ఒక్క ఇండియా ప్రయాణానికి చెల్లు
ఆనందంగానే ఉన్నా కానీ
విశ్రాంతి లేని జీవితమూ ...ఏమి...

మూడునాళ్ళ ముచ్చటకీ
మురిసి మిడిసి పడియెదరూ
జల బుద్బుదమూ వంటి బ్రతుకూ నాకూ ...ఏమి...

— కె. కామేశ్వరి
Mahwah, NJ

మానమేల స్వామీ

మాండే ఆదితాళము
మానమేల స్వామీ...నా ప్రియతమ...
మాటలాడవేమీ.....ఈ..... **||మానమేల||**
పగలూరేయీ క్షణమొక యుగముగ
వేచి వేచి వేసారెతిరా..... **||మానమేల||**
మానము వీడి.....మాటలాడి.....
వీనులవీందును చేయరా.. **||మానమేల||**
మాటను పలికి అమృతము చిలికి
ఆనందాల్లినీ ముంచరా..... **||మానమేల||**
నను దయదలచి వ్రేమతో పిలిచి
నీలో ఐక్యము చేయరా..... **||మానమేల||**

— మంత్రవాది శ్రీరామమూర్తి
Edison, NJ

ఉగాదికి స్వాగతం

వసంతలక్ష్మి వస్తూనే
స్ప్రింగ్ క్లీనింగ్
మొదలు పెట్టింది!
అంతసేపూ అలా
అచ్చే రుపుగా
చూస్తూ నుంచున్న
సతతహరితాలను కూడా
చిగురాకుపచ్చ కొత్తవలువలు
కట్టుకుని

'ఇంకానా నిద్ర, లేవండి'
అంటూ
కప్పుకున్న దట్టమైన
మంచు కంబళీ
తీసి పారేసి
ప్రతి చెట్టునీ, పీట్టునీ
తట్టలేపింది!
ఉగాది ఉత్సవ సన్నాహాల్లో
సంబరాలలో
అందరితో సమంగా
పాలుపంచుకోమంది!
గోరింటాకు పండిన
గులాబీరంగు
ముకుళిత హస్తాలతో
మాగ్నోలియా ముగ్గులను
ముంగిట నించోబెట్టి
అన్ని రంగుల పక్షులను
తమ జాతి వైషమ్యాలను మరచి
ఏక కంఠంతో
గొంతెత్తి పాడమంది
"ఉగాది నీకిదే మా స్వాగతం"!!

— ఇందిర
Suffern, NY

పునశ్చరణ

(సర్గ - విసర్గలు)

అంతఃకరణం అగ్ని పర్వతం; — అగ్నివెట్టెలో అద్భితరంగం
మూకగళంలో భూకంపం!
విడిచిందెవరో అర్జునబాణం? — వియద్గంగ పాతాళగంగతో
చెల్టాపట్టల్ పడుతూంటే, — మహాశ్మశానం మునిగిపోవడమ?
కాశీనాథుని కన్నులముందే! — ఎవరెస్ట్ శిఖరం వెరగడమా?
వజ్రాయుధమో? ఓవర్ హోలింగ్! — విరిగిన చోటుల అవేమాదిరివి
ఎముకలు కొత్తవి అతకాలంటే, — దధీచి పుట్టించొకమాటేగా!
అగస్త్యులేరి? అదిగో, గుడిలో, — ముక్కు మూసికొని కూర్చుంటే
పద్మాసనమట్టే బిగుసుకు పోయి.
సూర్యమండలం చలిజ్వరంతో — ముసుగు పెట్టుకొని పడుకొంటే,
చంద్రమండలం ఉడికి మాడితే, — దేవతలంతా ఉపవాసం,
సక్షతాలకు గాలి తుఫాన్!
"తెల్లవారనీ, ఏరుకొనేందుకు". — "తడిసిన మసినుసి బొగ్గులివన్నీ"
"పర్వాలేదులే, పునశ్చరిద్దాం, — చెకుముకులేవీ, వెలిగిద్దాం."

— కోట సుందరరామ శర్మ
Livermore, CA

పూరింటి మీదనించి
గిరికీలు తిరుగుతూ
కొడుతోంది చలిగాలి.
గాలికి తాలాకులు
చిన్నగా శబ్దం చేస్తు
న్నాయి. పంచలోగుంజకి
ఆనుకుని కూచొని
శూన్యంలోకి చూస్తున్న
వరలక్ష్మి.

సోటీలో
రూ.200లు బహుమతి
పొందిన కథ

“అమ్మా...ఆకలే...” అంటూ చెంగు పట్టుకుని లాగిన నాలుగేళ్ళ కొడుకు వైపు తలతిప్పి చూసింది.
 పేదలోఅలికి చాలా రోజులయిన మట్టి నేంమీద ఓపిక లేనట్లుగా నిరసనగా కూచొని వున్నాడు పోతరాజు.
 పోతరాజుకి నాలుగేళ్ళంటే ఎవరూ నమ్మరు. రివల్ వ్యాధి బాగా ముదిరినట్లుగా శరీరానికి మించి ఉబ్బిపోయిన పొట్ట. పీక్కుపోయిన ముఖంలో వెళ్ళకొచ్చినట్లుండే దవడలూ, ఎప్పుడూ దేన్నో వెతుకుతున్నట్లుండే కాంతి నశించిన కళ్ళూ... ఎంపేరి జాట్టూ.
 పాక్షికాహారం లోపించి సరైన ఎరుగుదల లేకుండా గిడసచారిన వెంపరి చెట్టులాగా పోతరాజు.
 వరలక్ష్మికి ఏం సమాధానం చెప్పాలో తోచలేదు. ఒకవేళ ఏదో ఒకలాగా నచ్చచెప్పినా వాడు ఊరుకోడని తెలుసు. అయినా పరిస్థితుల గురించి వాడికేం తెలుసు.
 “నాకు మాత్రం పదేళ్ళనాడు...అమ్మా, నాన్న బాధపడటం ఎలాగో నేర్చుకోవడాన్ని ఆ రోజుల్లోనే మొదలుపెట్టారని...నాకు మాత్రం అప్పుడేం తెలుసు అనుకుంది వరలక్ష్మి.
 “అమ్మా...అన్నమే...” పూచిక పుల్లల్లాంటి కాళ్ళని వేల మీద కొడుకూ ఏడుపు అందుకున్నాడు పోతరాజు.

పున్నాయి.
 ఊరంతా నిశ్శబ్దంగా వుంది. ఇళ్ళలోని మగాలు ఏడుపుని దిగమింగుకుని, కళ్ళు మూసుకున్నట్లున్న శవాల్లా అదేతవంగా పడివున్నాయి.
 ‘ఊరు...మూకుమ్మడి చాపుల్ని చూసిన శ్మశానంలా, విషాదం మూర్తీభవించివట్లుగా తెలివి భయాన్ని కలిగిస్తోంది.
 చలిగాలి విసురుగా వీచింది. రోడ్డు మీది

ఆరు గజాల జీవితం - 'హాస్పిట్'

చెల్లా చెదారం గారికి లేచాచ్చి-పంచలో పరుచుకుంది.
 కొర్రుపట్టిన ముతక నేతవీరని భుజాల చుట్టూ కప్పుకుంది వరలక్ష్మి.
 “అయిన ఏడకెళ్ళాడో?” ప్రార్థనగా బయటకెళ్ళిన భర్త-అత్తయ్యని తల్చుకుంది. ఆరైల్ల బట్టి పని అనేది ఎరక్కండా మగ్గాన్ని మూత బెట్టి...సంసారం గడవడం కోసం అందినచోటల్లా అప్పులు వేస్తూ-అందని చోటల్లా అడుక్కుంటూ...క్రమంగా ఊబిలో దిగబడుతున్న రత్తయ్య.
 రత్తయ్య గుర్తుకి రాగానే వరలక్ష్మి కళ్ళలో నిశ్చయ విమ్మాయి.
 రొమ్ము మీద ఎముకల గూడు కనిపిస్తూ లోతుకి పోయిన పొట్ట, చలికి పగిలి, తెల్లబే పొట్టు

ఈపూరుపాలెం మీద నిశ్చలంగా నిలబడివున్న ఆకాశం నిలంగా వుంది.
 ఊళ్ళోని ప్రతి ఇంటిమీద బాగా ఎండిన తాలాకులు నల్ల దాగుల్లో, తెల్ల తెల్లగా అసహ్యంగా

రేగిన పప్పటి బలహీనమైన కాళ్ళు, చేతులు. పీక్కుపోయిన చెంపల్ని పూడ్చి మూసిన గడ్డం.

దిగుడు బావుల్లా నీటి చుక్క అనేది లేకుండా ఎండిపోయి, లోతుకు పోయి, ఏలోకంకో దిగులుగా, భయంగా ప్రాణాల్ని గుప్పెట్లో పెట్టుకున్నట్టు చూస్తుండే... ఆ గజా కళ్ళు.

తను పదేళ్ళవాడు మనసునిండా నింపుకున్న రత్తయ్య రూపం ఆమె కళ్ళ ముందు కనిపించి... ఈనాటి కృశించిన రత్తయ్య రూపాన్ని వెక్కిరించినట్లయింది.

“ఎట్లాంటి వాడు... ఎట్లా అయిపోయాడు?” బాధతో ఆమె మనసంతా చెమ్మగా అయింది.

దుమ్ములో కూచొని నిడుస్తున్న పోతరాజు నిడుపు... తెరలు తెరలుగా తెముల్తూ చుట్టుకుంటోంది.

వరలక్ష్మి లేచి నిలబడింది.

“అపరా పచ్చివోదా. పడ్డాకా తిండి రంధే” చెయ్యెత్తి కొడుకుని కసిరింది. అలా కసురుకుం దన్న మాటెగానీ, గునపంలాంటిదేదో ఆమె గుండెలో కనిపించకుండా దిగబడినట్లుగా అనిపించి తోవలే నిలబెలాడింది.

ఏదో తోచి రోడ్డు మీదికి దిగి, రెండేళ్ళవరకు వెంకటేశ్వరమ్మ ఇంటి వైపు అడుగులు వేసింది.

పోతరాజు కూడా జారిపోతున్న నిక్కర్ని పైకి తాక్కుంటూ తల్లి వెనకాలే నడిచాడు. సమయానికి వెంకటేశ్వరమ్మ ఇంట్లోనే వుంది.

వెంకటేశ్వరమ్మ వాళ్ళ సొంత మగ్గం కూడా అందరి మగ్గల్లాగే పనిలేకుండా బూజుపట్టింది.

కానీ, వెంకటేశ్వరమ్మ మొగుడు మాత్రం... రామ్మూర్తిగారి కరెంటు మగ్గల్లో నాలుకి పాలిష్ పెట్టే పనిలో చేరడం చేత మిగతా నేత పని వాళ్ళకన్నా రెండు పూటలా పంగతి అటుంచి రోజుకి ఒక్కసారైనా పెళ్ళాం ముగ్గురు పిల్లల వాళ్ళలోకి నాలుగు వేళ్ళూ పోగలుగుతున్నాయి.

చింపిరి దానికి జడ వేస్తున్న వెంకటేశ్వరమ్మని—

“అక్కా కాసిన్ని నూకలు వుంటే ఇస్తావా? పిల్లాడు ఆకలికి ఆగలేక పోతున్నాడక్కా... ఆయన రాగానే ఇచ్చేస్తాతే...” అడగలేక... వారు తెరిచి బలవంతాన అడిగింది వరలక్ష్మి. ఈమధ్య ఇలాంటి పరిస్థితులు మరీ తరచుగా రావడం ఆమెకే తెలుస్తోంది.

“నా దగ్గర నూక లేదనే? వస్తోంది మొగోడు రావాలి. నూకలు తేవాలి. రాత్రి మిగిలింది పిల్లలకి తలా కాస్త పెట్టా. వాళ్ళు తప్ప ఎవరూ ముద్దెత్తలేదే వరం. ఆయనోచ్చాక... రూపాయికి పోట్ల సొంబారు తెచ్చుకునీ... తలా కాస్త... తినాలి...” అంది వెంకటేశ్వరమ్మ.

“నాక్కూడా కాస్త... అదేలే... పిల్లాడికి ఒక ముద్ద...” అంటోంది వరలక్ష్మి... అంతకన్నా ఎలా అడగాలో తోచక.

సరైన తిండిలేక కృశించి, అదోరకంగా బక్కచిక్కిన వికారమైన రూపాంతో, వెంకటేశ్వరమ్మ పిల్లలు ముగ్గురూ... చచ్చిపోయిన కుక్కలాగా పడవున్న రాట్లం చుట్టూ పరిగెత్తుతున్నారు.

“ఏమే... సరం... వేమ తీర్చాల్సింది నీ పిల్లాడి ఆకల్నా? నా పిల్లల ఆకల్నా?” అనుకుంది వెంకటేశ్వరమ్మ.

కాలిమీది వుండు మీద వాలుతున్న ఈగల్ని తోలుకుంటున్నాడు పోతరాజు.

మళ్ళీ నిమసుకుందో ఏమో? వెంకటేశ్వరమ్మ లేచి ఇంట్లోకి వెళ్ళి ఒక కప్పులో కాస్త అన్నం కరడు తీసుకొచ్చి వరలక్ష్మి చేతిలో పెట్టింది.

“పో. అడికి తినిపించు...” అంది.

వరలక్ష్మి కొడుకుని తీసుకుని ఇంటికి చచ్చినదింది.

ఆ కాస్త అన్నాన్నే అటు కెలికి ఇటు కెలికి నాలుగు గ్లాసుల మంచివిళ్ళు తాగి నాలుగు ముద్దలు తిన్నాడు పోతరాజు. తర్వాత చాపమీద పడుకుని నిద్రకి వారిగాడు.

వరలక్ష్మికి ఆకలి చచ్చిపోయినట్లుగా అయింది.

ఎదురుగుండా బూజులు చుట్టుకుని వేళాడుతూ... చేనేత మగ్గం... మూగబోయి దీనంగా చూస్తోంది.

ఆమెకి చిన్నప్పటి ఎప్పటి పంగతులో గుర్తొచ్చాయి.

అమ్మ రాట్లం మీద నూలు వడుకుతోంది. నాన్న మగ్గం గోతిలో వడుం దాకా కూచొని ఆరు గజాల జరీ చీర వేస్తున్నాడు.

తను అమ్మ ఒడికే నూలువీ, జరీ చీరకి నాన్న తిప్పుతున్న కండెవి కన్నార్చుకుండా చూస్తోంది.

అప్పట్లో జరీ చీరలకి పాలిష్ పెట్టి సాపు చేసే అమ్మ శరీరాన్ని, కొర్రులు పడిన ముతక చీర ఎండుకు ఎప్పుడూ అంటిపెట్టుకుని వుంటుందో తనకి అర్థం అయ్యేది కాదు.

నూలు ఇరవయ్యో నంబరు జరీ అంచు పంచల్ని అవలిలాగా రోజుకి పదహారు గంటలు పనిచేస్తూ పచ్చాలకి పచ్చాలు వేసి పారేసే నాన్న— వంటి మీద కనీసం చొక్కా కూడా లేకుండా కుట్టు పడిన సొత్త పంచెనే ఎండుకు కట్టుకుంటాడో అప్పట్లో తెలిసేది కాదు.

కానీ... ఒక్కటంటే ఒక్కటే మాత్రం ఆకపదేది తాను. మేనల్ల కొడుకైన తనంటే ఇష్టపడే తానెంతో మోజుపడే రత్తయ్యని పెళ్ళిచేసుకోవాలి. నేను రంగునూలు వడకారి. రత్తయ్య ఆ నూలు మగ్గం మీద వేసి కండె తిప్పి జరీచీర ఆరు గజాల జరీ అంచు చీర నా కోసం నేయాలి. ఆ చీరని సంచుర్లా తి పండగ రోజు కట్టుకుని నాగారపమ్మ సిడుంకి పోవాలి అంటే. జీవితానికి అది చాలు.

అనుకునేది అప్పుడు.

“అమ్మా వరం తల్లి. బాగా తెలిసిన కుర్రాడే... ముండలాపీసులో అటెండరు ఫుద్దోగం... మళ్ళీ ఈ మగ్గలూ నేతలూ ఈ బాధలన్నీ నువ్వేడ పడతావే నా మాట వివమ్మా. వీరేశాన్ని చేసుకో... గవర్నమెంట్ పనమ్మా... వరేవా?” అంటూ వచ్చుచెప్పిన తండ్రి.

తను రత్తయ్యని తప్పితే ఎవర్ని చేసుకోవని మొందికేసింది అప్పుడు.

ఒక్కగానొక్క కూతురి మాటని వొప్పించలేక చెల్లెలి కొడుకైన రత్తయ్యచిచ్చి పెళ్ళిచేసి కూతుర్ని మగ్గన్నీ దరిద్రాన్ని అల్లడి చేతిలో పెట్టి రెండేళ్ళకి కమ్మమూసిన అమ్మ, నాన్న.

పెళ్ళయిన నాలుగేళ్ళలో రెండు అబార్చువేల వాంట్లని పత్తుపని పీల్చిపోతాము.

మగ్గల మీద వెలిగే లైట్ల మూలంగా సరిగా ఆనని చూపు. నిడవకుండా పట్టి పీడించే మాడు పోటు.

యవ్వన ప్రారంభంలో మొలకెత్తిన కలలా, ఆశలూ ఎటు ఇగిరిపోయాయో?

సంవత్సరం క్రితం దాకా ఎవరై వంబర్ చేనేత చీరని వెలకి నాలుగు పచ్చాల చొప్పున వేయగలిగేవాడు రత్తయ్య. రోజుకి పదహారు గంటలుపైన పనిచేసి పచ్చానికి వంద చొప్పున వెలకి నాలుగు గౌండల రూపాయిల ఆదాయం.

తను లక్ష్మీలు, కండెలూ వాలవడం చేసేది. నాలుగేళ్ళ క్రిందట వుట్టిన జబ్బు పిల్లడైన పోతరాజు మండులకీ, అబార్చువేలు తన వాంట్లొంది లాగిపారేసిన పత్తుపని పూడ్చుకోవడానికై వాడే లానిక్కులకీ అన్నిటికీ ఆ నాలుగు గౌండలూ విమూలకీ.

తను జీవితంలో కోరుకున్న ఒకే ఒక్క కల... జరీ చీర.

ఆ ఒక్క కోరిక తీర్చడం కోసం తను వొడ్లని ఎంత వారించినా నివకుండా నూలు తెచ్చి ఆరేడు నెలల క్రితం రత్తయ్య మొదలుపెట్టిన చీర.

అరవచ్చం నేతన్నా పూర్తికాకముందే ముంచుకొచ్చిన ముప్పు.

మగ్గం మీదే... అలాగే అగిపోయిన పాపు భాగం నేసిన జరీ చీర. పుట్టుకతోనే పురిటి వాతం కమ్మి చనిపోయిన అవాకారి శిశువులాగా ఇంకా రుమ్మ, ధూళి పేరుకుపోతున్న మగ్గం మీదే... అలాగే వుంది. చావుకోసం ఎదురు చూస్తున్న చిక్కి శల్కమైన మంచం మీద ముసలమ్మలూ.

వరలక్ష్మికి ఇల్లు చీకటి గుయ్యారంలా శున్యంగా అనిపించింది.

ఆరు నెలల క్రిందట పూళ్ళో చాలా మంది కుటుంబాలకి కుటుంబాలే మారత్తు వైపు మర మగ్గల మీద పని చేయడానికి, ఇళ్ళు భద్రంగా తాళాలు వేసుకుని మరీ చెక్క పెట్టెలు తలల మీద బ్రతుకు భారాల్లా మోపుకుని వలస వెళ్ళి పోవడం చూశాక రత్తయ్య కూడా వెళదామనడం వరలక్ష్మికి గుర్తొచ్చింది.

ఆ రోజు తాను “వద్దు మనం అలా వెళ్ళిపోవద్దు. ఒకసారంటూ వెళ్ళామో మళ్ళీ ఎప్పటికీ తిరిగి రాలో” అని గట్టిగా చెప్పింది.

పోనీ... వెళితే... ఏమో? బ్రతుకు ఎలా రాసి పెట్టివుందో?

ఆమెకి భవిష్యత్తలా అందకారంలాగా, కాంతి కిరణ సునేది కనిపించని చీకటి గుయ్యారంలా... నల్లటి పమ్మడంలా అనిపించింది.

జీవితాన్నే ఒక పీడ కలలాగా బ్రతికే... తాము... ఈ కమ్మకున్న కారు చీకట్ల లోంచి బయలుపడటం ఎలాగో ఆమెకి అర్థం కాలేదు.

మగ్గం మీద మధ్యలోనే ఆపేసిన జరీ అంచు చీర. తన పసి పూదయం నింది, వేళ్ళు నాలుకుని విస్తరించిపోయిన ఒకానొక కోరిక తాలూకు... పర్యవసానం. వరలక్ష్మి కళ్ళ ముందు వెక్కిరిస్తున్నట్లుగా కప్పిళ్ళు కారుస్తున్నట్లుగా వెల వెల బోతూ మగ్గం మీద కనిపిస్తోంది.

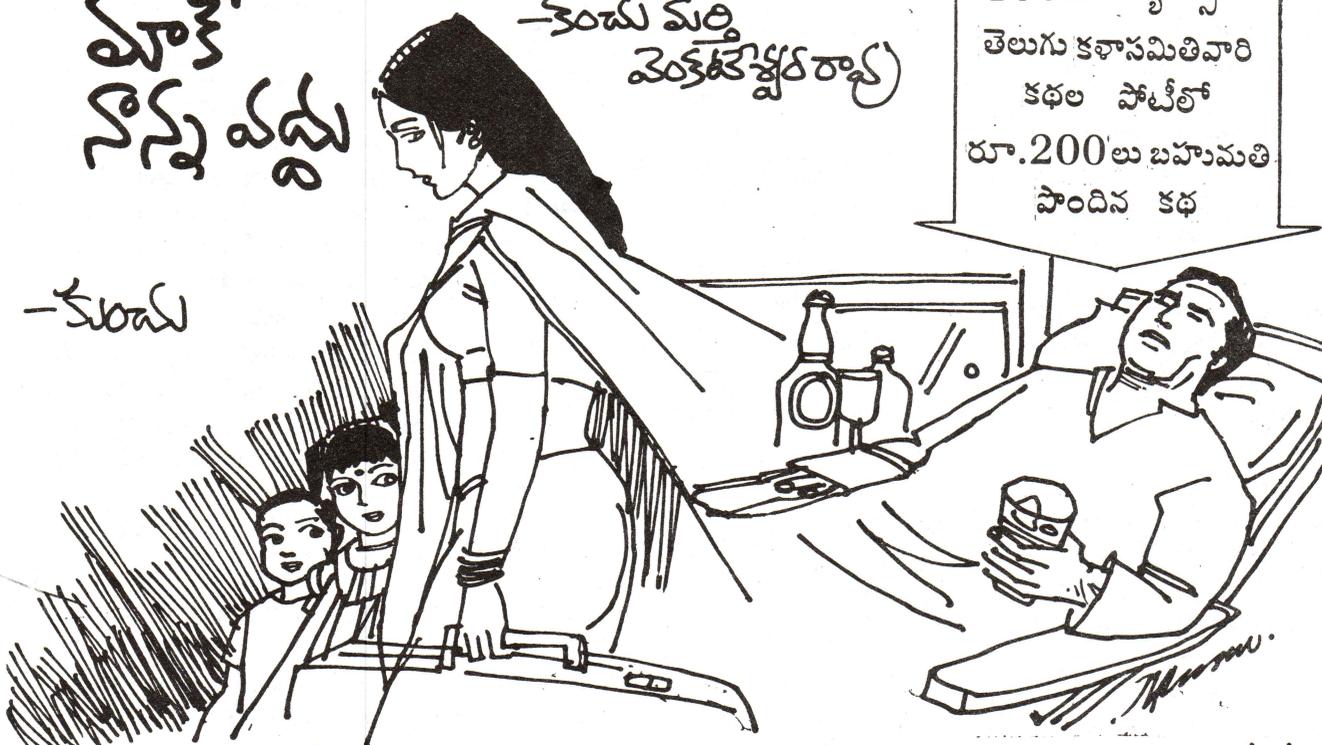
19
సామెతలు
యాదం
డి.

మాకో నొన్న వద్దు

-కుండు మర్రి మెక్కటాళ్ళర్రావు

1992 న్యూజెర్సీ తెలుగు కళాసమితివారి కథల పోటీలో రూ.200లు బహుమతి పొందిన కథ

-కుండు

“నాన్న రోజూ మందు త్రాగుతాడు”

“అవును”

“సిగరెట్లు ఎన్ని కాలుస్తాడో”

“అవును”

“అమ్మను అప్పుడప్పుడు రాతివేళ కొడతాడు”
“అవును... అమ్మ ఏడుస్తున్నప్పుడు చూసాను”

“అమ్మ మందిది కదూ...”
“అవునక్కా... నాన్న రోజూ ఎందుకు త్రాగుతాడు?”

“అది నిషా ఇస్తుంది మా ఫ్రెండు చెప్పింది. అలా రోజూ త్రాగడం మందిది కాదని మాటిచరు అంది”.

“అక్కా...నేను త్రాగుతాను. తాగి నాన్న అమ్మను కొడుతున్నాడు కదా! నేను త్రాగి నాన్నను కొడతాను”

“తప్పు తమ్ముడూ! పెద్దవాళ్ళను కొట్టకూడదు. అది త్రాగితే చెడిపోతారు”

“మన నాన్న మందివాడు కాదు. గోపి నాన్న ఎంత మందివాడో. బొమ్మలు, ప్లీట్లు రోజూ కొంటాడు. పినిమాలకు తిసుకెళతాడు. మరి మన నాన్న ఇంట్లో వుంటే అది త్రాగుతూ కూర్చుంటాడు”

పిల్లలను భోజనాలకు పిలుస్తామని గదిలోకి అడుగుబెట్టబోయిన లక్ష్మి గుమ్మం దగ్గరే ఆగిపోయింది. మొదటిసారిగా తండ్రి పట్ల పిల్లల్లో ఏర్పడిన దురభిప్రాయాన్ని గ్రహించిన లక్ష్మి మొదడు మొద్దుబారిపోయింది ఆ క్షణంలో.

గిరుక్కున వెనక్కు తిరిగి వరండాలోకొచ్చే

సింది. అప్పటికే శ్యాంసుందర్ అర బాటిల్ ఫాళీ చేసి మత్తులోకి వెళ్ళిపోయాడు. అక్కడికక్కడే టీపాయ్ మీదున్న సరంజామాను బయటకు గిరాటేయాలన్నంత ఆవేశం వచ్చింది. అయితే ఆ పని చేయలేని నిస్పృహయంతో కళ్ళల్లో నీళ్ళు నింపుకొని కుర్చీలో కూంబడింది.

పేరుకు పెద్ద ఆఫీసరు. వేలకు వేలు జీతం. దేనికి లోటు లేదు. లోటంతా మనశ్శాంతి. పెళ్ళయిన మూడో రోజే తెలిసింది భర్త త్రాగుబోతానని. ఆమె ఎన్నోసార్లు ప్రయత్నించింది త్రాగుడు మాన్పించాలని. ఆమె మంచితనం, ప్రేమ, అభిమానం అన్నింటికీ రెట్టంపయిన అందం వీటి పనిచేయలేదు. లక్ష్మి అతనిలో రాజీపడుతూనే ఇద్దరు పిల్లల తల్లియింది.

పిల్లల భవిష్యత్తు పట్ల ఆమెకు ఎన్నెన్నో కలలు. అమ్మాయి స్నాతిని డాక్టర్ను చెయ్యాలని, అబ్బాయి రాజాను ఇంజనీరు చదివించాలని. భర్త త్రాగుడు గాని, తన కన్నీళ్ళు గాని పిల్లల కంట పడకూడదని ప్రతి క్షణం జాగ్రత్తపడేది. పిల్లలకు ఏమీ తెలియదని తను భ్రమపడింది. కానీ.... కానీ వాళ్ళు చాలా ఎదిగిపోయారు. పదేళ్ళు నిండిన స్నాతి, ఎనిమిదేళ్ళయినా నిండని రాజా వయసుకు మించి ఎదిగి తండ్రి పట్ల ఏవగింపు, తన పట్ల సానుభూతి వారి గుండెల్లో నిండిపోయాయని, వారిలాగే పెరిగితే తనకు కాకుండా పోతారేమోనని, తన కలలు కల్లల పుతాయనే భయం. ఆ ఆలోచన కలగడమే తరువాయి లక్ష్మి నిలువెల్లా వణికిపోయింది.

“నిమండి మన పిల్లలు చాలా ఎదిగేరండి... వాళ్ళప్పుడు పరిసరాంను, పరిస్థితులను అర్థం చేసుకుంటున్నారు. మీరిలా త్రాగడం ఆ చెన్న మనసులకు బాధ కలిగిస్తుంది. పిల్లల పట్ల నేను పెంచుకున్న ఆశలను వమ్ముచేయవద్దు. మీరు పిల్లలకు దూరమవడం నేను సహించలేక పోతున్నానండి. పిల్లల గురించయినా త్రాగుడు మానివేయండి”

మత్తు ఇంకా దిగలేదు. ఆమె మాలలు ఇంకా సగం లోనే వున్నాయి. అతని చేయి తెల్లటి ఆమె చెక్కిళ్ళను అరుణిమ చేసింది.

“పిల్లలకు భయపడి నా అలవాటు మానుకో మృదానికి వీకెంత ధైర్యం. నీకు, పిల్లలకు ఏం లోటు చేస్తున్నాను. పిల్లలకు చెప్పు పెద్ద పెద్ద ఆలోచనలు మాని బుద్ధిగ చదువుకోమను. పెద్ద మాలలు మాట్లాడితే ఒళ్ళు వీరేస్తానని చెప్పు”

లక్ష్మి కన్నీళ్ళు అదేవనిగా వర్షిస్తున్నాయి. తలుపు చాటున నిలబడి అంతా చూస్తున్న పిల్లలు భయంతో వణికిపోయారు.

వారం రోజులకు కూతురును, పిల్లలను చూస్తూ మని వచ్చారు లక్ష్మి తండ్రి మార్గవరావుగారు. పిల్లలతో సరదాగా గడుపుదామని వచ్చిన ఆ ముసలి తాతయ్య గుండె చెరువయింది మనవళ్ళ ఫిర్యాదులు విని.

అదే రాత్రి స్వయంగా చూశారు. “నీ బాబుకు, పిల్లలకు భయపడి త్రాగవద్దం టావా... ఎవరు ఎక్కడ వుండాలో అక్కడ వుండండి”

డబ్బు...లంకంత ఇల్లు... తన కూతురు మనో రాణిలా వుందని అనుకున్నారే గానీ అశాంతిలో పిల్లల గురించే రోజులు గడుపుతుందని అప్పుడే తెలుసుకున్నారు.

గదిలోంచి బయటకు వచ్చిన లక్ష్మి తండ్రికి ముఖం చూపించలేకపోయింది. అప్పుడే పిల్లల చేతుల్లోని స్కూల్ బ్యాగ్లు, బట్టల సూట్ కే

మాకీ నాన్న పద్దు న్లు చూసి కొయ్యబారిపోయింది. (ముగింపు)

“తాతయ్యా... మేము వీతో వచ్చేస్తాం. మాకీ వాన్నొద్దు.. అమ్మను రోజూ కొడుకున్నాడు... మమ్మల్ని కూడా కొడతావని, ఒళ్ళు చీరేస్తానని అంటున్నాడు. ఇక్కడే వుంటే మమ్మల్ని చంపేస్తాడు. మమ్మల్ని వీతో తీసుకుపో తాతయ్యా” తాతయ్యను చుట్టి వెక్కిరిస్తూ నిడుస్తుంది స్వాతి.

“తాతయ్యా.... ఈ వాన్నొద్దు....నాకు అమ్మ కావాలి”

బొమ్మలా నిలబడిపోయిన లక్ష్మి గుండెలో అల జడి.

“అమ్మా... నేను, తమ్ముడు తాతయ్యతో వాళ్ళ వూరు వెళ్ళిపోతాం.. నువ్వు వచ్చేయ్ అమ్మా... నువ్వు లేకపోతే తమ్ముడు ఏడుస్తాడు. మేము అల్లరి చేయకుండా నువ్వు చెప్పినట్టు బాగా చదువుకుంటాం...”

లక్ష్మి గదిలోకి వెళ్ళింది. భర్త పూర్తిగా మత్తులో వున్నాడు. తన బట్టలు అన్నింటిని మాలీకేస్లో పర్చు బయలుకు వచ్చింది.

“వాన్నా .... నేను ఇబ్బాళ్ళూ పిల్లల గురించే నరకం అనుభవించాను. వాళ్ళ భవిష్యత్తు ల్ల ఎన్నెన్నో కలలు కన్నాను. ఇంతవరకూ ఒక్కడాన్నే బాధపడుతున్నానునుకున్నాను గానీ

పిల్లల మనసులను గ్రహించలేకపోయాను. ఇక్కడ ఇలాగే రాజీపడుతూ వుంటే నేను ఎవరి గురిం దైతే బ్రతుకుతున్నానో వాళ్ళు నాకు దక్కరు. అందుకే పిల్లల మాట వినినానే నిర్ణయం తీసు కున్నాను. నా డీగ్రీ నా పిల్లల భవిష్యత్తుకు దారిచూపించకపోదు” అంది.

మార్గవరాలవుగారు మరొకేం మాట్లాడకుండా కూతురును, మనవలను తీసుకుని ఇంట్లోంచి బయలుకు వచ్చారు.

అలో ఎక్కి వెనక్కు తిరిగి చూసింది లక్ష్మి. మత్తు దిగేక తమగురించి వెదికితే భర్తకు దొరికే ఉత్తరం అతన్ని మారుస్తుందా! మారిని, మారకపోయినా ఫరవాలేదు తను పిల్లల దారి లోనే నడవాలి... వారిని తన ఆశలకు అనుగుణంగా పెంచాలి.

“అటు చూడవద్దమ్మా.. నాన్న వచ్చాడంటే కొట్టేస్తాడు”

పిల్లల మాటలకు చూపు మరల్చింది లక్ష్మి. అలో పీడుగా వెళుతుంటే లక్ష్మి పిల్లలను చూసింది.

పిల్లల కళ్ళలో సంతోషపు వెలుగులు చీకటిలో పుష్టంగా కనిపించాయి ఆమె కళ్ళకు. వెలుగులు చాలు తమ మార్గాలను చూపేందుకు. ఆ వెలు గులు చాలు తన ఆశలను నిజం చేసేందుకు.

భర్తకు దూరమవుతున్నాననే బాధ దూరమై పిల్లల గుండెలకు, వారి బంగారు భవిష్యత్తుకు దగ్గరవుతున్నాననే తృప్తితో నిట్టూర్పు విడిచింది.

భర్త: చేసిన లక్ష్యాన్ని సీవే తివేళాపన్నమాలు?
భార్య: అన్నీ ఎక్కడ తిన్నాను, ఒక్కటి మిగిల్చాను. ఆ ఒక్కటి కూడా తినేస్తే, నేను తిండిపోతు వని దెప్పతారుగా!

అరుగజాల జీవితం (ముగింపు)

నిద్రలో పోతరాజు చిన్నగా కదిలాడు. “అయన ఏడకెళ్ళాడో? ఎప్పటికొస్తాడో?” అనుకుంది వరలక్ష్మి.

చీకటి పడింది. కడుపులో ఏమీ లేకపోవడం చేత శోషవచ్చినట్లుగా, వరలక్ష్మి కూడా చాపమీద వారిగి సామ్యస్థిలోపోయింది.

ఆమెకి కలల నిద్రలో ఒక కల వచ్చింది. ఆ కలలో ఊయో మగ్గాలన్నీ మహా ఉత్సాహంగా పనిచేస్తున్నాయి. ఆడవాళ్ళు పడ్డీలు, కండెలు వొలుస్తూ, మాలు సాపు చేస్తున్నారు. మగళ్ళు రెట్టించిన ఉత్సాహంతో మగ్గాలు నేస్తున్నారు. ఊరంతా ఒకటే మగ్గాలు ఆడుతున్న శబ్దంతో మార్మోగిపోతోంది. అంతే.

వరలక్ష్మికి చచ్చిన మెలకువ వచ్చింది. బధుటంతా తెల్లగా తెల్లారిపోయి వుంది. లేచి కూచుని కళ్ళు మలుముకుని ఎందుకో యధాలాపంగా మగ్గం వైపు చూసింది వరలక్ష్మి. అంతే వరలక్ష్మికి విలుపు గుడ్లు పడ్డాయి. వరలక్ష్మి కోసం నేస్తూ మధ్యలోనే ఆపేసిన మగ్గం మీదే వుంచేసిన జరి చీరెని లావాటి తాడుగా! పేసుకుని ఇప్పటి దాకా జీవిస్తాన్ని బ్రతికించిన ఒకే ఒక్క జీవనాధారమైన ఆ మగ్గానికి ఉరి వేసుకుని నిర్దీపంగా వేలాడుతూ రత్తయ్య శరీరం.

వరలక్ష్మి గుండె పగిలేలాగా పెద్దగా అరచి మాలు పడిపోయినట్లుగా మూర్చనవచ్చి వేలమీద పడిపోయింది.

తల్లి అరుపుకి నిద్ర లేచిన పోతరాజు గుక్క పెట్టి కుళ్ళి కుళ్ళి ఏడవడం మొదలుపెట్టాడు. బాజులు వేళ్ళాడుతున్న చేనేత మగ్గం మృత్యు శకటంలాగా భయానకంగా నిలబడి వుంది. బయలుకి పాడుచుకు వచ్చిన రత్తయ్య కళ్ళు తన చావుకి బాధ్యులు ఎవరని ప్రశ్నిస్తున్నట్లుగా వున్నాయి.

రత్తయ్యలాంటి వందలాది చేనేత కార్మికుల ఆకలి చావుల్ని దాచుకున్నట్లుగా పోతరాజు ఏడుపు బరువెక్కి ఇల్లంతా చుట్టబెట్టుకుంటోంది.

పూరింటి తలుపులోంచి చలిగాలి కొడుతోంది. రత్తయ్య మెడచుట్టూ త్రాచుసాములా చుట్టు కుని వున్న సగం నేపీ చీరతోని జరి...ఇంటి కప్పులోంచి పడుతున్న లేత ఎండలో తళుకుమని మెరిసింది.

ప్రతినివలకు, నాటకానికి సాధారణంగా ఒక షరావుంటుంది- “ఇందులో ప్రాత్రలు, సంఘటనలు కల్పితాలు. ఎవరినీ ఉద్దేశించి ప్రాయబడలేదు.”

ఇటీవలి కాలంలో ఊకదంపుగా వెలు పడిన నవలలను అతిగా చదువుతున్న ముగ్గు మనోహారికి ఆ షరాను చూసినప్పు డల్లా అరికాలిమంటనె త్తికెక్కి అరుస్తుంది.

“ఈ సంగతి వేరే చెప్పాలేంటి! కల్పి తాలు శాబ్దాల్ని ఇంత చచ్చుగా వున్నాయి. ఈ రాసేవాళ్ళు ఊహాశక్తి ఎంత అధ్వా న్నంగా వుందో చూస్తే తెలియడంలా! ఈ పిచ్చి అలవాటు ఎందుకు మానరు ?”

ఒక్క మనిషి

విక్కడమ్మా! ఓ! గోదావరి ఒక్క మనిషి ఆ కందుకూరి వివాహమందిరాన వాయిద్య డంబరాన ఆనందార్లవం అందుకున్నాం అందరం పంచుకున్నాం మనందరం - కాని, కన్నమ్మకు భారంగా సంఘానికి దూరంగా నిట్టూర్పుల నీలినీడల్లో నలిగిన ఓ లేతజీవనం కరిగిన ఓ యౌవనం అంపిన కన్నీటి సందేశం విన్నది మాత్రం

ఒక్క మనిషి!

నాతిని రాతిగా రాతిని నాతిగా పోలేరు దిమ్మలుగా అంకాళ బొమ్మలుగా తిరిగి బడ్డే ధర్మంగా ఆడుకున్న ఈ దగా సమాజపు తప్పులు దిద్ది ఒప్పులు నేర్పినది

ఒక్క మనిషి!!

డెబ్బదేండ్లు వీడించె రోగం అరువదేండ్లు నిరాదరించె సంఘం అయినా సడలని ధీరుడు రాణ్య హేంద్ర పురాన నిలచిన వీరుడు

ఒక్క మనిషి!!!

సంఘం తరిమినా సఖులు వీడినా బంధువులు ఈసడించినా ఛాందసం ఉరిమినా జంకని వీరేశలింగం రాణ్య హేంద్రపురాన రాజుకున్న నిష్పకణం -- సహించలేని కుళ్ళుబోతు మరణం లాక్కున్న కలం సగాన నిలిపిన నీ వాక్యం అదే మాకు తరగని ఉద్యమం ఒక్క మనిషి వీరేశలింగం!!!!.

-- హేమలతా అవణం Vijayawada, India

(కందుకూరి వీరేశలింగంగారి జన్మదినం 16 ఏప్రిల్ 1848 144వ జన్మదిన సందర్భంగా, హేమలతా అవణంగారి అనుమతితో)

UDUPI

Authentic Indian Vegetarian Cuisine

A Full Service Restaurant

1380 Oak Tree Road, Iselin/ N. Edison, NJ 08830

Tel: (908) 283-0303 / Fax: (908) 906-6608

Catering Plan For Only \$6.75 per person

(minimum 25) to include the following: (for a limited time only)

APPETIZERS

(Select One)

- Samosa (1)
- Mixed Pakora (2)
- Green Chilli Pakora (1)
- Idly (1)
- Medhu Vada (1)
- Sambhar or Green Chutney

MAIN COURSE CURRIES

(Select Two)

- Alu Mater
- Chana Masala (Chole)
- Alu Gobhi (seasonal)
- Bhindi Masala (seasonal)
- Mutter Paneer *
- Palak Paneer *
- Jal-Farezi
- Vegetable Korma
- Bengan Masala
- Malai Kofta
- Shahi Paneer *
- Rajma
- Dum Aloo

* 50 ¢ extra

VEGETABLE PULLAV & ROYAL DAL

INDIAN BREADS

(Select any combination -
One per person)

- Naan
- Plain Paratha
- Poori

DESSERTS

(Select One)

- Ras Malai (1)
- Gulab Jamun (1)
- Payasam / Kheer
- Gajar ka Halwa

MAKE YOUR OWN CUSTOM MENU (Per Person)

To the above price add:

Additional Appetizer	65¢
Additional Curry	\$1.35
Additional Paneer Curry	\$1.85
Additional Desserts	65¢
Additional Bread	75¢

For Further details contact: Kusum Jain

- All Prices are based on Pick-Up at Udupi. Delivery is available upon request.
- 50% advance and five (5) days notice required.
- Addition or deletion is allowed three (3) days prior to pickup date only.
- Jain Food is available without Onion & Garlic upon request.
- Prices are subject to change without notice.
- We also prepare Dosa or Uthappam at your premises.

Rates: \$100 Setup charge

\$20/Hr for cook and help (Minimum 2 hrs.)

\$2.00 / Dosa or Uthappam

నిరాశ

— శ్యామలదేవి దళిక, North Brunswick, NJ

జానకమ్మగారికి ఎక్కడా కాలు నిలవటం లేదు. ఆవిడ మనసు ఆనందంతో ఉక్కిరి బిక్కిరి అయిపోతున్నది. విదేశాల్లో ఉన్న ఒక్కగానొక్క కొడుకు కుటుంబంతో సహా త్వరలో ఇండియా రాబోతున్నాడని ఈ రోజే తెలిసింది. కొడుకును చూడబోతున్న సంబరంలో ఆవిడ కాలు, చేయి ఆడటం లేదు. పొద్దుటి నుంచి ఏపని సరిగా చేయలేక పోతున్నారు. ఉదయం జానకమ్మ గారి భర్త రావుగారు భోజనానికి కూర్చుని పచ్చడి కలుపుకుని ముద్ద నోట్లో పెట్టుకోగానే మొహం అదోలా పెట్టారు. జానకమ్మగారు వెంటనే "ఏమిటండీ పచ్చడి బాగాలేదా, కారం తక్కువైందా" అని అడిగారు. రావుగారు "జానకీ, కొడుకును చూడబోతున్నానని నీకు అంత సంతోషంగా ఉంటే ఒక గ్లాస్ లో పరవాన్నం చేసి ఇస్తే తాగి నేనూ సంతోషిద్దాను కదా, పచ్చడిలో ఉప్పుకు బదులు పంచదార వేసి ఇలా నన్ను ఇరకాటంలో పెట్టకపోతే" అంటూ వేళాకోళం ఆడారు.

జానకమ్మ గారికి వయసు 60 దాటినా ముఖం మీద చక్కని చిరునవ్వుతో మనిషి ఎప్పుడూ ఉత్సాహంగా ఉంటారు. ఆవిడకు క్రొత్తవిషయాలు తెలుసుకోవడం అన్నా, క్రొత్త మనుష్యుల్ని కలుసుకోవడం అన్నా, క్రొత్త వంటలు నేర్చుకోవడం అన్నా మహా సరదా. రావుగారు సర్వీసులో ఉన్నప్పుడు ఉద్యోగిత్వాన్ని ఎన్నో ఊళ్ళకు ట్రాన్స్ ఫర్లు అవుతుండేవి. ఇలా ట్రాన్స్ ఫర్లు వచ్చినప్పుడల్లా భర్త, పిల్లలు విసుక్కుంటూ ఉంటే, జానకమ్మగారు మాత్రం చాలా సంతోషంగా బయలు దేరేవారు. ఏ రాష్ట్రం వెళ్లినా అక్కడి భాషను, పద్ధతుల్ని ఇట్టే నేర్చేసుకునేవారు. రావుగారు, అక్కడ ఉంటే అక్కడి భాషలో నాలుగుమాటలు ముక్కున పట్టి, ఇంట్లోకి ఇంగ్లీషు జోడించి ఎలాగో నెట్టుకొస్తూ ఉండేవారు. కానీ జానకమ్మ గారు మాత్రం నెల తిరక్కుండానే అక్కడి భాషే కాకుండా, అలాడితో ఎలా మాట్లాడాలో, పచారి షాపులో ఎలా మాట్లాడాలో కూడా నేర్చేసుకునేవారు. అందుకే రావుగారు షాపింగుకు వెళ్ళాలన్నా, పిల్లలు సినిమాకు వెళ్ళాలన్నా జానకమ్మ గారిని వెంట పెట్టుకొనేవారు. కానీ, ఆది వారాలు వస్తే భోజనంలోకి రకరకాల స్పెషల్స్ చేసేవారు. జానకమ్మ గారి తెలివితేటల్ని, చురుకుదనాన్ని చూసి రావుగారు "జానకీ, నిన్ను ఐదో తరగతి చదువుతోనే ఆపేయించి మీవాళ్ళు పెద్ద తప్ప చేసారోయి!" అంటూ హాస్య మాడుతూ ఉంటారు.

ప్రస్తుతం జానకమ్మగారి మనసంతా ఇంకా కొద్దిరోజుల్లో రాబోతున్న కొడుకు, కోడలు, ముద్దుల మనవరాలి చుట్టే తిరుగుతోంది. వాళ్ళు ఇక్కడ ఉన్నప్పుడు ఏమేమిచేయాలో అప్పుడే ప్లాన్లు వేసుకోవడం మొదలుపెట్టారు. కొడుకుకు ఇష్టమైనవన్నీ చేసిపెట్టడంతో పాటు, కోడలిదగ్గరనుంచి ఇంగ్లీషు పండివంటలు నేర్చుకోవాలనుకుంటున్నారు. జానకమ్మగారి కోడలు ఇండియాలో ఉన్నప్పుడు ఇంటికి ఎవరైనా అనుకోకుండా గెస్టులు వస్తే చిటికలో స్వీటు, హాటు స్పెష్టించేది. అమెరికావెళ్ళి ఇంకెన్ని నేర్చుకుందో ఆ కేకులు, పుడ్డింగులు అవన్నీ ఎలాచేయాలో నేర్చుకోవాలి కోడలి దగ్గరనుంచి అని జానకమ్మగారు చాలా ఆతృత పడుతున్నారు. ఇంక మనుమరాలు సరేసరి! చిట్టితల్లి ఇక్కడ ఉన్నప్పుడు ఎన్నికబుర్లు చెప్పేదో. మూడేళ్ళ వయసుకే అటు నర్సరీస్కూల్లో నేర్చుకున్న ఇంగ్లీషు పాటలు, పద్యాలు, ఇటు ఇంట్లో జానకమ్మగారు నేర్పిన బుల్లిపద్యాలు, చిన్నిచిన్ని శ్లోకాలు, పాటలు ముద్దొచ్చేటట్లు చెప్పేది. మరి ఇప్పుడు అమెరికా దేశంలో పెరుగుతూ ఎన్ని క్రొత్తపద్యాలు, పాటలు ఇంకెన్ని భాషల్లో వినిపిస్తుందో, అవన్నీ విసలూనికి జానకమ్మగారి మనసు ఉవ్విళ్ళూరుతున్నది.

ఎదురుచూసినంతసేపు పట్టలేదు. జానకమ్మగారి కొడుకు కుటుంబంతో సహా రావడం తిరిగి అమెరికా వెళ్ళిపోవడం అంతాజరిగిపోయింది. ఆవిడ

వాళ్ళు రాకముందు అనుకున్నవాటిలో ఒక్కటి జరగలేదు. జానకమ్మగారికి పిల్లల్ని చూసానన్న సంతృప్తి, వాళ్ళు ఉన్నన్ని రోజులు సరదాగా గడిచాయన్న ఆనందం కలిగినా ఎక్కడో మారుమూల ఆవిడ మనసులో వెలితిగానే ఉంది. కొడుకుకు ఇష్టమని జానకమ్మగారు బోలెడు రకాలు చేసారు. అన్నీ కొద్దిగా రుచిచూసి వదిలేసాడే తప్ప పూర్వంలా ఇష్టంగా తినలేదు. జానకమ్మగారు చూసిచూసి "ఇదేమిటిరా ఇవన్నీ నీకు ఇష్టమని చేసాను" అంటే ఇందులో నూనె ఎక్కువ, ఇందులో ఉప్పు, కారం వంటికి మంచిది కాదు, దీంట్లో పాల్ కంటెన్ట్ ఎక్కువ వుంటుంది, దీన్నే కొలెస్ట్రాల్ అంటారు అంటూ ఏమిటేమిటో చెప్పాడు.

ఒకరోజు కొడుకు క్రాస్త తీరుబడిగా ఉండటంచూసి మిసెస్ అగర్వాల ఇంటికి తీసుకువెళ్ళారు జానకమ్మగారు. జానకమ్మగారువాళ్ళు డిల్లీలో ఉన్నప్పుడు పక్కింట్లో ఉంటున్న అగర్వాల కుటుంబం ఎంతో స్నేహంగా ఉండేవారు. జానకమ్మగారి కొడుకు వాళ్ళ అబ్బాయిలతో ఎక్కువ భాగం వాల్లంట్లోనే గడిపేవాడు. ఎప్పుడైనా అకస్మాత్తుగా వెళ్ళిళ్ళని, పేరంటాలని ప్రమాణాలు చేయాలివచ్చినప్పుడల్లా కొడుకు చదువు పాడవకుండా మిసెస్ అగర్వాల మీ అబ్బాయిని మేము చూసుకుంటాం, ఏం భయం లేదు వెళ్ళిరండి అంటూ పంపించేవారు. జానకమ్మగారి కొడుకును చూసి ఆవిడ బోలెడు సంబరపడిపోయి గలగలా మాట్లాడుతుంటే జానకమ్మగారి కొడుకు బిక్కుమొహం వేసుకొని తల్లివెళ్ళు చూడడం మొదలుపెట్టాడు. జానకమ్మగారు నీకు హిందీ సుబ్బరంగా వచ్చుగదురా అంటే ఇప్పుడు అంతా మర్చిపోయాను పొమ్మన్నాడు.

కోడలు వచ్చినప్పటినుంచి షాపింగని, అదని, ఇదని ఎప్పుడూ హడావిడిగానే ఉంది. జానకమ్మగారు ఇంక చివరకు ఒకరోజు కోడల్ని అడిగేసారు అక్కడ కేకులు, పిండివంటలు ఎలా చేస్తారో ఒకటి, రెండు చూపించమని. జానకమ్మగారి కోడలు "అవన్నీ నాకు రావు అత్యయ్యగారు, ఇలాంటివన్నీ అక్కడ షాపుల్లో చాలా చౌకగా అమ్ముతారు ఎప్పుడు కావాలంటే అప్పుడు కొనుక్కోవచ్చు" వైగా ఇవి వంటికి మంచిది కాదని మీ అబ్బాయి తినడం తగ్గించేసారు అందుకే మన స్వీట్లు కూడా చెయ్యడం మానేసాను" అంది. ఇంక ముద్దుల మనవరాలు సరేసరి, చిన్నప్పుడు జానకమ్మగారి వడిలోనుంచి దిగేదికాదు. ఇప్పుడు దగ్గరకు రమ్మని ఎంతపిలిచినా రాలేదు. మనవరాలిని మాలిమి చేసుకునేటప్పటికి తాతలు దిగొచ్చారు. క్రాస్త అలవాటు పడే టైముకు వాళ్ళు వెళ్ళేపోయారు. మాట్లాడిన కాసేపు ఆ ఇంగ్లీషులోనే ఏదో గొణిగింది. జానకమ్మగారు "ఇదేమిటిరా ఇక్కడ ఉన్నప్పుడు చక్కగా తెలుగు కూడా మాట్లాడేదికదూరా" అంటే దానికి వాళ్ళ అబ్బాయి అక్కడ పిల్లలు అందరూ అంతేనమ్మా, అమెరికాలో పెరిగేవాళ్ళకు తెలుగుతో పనేముంది అంటూ సమర్థించాడు.

చాలా విషయాల్లో సరేలే అని సరిపెట్టుకొని అర్థం చేసుకొన్నారు. కానీ, ఒక విషయం మాత్రం జానకమ్మగారిని బుర్ర ఎంత బద్దలు కొట్టుకున్నా అర్థం కాలేదు. ఇండియాలో పుట్టి పెరిగి మూడు భాషలు మాట్లాడగలిగే కొడుకు ఇంకా పై చదువులకోసం అమెరికా వెళ్ళి ఇప్పుడు రెండే భాషలు మాట్లాడుతున్నాడు ఇండియాలో పుట్టి రెండు భాషలు మాట్లాడగలిగిన మనవరాలు అమెరికాలో పెరుగుతూ ఇప్పుడు ఒక్క భాషే మాట్లాడుతోంది. మరి ఐదోతరగతితో ఆపేసి ఏ దేశము వెళ్ళకుండా ఐదు భాషలు అవలీలగా మాట్లాడగలిగిన జానకమ్మగారికి ఊ కీలకం ఏమిటో ఎంత ఆలోచించినా అంతుపట్టలేదు. ఉన్న దేశంలోనే ఇక్కడా, అక్కడా తిరిగి ఎన్నో నేర్చుముని, దేశం వదిలి మరో గొప్ప దేశం వెళ్ళి వచ్చిన కొడుకు కుటుంబం దగ్గరనుంచి ఇంకా ఎన్నో నేర్చుకోవచ్చని అనుకున్న జానకమ్మగారికి మిగిలింది (గొప్ప) నిరాశే అయింది పాపం! *****

పాఠకులకు ఈ ఆంగీరస సంవత్సరములో మీ యెల్లరకూ సమస్తాలోగ్యశ్రద్ధా కలగాలని ఆశిస్తున్నాము.

బంగారు సరోజినీ దేవి
East Hills, NY

అధారాలు

38. ఆకుకూర
39. చుంబనం
40. బాలక్రీడలు
41. తిరగబడిన తత్వం

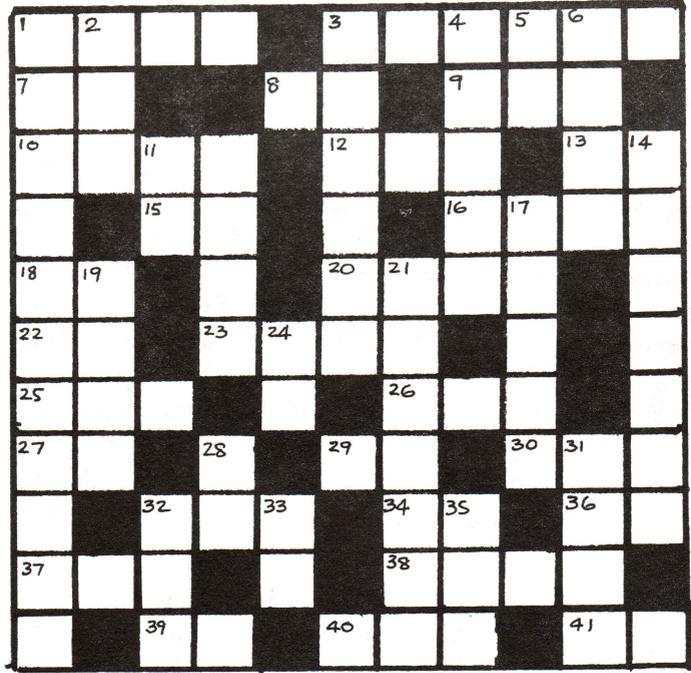
నిలువు

1. బదరీపరంధాముని రెండురూపాలు
2. వక్రబుద్ధి
3. ఏమీ దొరకని రోజులు
4. మాటల పక్షి
5. భూమి
6. కులపెద్ద
11. హోరము
14. నిజం అగ్గివంటిది
17. పసుపు దంచు పరికరం
19. రజాకారిణిలో అక్షరం లోపు
21. వేసవి కాపు, పప్పుతోట
23. రాజులతోప, తిరగబడింది
24. రెండు
28. సుగ్రీవుని సోదరుడు
31. పాండిత్యము కాదు
32. భోగి తరువాతి పండుగ
33. పిండిమర
35. వీనులకింపైన సంగీతము

అడ్డము

1. మాద్రీ తనయుడు
2. కళాభిమాని
7. లక్షీ
8. నది
9. మాటిమాటికి
10. అతిప పలుకు
12. అర్జునుని భార్య
13. శ్రమ
15. పాప, తిరుగబడింది
16. తినుబండారం, అటునుంచి
18. గేలానికి తగిలించేది
21. తాలింపులో వేసేది, అక్షరం లోపు
22. తిరగబడ్డ వయ్యారి
23. రాజకిరీటుమున వుండేది
25. అకారం
26. పూలమాల
27. బియ్యపు ధాన్యము
29. కామాతురుడు
30. కష్టపడి, కలగాపులగం
32. ---లేములు
34. గోధనం ఉండగా ఇది ఉంటుంది
36. మనస్సు
37. పాడి

(జవాబులు 49 వ పేజీలో)

**SKYLINE
INTERNATIONAL TRAVEL CORPORATION**

307 East 44th Street, Suite 514
New York, NY 10017

**LOW FARES GUARANTEED TO ANY DESTINATION WORLDWIDE
ESPECIALLY TO THE INDIAN SUBCONTINENT**

For More Information Please Call:
Mr. Vivian Rodrigues, President
Or Mel
Or Nick

Tel: (212) 573-9016
(212) 370-9392
Tlx: (ITT) 4941370
Fax: (212) 573-9012

Member of IATA

క్రీ.శ. 2092

విజయశ్రీ

ఇంకా ఎవరూ నిద్రనుంచి లేవలేదు. గోపాలంగారికి తెల్లవారుఝామునే మెలుకువ వచ్చేసింది. నైట్ స్టాండ్ మీద ఉన్న కంట్లో బాక్స్ తీసుకునినంబరుటుస్పేసు టచ్ చేశాడు. వెంటనే కిటికీల కర్డెనులన్నీ తెరుచుకుని లైటులన్నీ ఆనయ్యాయి. బయట యింకా చీకటిగానే ఉంది. కిటికీ దగ్గరకి వెళ్లి ఆకాశంలోకి చూశాడు. మిణుకు మిణుకుమనే నక్షత్రాల వెలుతురు తప్ప లోకం అంతా గాఢాంధకారంతో కప్పడి ఉంది. నిశ్శబ్దంగా ఉంది.

ఊరిచివర కొండపై ప్రతేకంగా ఈస్టలంకోని యిల్లు కట్టించాడు తన కొడుకు విజయ. విజయమాధవరావు పూర్తిపేరు. అందరూ విజయ అనే పేరున్నారు. తను రిటైరయినప్పటినుంచి వచ్చి కొడుకు దగ్గరే ఉంటున్నాడు. విజయ భార్య నటాలియా తనని ఎంతో ఆప్యాయంగా చూసుకుంటుంది. విజయ రైషనల్ కోఆపరేటివ్ లో నటాలియా ఫిఫ్ కోఆర్డినేటర్ గా పని చేస్తుంది. నెలకి మూడువారాలు ఊరులోనే వుండడు. ఉద్యోగరీత్యా పంపంలో ఏదో ఊళ్లో కమిటీ మీటింగని అస్తమానూ సూపర్ జెన్ కుమిద వచ్చి వుంటుంది. విజయ ఊరువదలి ఎక్కడికి వెళ్లడు. తన బిజినెస్ సర్వీసులకు సగం యింటి దగ్గరనుంచే చూసుకుంటాడు. స్పేస్ సప్లై మెంట్ లో ఉపయోగించే ట్రాన్స్ పరెంట్ మెటీరియల్స్ కొన్ని తయారుచేసే ఫ్యాబ్రికా కనిపెట్టాడు. అవి తయారుచేసే కంపెనీ ఒకటి తనే పెట్టుకున్నాడు. తన యిల్లు చాలా మోడరన్ గా అన్ని సౌకర్యాలతో కట్టించుకున్నాడు. తన తండ్రి గోపాలంగారికి కావలసిన హంగులన్నీ ఏర్పాటు చేశాడు. అలాకట్టిస్తేనే వచ్చి ఉంటాను లేకపోతే ఇండియా వెళ్లి యిల్లు కట్టుకుని బతుకుతానని బెదిరించాడు కొడుకుని గోపాలం.

ఆకాశంలో తూర్పున హార్లెజన్ కి కొంచెంపైకి కని పిస్తున్నాయి నాలుగు గ్రహాలూగుంపుగా -- మెర్క్యూరీ, వీనస్, కొంచం దూరంగా మార్స్, దానిపక్కని శాటర్న్. వీటన్నిటినీ పలకరించటానికి వచ్చినట్లు విదియనాటి నెలవంక చంద్రుడు దగ్గరలోనే మెరుస్తున్నాడు.

గోపాలంగారి దృష్టి మార్స్ మీద ఆనింది. ఎక్స్ ప్లొరేషన్ లో ఉంది ప్రస్తుతం. ఈ నెలాఖరుకి పైసీన్ లోకి వెళుతుంది. ఈ అంగారకగ్రహం మీద ఈయనకే కాదు మక్కువ. ప్రపంచం అంతా మార్స్ గురించే మాట్లాడుకుంటోంది ఈ మధ్యన. కారణం మార్స్ ఐజన్. గోపాలంగారి మనవరాలు శశి మార్స్ వైపు వెళుతున్న స్పేస్ షిప్ లో ఏప్రిల్ నాట్. శశికి ఇరవై ఆరేళ్లు. ఎలక్ట్రికల్ ఇంజనీరింగ్ చదువు అయిపోగానే ఏప్రిల్ నాట్ గా సెలక్ట్ అయింది. ఈవేళ పొద్దున్న ఎనిమిదిన్నరకి స్పేస్ షిప్ నుంచి స్పెషల్ ట్రాన్స్ మిషన్ వస్తుంది.

మార్స్ పైసీన్ లో ప్రవేశించే ప్రథమ ఘడియల్లో స్పేస్ షిప్ మార్స్ వాతావరణంలో ప్రవేశిస్తుంది. అంటే యింకా ఇరవై అయిదు రోజులు పడుతుంది శశి అంగారకుడిమీద అడుగు పెట్టడానికి. మార్స్ నేలమీద మొట్టమొదటి మనిషి అడుగు మా శశిదే అని తలుచుకుని గోపాలం ఎంతో

గర్వపడుతుంటాడు. చాలాసేపు నక్షత్రమండలంలో గ్రహకూటమి వైపు చూస్తూనిలబడ్డాడు. మళ్లీ నంబరుటూ స్పేస్ టచ్ చేశాడు.

ఇంకొక గంటలో తెల్లారుతుంది. ఈవేళ మనవడు శేఖర్ ఇండియానుంచి పిలిచే రోజు. నటాలియా నిన్నరాత్రే జ్ఞాపకం చేసింది. శేఖర్ ఏవో సందేహాలు కొన్ని తీర్చుకోటానికి తాతగారితో మాట్లాడటానికి పిలుస్తాడని. శేఖర్ కరక్ట్ గా బైముకి పిలుస్తాడు.

శేఖర్ హైద్రాబాద్ లో ఉన్నాడు ప్రస్తుతం. ఫెలోషిప్ తీసుకుని రిసెర్చ్ చెయ్యటానికి వెళ్లాడు. లింగ్విస్టిక్స్ లో డాక్టరేట్ డిగ్రీకోసం పనిచేస్తున్నాడు కొలంబియా యూనివర్సిటీలో. చిన్నప్పటినుంచి భాషలు నేర్చుకోవటం అంటే సరదా. హైస్కూల్ పూర్తయేసరికే ఎనిమిది భాషలలో పాండిత్యం సంపాదించాడు. తల్లి నటాలియా దగ్గరనుంచి రష్యన్, జర్మన్ భాషలు నేర్చుకున్నాడు. తండ్రి విజయమాధవరావుకి ఇంగ్లీషు తప్ప మరేమీ రావు. తెలుగు వాణ్ణుని గర్వంగా చెప్పుకుంటావు కదా తెలుగు కొంచెంమయనా నేర్చుకోలేదేమని తనతండ్రిని దెప్పిపొడుస్తూండేవాడు భాషను వచ్చినప్పుడల్లా. తన బామ్మగారు స్వర్ణలతాదేవికి, అంటే గోపాలంగారి భార్యకి, కూడా ఎన్నో భాషలు వచ్చును. తెలుగులో పండితురాలు. సంస్కృతం, హిందీ, ఫ్రెంచి భాషలలో కూడా చక్కని ప్రవేశం ఉంది. కాని తెలుగులోనే ఆమె రచనలు చేశారు. పుట్టి పెరిగినది ఆమెరికాలోనే అయినా, వాళ్ల తల్లి తండ్రుల దగ్గర తెలుగు భాష క్షుణ్ణంగా నేర్చుకుంది. ఆమె రాసిన కవితలు ఆంధ్రదేశమంతట ఎంతో ప్రచారంలోకి వచ్చాయి. శేఖర్ కి పదవయేటనే ఆవిడ యాక్సిడెంట్ లో మరణించారు. బామ్మగారి దగ్గర నేర్చుకున్న తెలుగు తప్ప హైస్కూలు అయిందాకా తెలుగు సరిగ్గా నేర్చుకోవటానికి శేఖర్ కి అవకాశం రాలేదు. ఊళ్లో ఉన్న తెలుగు వాళ్లలో ఎవరికీ సరిగ్గా తెలుగులో మాట్లాడమే రాదు. పతివేసవిలోనూ ఇండియా వెళ్లి ఢిల్లీ యూనివర్సిటీలో తెలుగు నేర్చుకున్నాడు.

హైదరాబాద్ యూనివర్సిటీ లైబ్రరీలో రిసెర్చ్ చేస్తూండగా తన బామ్మగారి రచనలపై అనేకమంది రాసిన విమర్శలు, వ్యాఖ్యానాలు చదివి తెలుసుకున్నాడు స్వర్ణలతాదేవి సాహిత్యసంపద. తెలుగు రచనలో అనేక నూతన పంథాలను తొక్కి తెలుగు సాహిత్యంలో మార్గదర్శి అయింది ఆమె. ఆమెజీవితచేషాలు కొన్ని తనకు తెలియనివి తాతగారిని అడిగి తెలుసుకోవటానికి పిలుస్తానన్నాడు విడియోఫోనులో ఈవేళ పొద్దున్న.

గోపాలంగారు చేతిలో ఉన్న లేసరు లైటు కాంతిలో మెట్లుదిగి కింద వసరాలలో ప్రవేశించాడు. కిందకి దిగటానికి ఎలివేటరు ఉన్నా దాన్ని ఎప్పుడూ వాడడు. అది వంటికి మంచిది కాదని ఆనవసరమైన లక్ష్మీ ఆని తన అభిప్రాయం. కొండమీద ఒంటిస్తంభం మేడలా కట్టించిన ఆ ఇంట్లో ఆరడజను రెవెల్చు ఉన్నాయి. గోపాలంగారు టాప్ ఫ్లోరులో వసతి. ఒక ఫ్లోర్ కిందకి దిగాడు. అక్కడే కిచెన్, డైనింగ్ రూమ్ ఉన్నాయి. రిఫ్రజిరేటర్ రూమ్ లోకి వెళ్లి ఒక గ్లాసుడు పాలు తెచ్చుకున్నాడు. కుర్చీలో కూచుని తాగుదామని ప్రయత్నిస్తోంటే ఎక్కడినుంచో పరుగెత్తుకు వచ్చింది నీలిమ. చతుక్కున అతనివళ్లొకి దూకింది. ఈ పిల్లనిచేరదీసి అప్పుడే పది సంవత్సరాలయింది. స్వర్ణలత, తన యాక్సిడెంట్ కి ఒక ఏడాది ముందనుకుంటూ, ఒక రోజున ఒక బాక్సులో పెట్టి చిన్న పిల్లిపిల్లని తీసుకువచ్చిన రోజు తనకింకా జ్ఞాపకం వుంది బాగా. "ఈ రెస్పాన్సిబిలిటీ ఒకటా అధికంగా మనకి" అన్నాడు దాన్నిచూడగానే గోపాలంగారు.

దట్టమయిన గచ్చకాయరంగు బొచ్చుతో, దానిమీద నలుపు తెలుపు డిజైనులు పెయింట్లు చేసినట్లుంది. దిగులుగా కూర్చున్న పిల్లని చూశాక తనకే జాలివేసింది. దానికి నీలిమ ఆని పేరుపెట్టిందికూడా తనే. త్వరలోనే తన దైనందిన జీవితంలో నీలిమకి ముఖ్యస్థానం ఏర్పడింది. తను తాగే పాలలోని కాసిని చిన్నప్లేటులో నీలిమకి పోశాడు.

పోను రింగయింది. రెండుసార్లు రింగవనిచ్చి ఎత్తాడు రిసీవరు. ఇంకా విజయ, నటాలియాలు లేవలేదు.

'దీన్ ఈజ్ మిషన్ కంట్రిల్ ఫ్రమ్ హ్యూమన్. మే ఫుయ్ స్పిక్ టు డాక్టరు విజయ రావ్ ప్లీజ్' నన్నని గొంతుక వినిపించింది.

"హి ఈజ్ నాద్ ఎవేక్. మే ఐ బేక్ ది మెస్సేజ్"

"ఫుయ్ ఆర్ కన్సర్నింగ్ ది మార్స్ సిగ్నా ట్రాన్స్మిషన్ షెడ్యూల్ ఎబ్ ఎయిట్ థర్టీ ఈజ్ ఫ్రాంట్ టైమ్"

"థేంక్యూ" అని పెట్టేశాడు పోను.

కొడుకు కోడలూ లేచి వచ్చేలోపుగా ట్రాన్స్మిషన్ రిసీవ్ చేసుకోడానికి ఏర్పాటులు చెయ్యడంమంచిదని ఫోర్ ఫోర్ లోకి దిగాడు. ఈ రెవెల్ లో కమ్యూనికేషన్ సెంటర్ సెటప్ వుంది. ఒకపక్కన నటాలియా వాడుకునే వర్క్ స్టేషన్ వుంది. ఊళ్లో ఉన్నప్పుడు రోజుస్తమానూ అక్కడే ఉంటుంది. అది దాటి ఎదురుగుండా ఉన్న గదిలోకి వెడితే విజయ వాడుకునే కంప్యూటర్ సిస్టమ్ ఉంది. ఎడమపక్క హాల్లో గోడమీద ప్లాట్ స్క్రీన్ విడియో మానిటరుంది. దానికిదురుగుండా కంట్రిల్ కాన్సోల్ వుంది. గోపాలంగారు దానిమీదనున్న మాస్టర్ స్విచ్ ఆన్ చేశారు. నాసా ట్రాన్స్మిషన్ చానల్ రిసీవ్ చేసుకోవటానికి కావలసిన కోడ్ ఎంటర్ చేశాడు.

మానిటర్ లో "సిస్టమ్ రెడి ఫర్ మార్స్ రిసెప్షన్" అని మెస్సేజ్ ఫ్లాష్ ఆయింది. శ్వాండ్ బై లో పెట్టి, తను వాడుకోవటానికి ప్రత్యేకం కేటాయించిన రూమ్ లోకి వెళ్లి కుర్చీలో కూర్చున్నాడు.

రోజులో కనీసం ఆరు గంటలయినా ఆ కుర్చీలో గడుపుతాడు తను. రిటైరయినా స్పేస్ డేటాబేస్ తో సంబంధం ఇంకా అలానే వుంది. తను డైరెక్టుగా బేంక్ తో కమ్యూనికేట్ చేసి కావలసిన ఇన్ఫర్మేషన్ ఎక్స్చేంజి చేసుకోటానికి ఏర్పాటులు బేంక్ వాళ్లే చేశారు. ప్లానెటరీ సిస్టమ్స్ మీద తను ప్రతిపాదించిన సిద్ధాంతాలపై రాధాంతాలింకా సాగుతూ నేవున్నాయి శాస్త్రీయవిజ్ఞానప్రపంచంలో. మార్స్ మిషన్ లో జరిగే పరిశోధనల ఫలితాలు ఈ సిద్ధాంతాల నిజానిజాలు కొన్ని ఋజువు చేస్తాయేమోనని ఆశ.

మార్స్ మిషన్ కి నన్నా హాలుయిర్వెయో శతాబ్దంలోనే ప్రారంభం అయినా ప్రపంచంలో రాజకీయపరిస్థితులు అనుకూల పడలేదు. అమెరికా, రష్యాలు కలిసి చేద్దామని ప్రారంభించారు. రష్యా పరిస్థితులు అనుకోకుండా మారిపోయాయి. అమెరికా ముందు మూన్ మీద స్పేస్ స్టేషన్ కట్టి తర్వాత మార్స్ కి వెడదామని నిర్ణయించుకోవడంతో మార్సు ప్రాజెక్టు వెనకబడిపోయింది. మూన్ మీద ఏర్పాటు చేసిన ఇండస్ట్రిస్ కొన్ని బాగా అభివృద్ధిలోకి వచ్చి అదాయం పెరగడంతో ప్రభుత్వాల పెట్టుబడి, ప్రైవేటు పెట్టుబడి కూడా అటే మొగ్గింది. ఎనిమిది దశాబ్దాలు గడిచి పోయాయి మళ్లీ ప్లానెటరీ ఎక్స్ప్లోరేషన్ ప్రారంభం అయేసరికి. 2070 నుంచి రోబాట్ స్పేస్ ప్రోబ్స్ తో మార్స్ కి వెళ్లి ఎక్స్ప్లోరేషన్ ప్రారంభించారు.

ఎదురు గుండా బల్లమీద పెద్దసైజు మార్స్ గ్లోబ్ కేసీ ఒకసారి చూశాడు. కుర్చీలోంచి లేచి గ్లోబ్ దగ్గరకి వెళ్లి నిలబడి వేలుతో దాన్ని తిప్పడం ప్రారంభించాడు. మంగళ ఆనే లోయ దగ్గర ఆపింది దాన్ని తన చెయ్యి. ఆ

లోయలోనే వీళ్ల స్పేస్ షిప్ దిగుతుంది. సంస్కృతభాషలో మార్స్ గ్రహాన్ని మంగళ అంటారు. ప్రపంచంలో ఉన్న ప్రతిభాషలోంచి ఒక్కొక్క పేరు తీసుకుని మార్స్ గ్రహంమీద ప్రదేశాలకి పేర్లు పెట్టారు అంతర్జాతీయ సంస్థవారు.

శశికి 22 ఏళ్లు ఎలక్ట్రికల్ ఇంజనీరింగ్ లో మాస్టర్స్ డిగ్రీ వచ్చేనాటికి. చాలా చురుకైనది బుద్ధిమంతురాలు. చిన్నప్పటినుంచి తనకి ఉన్న సరదాలలో ఎప్టానమీ ఒకటి. దానితోడు తాతగారు గోపాలం ఏప్టోఫిజిసిస్టు. ప్రతివేసవిలోనూ అతని దగ్గరజేరి ఏదో ఒక చిన్నప్రాజెక్టులో ఆయనకి సహాయంచేస్తూండేది. కాశిలో చేరగానే అమెనహాధ్యాయుడు జాన్ గార్కిన్ తో పరిచయం వల్ల స్పేస్ ప్రాజెక్టుల్లో ఉత్సాహం పెరిగింది. శశి, జాన్ ల సాంగత్యం ప్రణయంగా మారటానికి ఎంతోకాలం పట్టలేదు.

వాళ్లు చదువు కుంటున్నరోజుల్లోనే మార్స్ మిషన్ గురించి సీరియస్ గా పనిప్రారంభమయింది. శ్రీ. శ. 2086 జనవరిలో నాసా ఏప్టానాట్ లని సెలక్టు చెయ్యటానికి ప్లానులు ప్రకటించింది. ఇంజనీరింగు, ఏవియేషన్, సైన్స్, మెడిసినులలో ప్రవేశం ఉన్నవాళ్లకి మాత్రమే ఆర్డర్ ఉంది అప్లికేషన్ పెట్టుకోవటానికి అన్నారు. డ్రీపు 22 నెలలు పడుతుంది. అందుకని పెళ్లచేసుకున్న దంపతులనే రిక్రూట్ చేస్తాం, సింగిల్ గా ఉన్నవాళ్లు పనికిరారన్నారు. శశి, జాన్ లు వెంటనే పెళ్లచేసుకుని అప్లికేషన్ పెట్టా. వాళ్లద్దరు సెలక్టుయిన పదిరోజులకే ట్రైయినింగులోకి వెళ్లిపోయారు. అయితే సంవత్సరాలు పట్టింది వీళ్లని మార్స్ మిషనుకి అర్హులు అని డిక్లెర్ చేయటానికి.

ఈ వేళ ట్రాన్స్మిషన్ లో శశి, జాన్ లు ఎస్సెంట్, డిస్సెంట్ మాడ్యూల్ లో సిస్టమ్స్ చెక్ చెయ్యటం చూపిస్తారని నాసావాళ్లు మందుగానే తేలియజేశారు. యాక్చ్యుఅల్ లేండింగ్ యింకా యిర్లవై రోజులకి గాని జరగదు. ఏప్రిల్ 24, 25 తేదీలలో లేండవ్వవచ్చునని అనుకుంటున్నారు.

విజయ, నటాలియాలు నింపాదిగా లేచి పైకి వచ్చారు. వీళ్లద్దరి వసతి మూడో ఫ్లోర్ లో. మానిటరింగ్ సిస్టమ్స్ అన్ని యిద్దరూ కలిసి చెక్ చేశారు. విజయ విడియో ఫోన్ హుకప్ చెయ్యటానికి ప్రారంభించాడు.

"డాడి, మీరు ట్రెక్ పాస్ట్ తీసుకున్నారా?" అని అడిగింది నటాలియా గోపాలంగారి వర్క్ రూమ్ లోకి ప్రవేశిస్తూ.

నటాలియా రష్యాలోపుట్టింది, జర్మనీలో పెరిగింది. అమెరికా వచ్చి తర్వాత తెలుగు, జపనీస్ భాషలు నేర్చుకుంది చదువుకునేరోజుల్లో. అప్పుడే విజయని కలుసుకుంది. ఇద్దరూ షుమారుగా ఒక ఈజీవారే. భాషలు నేర్చుకోవటంలో కల కుతూహలం తన మనవడికి ఈమె దగ్గరనుంచే వచ్చివుంటుంది అంటాడు గోపాలంగారు.

"లేదమ్మా, పాలు పుచ్చుకున్నాను. ఈ విడియో మానిటరింగ్ అయిపోయాక, ఐ విల్ హాప్ నమ్ థింగ్. మొన్న శేఖర్ ఏమన్నాడు నీతోటి? ఎక్కడనుంచి పిలిచాడు?" ప్రశ్నించాడు కోడలిని.

"హైదరాబాద్ నుంచే. వాళ్ల బామ్మ గురించి అక్కడ తను చదివిన విశేషాలలో తనకి ఏవో చాలా సందేహాలు కలిగాయని, అవి వెంటనే మిమ్మల్ని అడిగి తెలుసుకుంటే కాని నిద్రపట్టదని అన్నాడు."

"అలాగే అంటాడు. ఈ సందేహాలతో వాడికి జీవితంలో నిద్ర అనేది ఉండక పోవచ్చు".

“ ఇంకొక ఆరువారాల్లో తనకి కావలసిన మెటీరియల్ అంతా కలక్ట్ చేసుకుని, తర్వాత జపాను వెళ్లి రెండువారాలు టూర్ చేసి వస్తానన్నాడు.”

“ఈ జపాన్ ట్రిప్పే నాకర్థం కావటంలేదు. ముందు ఇక్కడికి వచ్చి ఆ టీసిన వర్క్ పూర్తి చేసుకుంటే తర్వాత ఎన్ని వేషాలయనా వెయ్యొచ్చును గదా! వాడి గరల్ ఫ్రెండ్ ఒకావిడ నిన్న పిలిచింది. శేఖర్ తిరిగి వచ్చే దెప్పుడో తెలిసిందా అంటూ”

విజయ్ పిలిచాడు అవతలి గదిలోంచి, --- “డాడీ, వుయ్ ఆర్ ఆల్ సెట్ ఫర్ కనక్షన్ టు హైదరాబాద్. దే మడ్ బి బీపింగ్ ఆజ్ ఎసి మినిట్”

నటాలియా, గోపాలం కమ్యూనికేషన్ రూమ్ లోకి నడిచారు. విజయ్ కాన్సోల్ దగ్గర కూర్చుని సిస్టంని ఫైన్ ట్యూన్ చేస్తున్నాడు. మానిటర్ స్క్రీన్ మీద సిగ్నల్ నెంపాదిగా రూపం తాలుస్తోంది.

“ డాడీ, మామీ, హౌ ఆర్ యూ?” అంటూ క్షణంలో శేఖర్ బొమ్మ ప్రత్యక్షమైంది స్క్రీన్ మీద .

ఇంకా గిరజాల జట్టుతోనే ఉన్నాడు. మంచి హుషారుగా మాట్లాడుతున్నాడు. ప్రత్యేక విశేషం ఏమిటంటే అతని పక్కనే ఒక అందమైన సీసిన యువతి కూడా కూర్చుని ఉంది. మానిటర్లో ఒక్క క్షణం ఆమె జెప్ ప్లాష్ అయింది. శేఖర్ మాట్లాడం ప్రారంభించాడు. మీరందరూ యర్గానే కనిపిస్తున్నారు ఇక్కడి మానిటర్లో. కంగ్రాచులేషన్స్ డాడీ మైదాంగిల్ సిస్టం ఇన్స్టాల్ చేసినట్లున్నావ్”

“అవునురా, లాస్ట్ వీకే. దిన్ ఈజ్ ది లేటెస్ట్ వెర్షన్. “ ఒక్క క్షణం నిశ్శబ్దం. నటాలియా ఏదో ఆడగబోయింది. ఇంతలోకి శేఖర్ మళ్లి అందుకున్నాడు.

“ ఐ హేవ్ ఎ సర్ ప్రైజ్ ఫర్ యూ, డాడ్, మామ్ అండ్ గ్రాండ్ మా”

“ఏమటా సర్ ప్రైజ్?” ఆశురతతో అడిగాడు గోపాలంగారు.

“ ఐ వాంట్ టు యింట్రడ్యూస్ టు యూ మై ఫ్రెండ్ మరీకో. ఐ మెట్ హెర్ లాస్ట్ ఇయ్యర్ వైల్ ఐ వజ్ ట్రావెలింగ్ యిన్ యూరప్. షి ఈజ్ విజిటింగ్ మి హియర్.”

మానిటర్ స్క్రీన్ మీద పిక్చర్ ఫేడయ్యి మళ్లి ఫోకస్ య్యెసరికి శేఖర్ జపాన్ సే హితురాలు చిరునవ్వుతో “నమస్కారమండి” అంటూ ప్రత్యక్షమయింది.

తిరిగి శేఖర్ బొమ్మ: “ ఐ హేవ్ స్పెషల్ ఎనౌన్స్ మెంట్ టు మేక్. నేనూ మరీకో నిన్న ఇక్కడవెంకటేశ్వరుని గుళ్లో పెళ్లచేసుకున్నాం. వచ్చేవారం యిక్కడినుంచి బయలుదేరి జపాను వెడుతున్నాం. ఈ నెలాఖరుకి అంటే శశి, జాన్ మార్స్ మీద కాలుపెట్టే వేళకి మనవూరు చేరుకుంటాం.”

గోపాలం, విజయ్, నటాలియా లు ఒకరిముఖం ఒకరు చూసుకున్నారు. ఒక్కసారి చిరునవ్వులు మెరుపు తీగల్లా మెరిశాయి. ఒక ఆరగంటసేపు ఆనేకరకాల ప్రశ్నలు జవాబులు అమెరికానుంచి ఇండియాకి, ఇండియానుంచి అమెరికాకి ప్రసారమయ్యాయి.

నాసానుంచి సిగ్నల్ వచ్చి ఫోన్ కాన్వర్షెషన్ ఆపుచేసింది. “ దిన్ ఈజ్ ట్రాన్స్మిషన్ ఫ్రమ్ మార్స్ మిషన్ కంట్రోల్ .....” నీలిమ పరుగెత్తుకుంటూ వచ్చి గోపాలంగారి వళ్లో చతికిలబడింది.

*****

సృష్టికి సవరణ

పి.వి.బి

గుడిలో విగ్రహం ప్రక్కన
మడిగట్టుకుని గొణుక్కుంటున్న
పూజారి తన పేర చేస్తున్న
పూజావిశేషాలఫలితంగా
దైవత్వం వరదలై ప్రవహించి
కాళ్లుకట్టుకుని కళ్లుమూసుకుని
ఎదురుగుండాకూర్చున్నతనని
తడిపి స్నానంచేయించి
పుణ్యం కడుతుందని
మురిసి పోయాడు మానవుడు
తననయత్వం తో
సంతృప్తితో
మమ అనుకున్నాడు

తన గోత్రం తననక్షత్రం
తన ఇంటిపేరు తనవాళ్ల పేర్లు
తనలోనే గొణుక్కున్నాడు
విగ్రహంనెత్తిమీద
అనుగ్రహం చూపించమని
అక్షంతలు రెండు చల్లాడు.

మానవుని మస్తిష్కంలో
బుద్ధి విజ్ఞాన ధాతువులు
కరుడుగట్టి ఘనీభవిస్తున్నాయని
విష్ణుమూర్తి విచారించాడు
లక్ష్మీదేవి పరామర్శించింది

వత్తిజ్యోతుల వెలుగులునద్దుకుంటూ
ఆత్మజ్యోతిప్రకాశ వికాసముల
మరువకూడని మనస్తత్వము
మానవునికిచ్చిపుణ్యంకట్టుకోమని
అంతరాత్మ ప్రభోధించింది
ఆదిమూర్తి విష్ణుమూర్తికి.
తన సృష్టికి
సవరణ మొదలెట్టాడు
తన మూర్తికై
మారుప్రారంభించాడు

• **22 kt. GOLD SETS**

EXCLUSIVELY DESIGNED
With.

- Precious & Semi Precious Stones
- Ear Rings, Rings, Bangles,
- Bracelets, Pendants, etc.
- Both South & North Indian Designs.

24 kt. GOLD BANGLES,

- CHAINS, COINS etc.
- PEARLS • CORAL
- JADE • GARNET
- CRYSTALS etc.

• **FASHION JEWELRY SETS**

(Gold Plated) In Semi Precious Stones, For All Occasions:

CORAL & JADE NOVELTY INC.

80-35 159th STREET, JAMAICA N.Y. 11432

CALL SHANTA BHAT • 718-591-5154

Viswam Financial Services

Thoga Viswam

826 Inman Avenue (908) 396-4860 25 Mechanic Street
Edison, NJ 08820 (908) 530-9312 Red Bank, NJ 07701

Our Financial Services Team is a group of experienced advisors dedicated to the responsibility of offering all clients (Personal, Business, and Employer) quality **Professional, Financial, Investment and Insurance** Services.

We are associated with the **Northwestern Mutual Life** and a large number of other *Quality* Insurance Carriers and Investment Firms.

INSURANCE PRODUCTS

- *Life Insurance
- *Insured Savings Plan
- *Disability Income Plan
- *Children's Education Plan
- *Health Insurance Plan
- *Visitors' Medical Insurance

INVESTMENT PRODUCTS

- *Money Market Funds
- *Stocks & Bonds
- *Mutual Funds
- *Zero Coupon Bonds
- *C.Ds

RETIREMENT PLANS

- *IRA and Keogh Plans
- *Pension Plan
- *Profit Sharing Plan
- *401(k) Plan

Annuities

Funding Options
- Securities and CDs

- You can call us with complete confidence that you are getting the best.
- Our mission is to enhance the overall financial well-being of our clients.

పడమటి ప్రాంగణంలో తూరుపు రంగవల్లులు

— పార్వతి పొన్నలూరి, Passaic, NJ

అమ్మాయిని అట్టడిని చూద్దామని అమెరికా వచ్చిన సీతారామయ్యగారు ఉగాది రోజున ఉగాది పచ్చడితో పాలు తెలుగు వంటకాలన్నీ చవి చూసారు. ఉగాది ప్రత్యేక సంచిక తెలుగుజ్యోతి తిరగేస్తు వాలు కుర్చీలో నడుం వాల్చారు. "అమ్మాయ్! పద్మా! ! ఎయిర్ పోర్ట్ నుండి ఇంటికి వస్తుంటే ఆ రోడ్డు, కార్లు, శ్రైట్లు చూసి అమెరికా అట్టహాసం బాగానే ఉందనుకున్నాను. కానీ ఈ రోజు మీ యింట్లో ఉగాది పండుగ వేడుకలు చూస్తుంటే అమెరికా ఆంధ్రప్రదేశ్ లా అనిపిస్తున్నది. ఇక్కడ అన్నీ దొరుకతున్నాయి, అని నువ్వు ఉత్తరాల్లో రాస్తుంటే ఏమో అనుకున్నాం గానీ, ఇంతలా ఉంటుందనుకోలేదు." తండ్రి అభిప్రాయాల్ని వింటూ, అమెరికాలోని తెలుగువాళ్ళ పరిస్థితులు, అటూయిలుగా వాళ్ళు అనుసరిస్తున్న పద్ధతులు, దొరికే వస్తువులు, ఉన్న వసతులు— వీటి గురించి తనకు తెలిసినంతమటుకు పద్మ తండ్రికి తెలియజేస్తున్నది.

వాళ్ళిద్దర్ని అలా మాట్లాడుకోనిద్దాం. మనం మన విషయాలు చర్చించుకొందాం! ఇంతకీ అమెరికాలో తెలుగు వాళ్ళు పదహారేణాల ఆంధ్రుల్లా ఉన్నారంటారా? అని మీరనొచ్చు.

అబ్బబ్బ! అమెరికా వచ్చినా, ఇంకా తెలుగు, తెలుగుదనం అంటూ ఏ బోరోమిటండ్? అని కూడా అనొచ్చు.

తెలుగు కళా సమితి పుణ్యమా అని అప్పుడప్పుడు తెలుగు వాళ్ళందరం కలవడం, తనివితీరా మాట్లాడుకోడం, తెలుగు వంటకాలు చవి చూడడం, మహదానందకరంగా ఉంది, అని సంతోషపడేవాళ్ళున్నారు.

కార్యక్రమాలు, భోజనాలు బాగానే ఉన్నాయండీ! (ఫ్రెండ్స్) మాలు వినబడనంతవరకు, అంటూ దూరం జరిగిపోయేవారూ ఉన్నారు.

ఇలా తెలుగులు, తమిళులు, కేరళీయులు అనుకుంటుంటే ఇక ఇంటి-గ్రేషన్ (సమైక్యత) ఏక్కడుంటుంది? చెప్పండి! ఇవన్నీ దురభిమానాలు, అని వాపోయే విశాలస్థుడయ్యలు ఉంటారు.

ఇవన్నీ వైయుక్తిక అభిప్రాయాలు (individual opinions). ఈ అభిప్రాయాలు సర్వజనీనము, సర్వకాలికము కావు.

'ఏ దేశమేగినా, ఎందుకాలిడినా.....' దేశాభిమానం అలాంటిది. అభిమానం వేరు. దురభిమానం వేరు. మనసులో అభిమానం ఉండకపోతే అసలు పనులు చేయలేము. అభిమానం వెట్టితలలు వేస్తే దురభిమానం అవుతుంది. ఆ స్థితి చేరనంతవరకు ఆ ప్రమాదం లేదు. ప్రతివారిలోను నా దేశం, నేను పుట్టిన ప్రాంతం అనే మమకారం ఉండడం వల్లనే ఎన్నో దేశాలు బానిస కబంధ హస్తాల నుండి విడివడి స్వేచ్ఛావాయువులు పీలుస్తున్నాయి. ధ్యేయరహితంగా, ఊరికే బ్రతకడానికి ఏ అభిమానాలు అవసరం లేకపోవచ్చు కాని, విశేషించి ఏదైనా చెయ్యాలి అనుకున్నవారికి అభిమానాలు, కాసితం ఆవేశాలు అవసరమే.

'అంత కడివెడు పాలపై
ఒక్కొంత మీగడ పేరినట్లుగ
మనకు మిగులును, గతము లోపలి మంచి
అదియే సంప్రదాయము'

ఈ 'మంచి' సంప్రదాయాన్ని వారసత్వంగా అందరికీ అందించాలనే సప్యదయంతో చేసే ఏ కార్యక్రమానికైనా, సజ్జనుల సహాయసహకారాలు తప్పక ఉంటాయి. మరి కార్యకర్తల అవసరం చెప్పనక్కరలేదు గదా! కొందరు సమర్థులైన కార్యకర్తల్ని చూసి, అమ్మ బాబోయ్! అటు ఉద్యోగము, ఇటు సంప్రదాయము - ఇన్ని పనులు ఎలా నిర్వహిస్తున్నారండీ?! అని మనం ఆశ్చర్యపోతూ ఉంటాం. నిజమే, మన ఆశ్చర్యం సకారణమే!

ఉద్యమం పుట్టడానికి ఆవేశము, ఉత్సాహము కావాలి. కొనసాగడానికి పట్టుదల, దీక్ష త్యాగశీలత అవసరము. మరి విజయవంతం కావాలంటే ప్రతిభ, స్థిరమైన ఆలోచనలు, సమర్థత కారణాలవుతాయి.

ఇవన్నీ ఒకే వ్యక్తిలో ఉండనక్కర్లేదు. ఇవన్నీ, ఇంకా ఇలాంటివి ఎన్నో గుణాలు ఉన్న అందరి కార్యకర్తల ఐకమత్యం ఉద్యమాన్ని జయప్రదం

చేస్తుంది. ఒక ఉద్యమం జయప్రదం కావాలంటే తెరవెనుక ఇంత ప్రయత్నం అవసరమే.

నదీతెరలాల్లా ఎన్నో ఉద్యమాలు పుడుతుంటాయి. కాని పుట్టిన ప్రతి తెరటం ఒడ్డుకు చేరనట్లు, పుట్టిన ప్రతి ఉద్యమము విజయవంతం కాదు. ఒడ్డును చేరిన తెరటాలు చేసేదేమిటి? భూమిని సారవంతం చేసి, మానవాళి జీవనానికి ఉపయోగకరమైన వృక్షజాలాన్ని అభివృద్ధి చేస్తున్నాయి. ఆ వృక్షచ్ఛాయల్లో మనం విశ్రాంతి తీసుకుంటాం. చల్లని ఆ తెరటాల శీకరాలు (నీటి బిందువులు) మన తాపాన్ని శమింపజేసి, సేదతీరుస్తాయి. ఆ పూల తీగలపైనుండి వీచే గాలి మనల్ని స్వర్గంలో ఊయలలాగిస్తుంది. తియ్యని ఆ చెట్ల ఫలాలు మనల్ని క్షుద్బాధ నుండి విముక్తుల్ని చేస్తాయి. ఇవన్నీ సంతృప్తిగా అనుభవించి అక్కడ సంచరించిన కొద్దిసేపు మనల్ని మనం మరచి, అమృతం తాగిన అమరులమై ఆనందం అనుభవిస్తాం. 1984 వ సంవత్సరము జనవరి నెలలో ప్రారంభించబడిన తెలుగు కళా సమితి కూడ ఒడ్డును చేరిన తెరటం వలె విజయవంతంగా నిర్వహించబడుతున్న ఉద్యమమే.

రోటీన్ గా శ్రమించి, అలసిన మనసుకి, శరీరానికి, సమితి కార్యక్రమాలు ఆనందాన్ని కలిగిస్తున్నాయి. సంప్రదాయసిద్ధంగా జరుపబడుతున్న పండుగలు, ఉత్సవాలు గతంలో మంచిని గురుతు చేస్తున్నాయి. పాశ్చాత్య సంగీతాల, సినిమాల హోరులో రోజులు గడుపుతున్న మనకు సమితి నిర్వహిస్తున్న రంగస్థల కార్యక్రమాలు, నాటికలు, నృత్యాలు, పాటలు వినూత్నంగా, వెరైటీగా ఉంటున్నాయి. ఇక వంటకాలు పుట్టినింటి వంటింటి వైభవాన్ని గుర్తుచేస్తున్నాయి.

సమితిలో యువతరం పాత్ర పెరగాలని, మాతృదేశం గురించి యువతలో జాగృతిని ఆకాంక్షించే సమితి ఆశయం సర్వదా శ్లాఘనీయమే!

'సర్వేంద్రియాణాం నయనం ప్రధానం.' చతుష్షష్ఠి లలితకళల్లో అగ్రాసనం సాహిత్యానిదే. అన్ని రంగాల్లోను పుట్టినింటి గురుతులతో మన విదలను స్పృశిస్తున్న తెలుగు కళా సమితి ఆధ్వర్యంలో 1984 వ సంవత్సరము జనవరి నెల నుండి నిర్వహించబడుతున్న తెలుగుజ్యోతి సారస్వత మాస-పత్రిక నెలనెలా వెన్నెలయై మనల్ని రంజింపచేస్తున్నది. నెలబాలుడు దినదిన ప్రవర్తమానుడై పూర్వచంద్రుని శోభను సంతరించుకొన్నట్లు తెలుగు జ్యోతి కూడ తన పరిధిలోని సమస్యల చీకట్లను అధిగమిస్తు విశేషంగా, నూతన ముద్రణలో మెరుగులు దిద్దుకొంటున్నది.

తొంద్రైతొమ్మిది సంచికల్ని ధారావాహికంగా అందించిన తెలుగు జ్యోతి తన నూరవ కాంతి కిరణంతో మన కళ్ళను వెలిగిస్తున్నది. విలాసంగా, లాస్యంగా, శతహాస తరంగాన్ని మనపై విసురుతున్నది.

చైత్యరథంపై ఆసీనురాలై అందర్ని పలకరిస్తు మన ఇంటిప్రాంగణంలో ఆడుగుపెడుతున్నది. అందుకొని, ఆస్వాదించి రసానుభూతి పొందడం మనవంతు. నాణానికి బొమ్మ, బొరుసు ఉంటాయి. బొరుసు భయపెట్టే నల్లమబ్బులా ఉండొచ్చు. కాని మెరిసే తెల్లని జరిపూల మెరుపులు ఆ నల్లమబ్బులోనే పుడతాయని మనం విస్మరించకూడదు.

మంచి చెడులు ప్రతి పనిలోను ఉండడం సాధారణం. కాల ప్రవాహాగతుల్లో 'చెడు' నామరూపాలు లేకుండా కొట్టుకొనిపోతుంది. 'మంచి' సజీవంగా నిలచి ఉంటుంది. అది రూపంలో స్వల్పం కావచ్చు. కాని 'గుణం' లో అధికమే.

ఆ 'గుణాత్మక తత్వం' ఆదర్శంగా తెలుగు కళా సమితి అనంతంగా వెలగాలని ఆశిస్తున్నాను.

పుట్టినింటి వెలుగు మెట్టినింటి తేజిల్లితున్నది. పాశ్చాత్యదేశంలో మాతృదేశ సంస్కృతి నృత్యం చేస్తున్నది.

"ఖండ ఖండాంతరాలలో
ప్రకాశమయ్యే తెలుగు తల్లి
లలాటికా తిలక దీప్తి".

***

LAKSHMI VADAPALLI, M.D.

Board Certified in Internal Medicine

* SPECIALIZING IN DIABETES *

New Patients Always Welcomed

Accept Co-Med, Medicare, Pru-Care, Healthways

(908) 821-0873

**1950 Highway 27
North Brunswick, NJ 08902**

Call for Hours and Appointment
Weekend and Evening Hours Available

TINT OF GOLD, CO.

Woodbridge, New Jersey

(From the family of
Mangalagiri Seetharamaiah
Jewelers
Visakhapatnam, A.P. India)

Offering

**CORAL BEADS
CORAL ROSES
JADE LEAVES**

Wholesale & Retail Enquiries
Welcome

Mail Orders Accepted
Will beat ANY PRICE

**Please call
(908) 855-0813
Evenings & Weekends**

Sari Emporium & Sona Jewellers

A Unique Sari, Fabric, Gold &
Gold Ornament Store

16 Marconi Avenue
1341 Corner of Oak Tree Road
Iselin, NJ 08830
(908) 283-4768

Exit 131 off Garden State Parkway - Left at light -
First left - Right at the light - Two blocks and make
a left and find the store in the shopping center.

T. RAPOOR, M.D.

Diplomate American Board of Pediatrics

**PEDIATRICS & ADOLESCENT
MEDICINE**

(908) 238-6982
By Appointment

Parlin Center
777 Washington Rd.
Parlin, NJ 08859

ఉగాది

ఉగాదీ
 ఎలా పయనమై
 వచ్చావు
 భరతఖండం నుండి!
 ఊహలే కానీ
 ఎలావుంటావో నువ్వు
 నాకు తెలియడం లేదే!
 శబ్దార్థ చంద్రికలోని
 అపురూపమైన
 అర్థానివా!
 చిన్నయ
 బాల వ్యాకరణ
 మేధస్సువా!
 పోతనగారి
 ఆరంభ
 పద్య పదరత్న
 సిరి తల్లివా!
 చేమకూర
 పసవా!
 త్రినగముల
 మధ్యన
 స్వేష్టింప బడిన
 తేజోమయ రాశివా!
 అప్పకవీయ సుందరివా!
 అధికార దర్శనివా!
 అన్నమయ్య రాగలహరివా!
 క్షేత్రయ్య
 పదానివా!

త్యాగయ్య
 స్వర
 మాధుర్యానివా!
 కాళిదాసు
 ప్రియనేస్తానివా!
 ఎవరు పంపేరు
 నేస్తం నిన్ను!
 పారిపోయి
 వచ్చావా!
 పరవశించి నిల్చావా!
 అపునేమో కదూ!
 లేక
 అల్లసాని వారి
 గజిబిజివా!
 మామిడి చిగుళ్ళను
 మాలగా ధరించి
 శుకపికాలను
 వాహనాలుగా
 చేసుకుని
 చిన్నారి కోయిల
 సన్నాయి మేళంతో
 నవ వధువై
 అరుదెంచావా!
 ఉగాదీ
 ఓ ఆంగీరస వసంత
 పల్లవీ!
 - కె. సరోజ
 Scarborough
 Ont, Canada

తోడు - నీడ

నీవు లేని చోట, నింగీ నేలలో ఎక్కడైన ఉందా?
 వివిధ రకాలమనుషులలో, వివిధ దేశాలలో
 వివిధ భాషలలో, వింతలు గొలుపుతూ నువ్వే ఉన్నావు.
 పగలు రాత్రులలో, వెన్నెల చీకటులలో,
 నిద్ర మెలుకువలలో, పథచారివి నువ్వే,
 నీ చిరు అడుగుల సవ్వడి,
 నీ చిలిపి మధుర పలుకులు వినలేక,
 నీ వెలుగు కాంతులు చూడలేకపోతున్నారు.
 విరామం లేక మానవుడు,
 నడిచి, నడిచి,
 నిస్సత్తువతో, ఆర్తితో, త్రికరణశుద్ధితో,
 ఓ భగవాన్! ఎక్కడ? ఎక్కడ?
 అనే శరణాగతి పిలుపు వినగానే,
 ఇక్కడే, నేనిక్కడే, నీ హృదయకమలంలోనేనని,
 ప్రేమగా వీపు తట్టి మేల్కొల్పుతున్నావు!
 ధైర్యబలాలతో లేవనెత్తి
 ఆనందంలో ముంచి,
 చేయిపుచ్చుకుని
 అనంతతీరాలలో సఖుడిగా నడిపిస్తావు,
 మురిపిస్తావు,
 వెలలేని అనందంలో ఊయలలూగిస్తావు,
 ప్రభూ!!!! పి.రాజ్యలక్ష్మి రంగారావు
 Forest Hills, NY

ఎడిటర్ గారు 40 x 100 = 4,000 గంటలు
 (అర సంవత్సరము) శ్రమ పడ్డా, మరో 4,000 గంటల
 ఓర్పు, ఓపిక శ్రీ కిడాంబి రఘునాథ్ గారికి అందజేయాలని
 ఆ భగవంతుణ్ణి ప్రార్థిస్తున్నాను.

బి.ఎస్.ఎన్.

"Any one who wants to help an organiza-
 tion will have plenty of opportunities even if
 he/she is not in the organization. Give a por-
 tion of your time and /or money to the com-
 munity"

Dama Venkaiah

With Compliments to Telugu Jyothi from:
 BSN and G Group of Companies
 Dallas, Texas

రచనకు మీ చందా పంపించారా?

వివరాలకు:
 మురళి చందూరి
 191 Fairfield Dr.
 Claremont, CA 91711
 (714) 625-5810

విడిప్రతి: 5 డాలర్లు సం చందా: 50 డాలర్లు

అమెరికాలో తెలుగువాళ్ళు

— కనకప్రసాద్ సరిపల్లి, Clemson, SC

మీరు రోజులో ఒక్కసారైనా ఆంధ్రానీ, మీ ఊర్నీ తలచుకుంటారు కదూ? నేనూ అంతే. పాతికేళ్ళనుండి అమెరికాలో పాతుకుపోయిన వాళ్ళయినా ఇప్పటిప్పడే వచ్చి వాలుతున్న కుర్రాళ్ళయినా నివాసానికే ప్రవాసంలాగానీ నిత్యం ఇండియా గురించి తెలుగు రాష్ట్రాన్ని గురించి ఆలోచిస్తూ ఉంటాం. గోపీనీ, అమర్నీ, రామకృష్ణని అడిగితే 'ఇక్కడంతా బాగానే ఉంది .. ఇండియాలో ఉద్యోగాలు దొరకడం కష్టంగా ఉంది. ధరలు పెరిగిపోయాయి...అయినా...ఏమో, ఇండియావే బావుంటుంది' అన్నారు. 'ఏం అమెరికా నచ్చలేదా, మనుషులు మంచివాళ్ళకారా?' అంటే 'అయ్యో అదేం లేదు. ఇక్కడివాళ్ళు చాలావరకు ఆదరంగా మర్యాదగా ఉంటారు. సౌకర్యాల మాట చెప్పక్కర్లేదు. అమెరికా నచ్చలేదని కాదు...ఇండియా ఇండియావే కదా ఎంతయినా—' అన్నారు. ఇంకా వచ్చి ఆరైల్లే అయిందికదా మరి కొన్నాళ్ళుంటే సర్దుకుంటారు అనిపించింది. ఒచ్చిన కొత్తల్లో ఇలాగే అంటే కిషోర్ ఎగాదిగా చూసి 'మొదట అందరూ ఇలా అనేవాళ్ళే. కాబట్టి కొంటే దిమాక్ ఖరాబ్ అయిపోతుంది. నకరాలు చెయ్యకు' అన్నాడు. కారెక్టివే కాదు గాని అమెరికాని పరిశీలించి చూస్తే నిజంగానే దిమాక్ ఖరాబ్ అయిపోతుంది. వీళ్ళు విదేశీయుల్ని సహృదయంతో స్వీకరించి తమలో చేర్చుకుంటారు. ప్రతిభకి విలువ, గౌరవం ఇస్తారు. మనిషి, మనిషికి యివ్వవలసిన మౌలికమైన గౌరవాన్ని గురించి, వ్యక్తి స్వేచ్ఛని గురించి ఈ దేశంలోనే దగ్గరగా చూసి నేర్చుకున్నాను. పక్కవాళ్ళ మీద కూడనంత అసూయ, స్పర్థలు పెంచుకోవటం, ప్రతి పనికీ దొంగతంపలు వెదకడం వంటివి కనిపించలేదు. ఈమాటే కొందరితో అంటే ' నువ్వెంకా చూడవలసినది చాలా ఉంది. అప్పడే నిర్ణయాలకి రాకు' అన్నారు. ఏమో! ఏడాదిన్నరలో చూసింది తక్కువే కానీ, ఇక్కడ ఒక్క చెడ్డ అనుభవమూ ఎదురుకాలేదు నాకు. ముఖ్యంగా యూనివర్సిటీలలో చదువుకి రీసెర్చికి ఇచ్చే నిజమైన ప్రాధాన్యత, గౌరవం ఎంతో ఆకట్టుకున్నాయి. కాని పరిమితమైన వనరుల్ని విచ్చలవిడిగా ఖర్చుపెట్టటం, పతనమౌతున్న కుటుంబవ్యవస్థ, విదాకులు, నేరాలు, 'ఏం చేసినా సుఖపడితే తప్పలేదన్న' చార్యకవచం కనిపిస్తాయి అమెరికాలో. ఇప్పటిప్పడు పశ్చిమదేశాలలో నిరాడంబరమైన life-style కావాలనీ, small is beautiful అనీ ఆలోచనలు, ఉద్యమాలు తెస్తున్నారు కొందరు బుద్ధిమంతులు; కానీ వీళ్ళక మైనారిటీ. ఇంతకీ ఇండియా ఈ దేశంలో కంటే మూడింతలు చిన్నదీ, జనాభాలో మూడురెట్లు పెద్దదీ. మన దేశంలో కూడా అందరికీ చాలినంత సంపద ఉంటే ఇలాగే ఉండేవాళ్ళమేమో, ఇంతకంటే గొప్పగా ఉండేవాళ్ళమో. కనీస అవరాలు తీరకపోతే నిరాశ, కోపం వస్తాయి. నిరాశపడి పనులు చెయ్యటం మానుకుంటాం, అది మరింత పేదరికానికీ అవినీతికీ దారి తీస్తుంది. ఆ విషవలయం అలా తిరుగుతూ ఉంటుంది. దీన్ని రకరకాలుగా చేదించి పరిష్కేతుల్ని బావుచెయ్యాలని విదేశాల్లోని భారతీయులు ప్రయత్నిస్తున్నారు. అమెరికాలో తెలుగువాళ్ళు కూడా ఈ తోవలో కృషి చేస్తున్నారు. ఉన్నతమైన స్థాయిలో ఉండకూడా ఎంతో ఆదరంగా వినయంగా కనిపించేరు ఇక్కడ నేను చూసిన తెలుగువాళ్ళు.

అమెరికా వస్తే ఇంక తెలుగు పుస్తకాలూ, కార్యక్రమాలూ ఏమీ కనిపించవు అనుకున్నాను. మొదట తానా పత్రిక చూసి, తరువాత తెలుగుజ్యోతి చూసి ఆశ్చర్యం, సంతోషం వేసింది. ఈ దేశం కాని దేశంలో తెలుగు లిపిలో పత్రికలు నడవటం అంటే చెప్పకోవలసిన సంగతి. అలాగే సాంస్కృతిక, సాంఘిక కార్యక్రమాలు, ప్రపంచ తెలుగు మహాసభలు వంటివి నిర్వహించటం కూడా. తెలుగుజ్యోతిలో ఒకచోట కిడాంబి రఘునాథ్ 'ప్రపంచం అంతా అమెరికా వైపు నాయకత్వం కోసం చూస్తూ ఉంటుంది' అన్నారు. ఆంధ్రలో మనవాళ్ళు కూడా విదేశాలలోని తెలుగువాళ్ళ నుండి స్ఫూర్తి కోసం,

ప్రోత్సాహం కోసం చూస్తుంటారు. తెలుగుజ్యోతి కథలు, కార్టూన్లపోటీల వలన ఏలా రచయితలకు ప్రోత్సాహం కలుగుతోంది. మంచి రచనలు పన్నున్నాయి అలాగే తెలుగు సంఘాల వాళ్ళు బాధితుల నిధులూ, సహాయ కార్యక్రమాల వంటివి చేపడుతున్నారు. ఈ మధ్యకాలంలో USA కి వచ్చే భారతీయ విద్యార్థుల సంఖ్య బాగా పెరిగిపోతోంది. అందులో సుమారు నలభై శాతం వరకూ తెలుగువాళ్ళే. అన్ని పెద్దయూనివర్సిటీలలోనూ కనీసం వంద-మందైనా తెలుగు విద్యార్థులు ఉంటున్నారుట. అంటే 2000 సంవత్సరం నాటికి అమెరికాలో తెలుగువాళ్ళు నాలుగింతలైనా పెరుగుతారేమో. అప్పటికి ఈ సంస్థలూ పత్రికలూ కూడా మరెంతో ఎదిగి బలపడతాయనీ మరిని మంచి పనులు చేపడతాయనీ ఆశ, నమ్మకం ఉన్నాయి.

మనుషులం భారతీయులం అనీ, అందులో తెలుగువాళ్ళం అనీ, అందులో మళ్ళీ రకరకాల కులాలు, మతాలు, ప్రాంతంవాళ్ళమనీ విభజించుకోవడం ఎందుకా అనిపిస్తుంది ఎప్పుడైనా. ఇలా గ్రూపులుగా విడిపోయే ప్రవృత్తి పశువులలాగే మనుషుల్లోనూ ఉందని చెప్తారు వైజ్ఞానికులు. ఒక జాతి వాళ్ళకి ఉన్న ముఖ్యమైన బంధం ఒకే సంస్కృతి. ఒక ప్రాంతం రాష్ట్రం వాళ్ళకి ఉన్న ముఖ్యమైన బంధం ఒకే భాష. మనం మాట్లాడే భాష మన ఆలోచనలను వ్యక్తం చెయ్యటమే కాకుండా మన ఆలోచనలని ప్రభావితం చేస్తుంది కూడానూ. ఆలోచనల్ని, భయాల్ని, ఉద్యోగాల్ని, ఆశలి పంచుకోవటానికి ఒక బలమైన మీడియం భాష కాబట్టి తెలుగువాళ్ళం తమిళులం అని తరగతులుగా విడిపోతారు మనుష్యులు. అలాగే కులం అనేది మనలోని నెక్స్ట్, బంధుప్రీతివంటి ప్రాథమికమైన ప్రవృత్తుల వలన పుట్టి పోటీ, అసూయ, యుద్ధకాంక్ష లాంటి ప్రవృత్తుల వలన పోషించబడుతూ వస్తోంది. ఒకే కులం మనుషులు పిల్లల మధ్య పెళ్ళిళ్ళు జరిపించవచ్చు పెళ్ళి, పిల్లలు, బంధువులు అనేవి జీవుల మౌలికమైన ఆవసరాలు కాబట్టు కులం ఆన్న వ్యవస్థ నిరాటంకంగా కొనసాగుతున్నది. ఒక్కోసారి ఈ తేడాల మనుషుల మధ్య ఈసడింపుగా, ఈర్ష్యాగా, కక్షలుగా, ఆజన్మశత్రుత్వాలుగా రకరకాల రూపాలు దాలుస్తూ మంచినీ, విలువలనీ, నాగరికతనీ అపహాస్యం చేస్తూ ఉంటాయి. అందుకే తరతరాల నుండి మనుషుల్లో మంచి చెడ్డా ఉన్నాయనీ, సత్వరజస్వమోగుణాలనీ, అసుర ప్రవృత్తి, దైవీ ప్రవృత్తి అనీ చెప్పకుంటున్నాము. ప్రవక్తలు, మహాత్ములు కూడా ఈ విషయాలని గుర్తించి శాంతియుత సహజీవనం అని పరమత సహనం అనీ బోధిస్తూ వచ్చేరు. చక్రవర్తి రాజగోపాలాచారి (రాజజీ) ఒకచోట 'కులాలు మతాలు ఉండక తప్పదంటే ఒకర్నొకరు ద్వేషించుకోకుండా ఎవరికి వారు సాయం చేసుకుంటూ ఉంటే మంచిదే' అన్నారు. మన రాష్ట్రంలోనూ కులాలు, మతాలు, ప్రాంతాల పేరిట జరిగే విద్వంసం, కొట్లాటలు చూసి ఈ విషయం రాయాలనిపించింది. ఈ ధోరణులు విదేశాల్లోని, అమెరికాలోని తెలుగువాళ్ళలో కూడా పొడచూపుతున్నాయని వింటున్నాము. ఇటువంటి లోపాలున్నాయని నిస్పృహించి సభల్లోను, సంఘాల్లోను పాల్గొనడం మానుకోకూడదు. మనస్పర్థలు విభేదాలు ఉన్నాయని పనులే మానుకుంటే వేలు సెప్టిక్ అయిందని కాలు నరికిన చందంగా ఉంటుంది. జిడ్డుపట్టిన అడ్డాన్ని కడుక్కున్నట్టుగా ఎప్పటికప్పుడు మన మనసుల్ని, ప్రవర్తననీ ప్రస్ఫుటంగా, నిర్మోహమాటంగా పరిశీలించుకోవటం వలన, మనలోని లోపాలని, అందువలన వచ్చే ఇబ్బందుల్ని అధిగమించగలము. ఒక పెద్ద యంత్రాంగంలో చిన్నవీ పెద్దవీ లోపాలూ లొసుగులు ఉన్నా మొత్తంమీద బండి సాఫీగా నడిచేటట్టు చూడాలి. ఎంతట నాయకులు అధికారులు అయినా కాలప్రవాహంలో పడి కొట్టుకుపోకతప్పదు కాని సంస్థలు, ఆలోచనలు, చేసిన పనులు కాలానికీ నిలబడతాయి. ఈ విషయాలు ఆలోచించుకుంటే పేరు మీద, అధికారం మీద ఉండే బులపాటం

పోతుందని పెద్దవాళ్ళు చెప్తారు.

తెలుగుభాష, సంస్కృతి అంటే ఇష్టం, దాన్ని నిలబెట్టుకుని ముందు-తరాల వాళ్ళకి అందించాలనే తాపత్రయం, తెలుగువాళ్ళు అన్ని రంగాలలో అభివృద్ధి చెందాలనే కోరిక - ఇవేకదా ఇక్కడి తెలుగువాళ్ళ సంఘాలకు పునాదులు, కార్యక్రమాలకి కారణాలు. అమెరికాలో ఉన్న తెలుగు సంస్థలు ఈ తోపతో ఎన్నో మంచి పనులు చేస్తున్నారు. ఈ కార్యక్రమా-లని సమీక్షించి ఇంకా కొన్ని పనులని గురించి సూచించాలని అనిపించింది. అమెరికాలో పుట్టి పెరుగుతున్న పిల్లలు ఈ తెలుగు భాషని, సంస్కృతిని పరిచయం చెయ్యాలని ఆసక్తి ఉన్న తల్లిదండ్రులు ఎన్నో ప్రయత్నాలు చేస్తున్నారు. నిజానికి ఆంధ్రరాష్ట్రంలో కూడా అచ్చమైన తెలుగు సంస్కృతి క్రమంగా ప్రజల జీవితం నుండి మరుగైపోతున్నది. ఫేషన్లు, ఆలోచనలు, సాహిత్యం, కళలు, విలువలు వేగంగా మారిపోతున్నాయి. మార్పు వస్తుత మంచిదేగానీ మార్పు ఎప్పుడూ మంచివైపు, అభివృద్ధి వైపు, ఔన్నత్యం వైపు ఉండాలి. దిగజారేటట్టు ఉండే మార్పుని ఆలోచనాపరులందరూ సకల ప్రయత్నాలూ చేసి అడ్డుకోవాలి. ఈ దిశలో ఇక్కడి తెలుగువారు చేసే ప్రయత్నాలు అమెరికాలో పిల్లలకే కాక ఇండియాలోని తెలుగు ప్రజలకి కూడా బాగా ఉపయోగపడతాయి. అమెరికా పిల్లలకి తెలుగు రాయటం, చదవటం కంటే వినడం, చూడడం సులభం. అందుకే తెలుగు సంస్కృతిని, చరిత్రని, వర్తమానాన్ని గురించి పుస్తకాలతో పాటు బొమ్మలు, సినిమాలు, కేసెట్లు, సభలు, ఉపన్యాసాలు, ప్రదర్శనలు విరివిగా రావాలి. మనకి సినిమా పాటలు, భక్తిగీతాలు తప్ప వేరే కేసెట్లు లేవు. AIR లో ప్రసారంచేసే తెలుగు లలితగీతాలు, జానపదగీతాలు ఎంత బావుంటాయో తెలుసా! అలాగే TV లో ప్రసారం అయ్యే బుర్రకథలు, పాటలు, నాటికలు వంటివి. వీటిని కేసెట్లుగా విడుదల చెయ్యమని వాళ్ళని కోరి వారి ప్రయత్నానికి సహకరిస్తే అందువలన అక్కడా, ఇక్కడా ప్రజలకి మంచి కళారూపాలు అందుబాటులోకి వస్తాయి. ఇలాంటివి మరికొన్ని ప్రణాళికలు చేబట్టుతే బాగుంటుంది.

అమెరికాలోని తెలుగువాళ్ళు చెయ్యవలసిన పనులైతే ఎన్నో ఉన్నాయి. అందుబాటులో ఉన్న డబ్బు, సమయం పరిమితం కాబట్టి ఉన్న వనరులని వీలయినంత ఎక్కువమందికి ఉపయోగపడేటట్టు వినియోగించాలి. తెలుగు సంఘాలు సాధారణంగా సాంస్కృతిక కార్యక్రమాలు, బాధితులకి విరాళాలువంటివి చేపడుతున్నా, తక్కువ ఖర్చులో సులభంగా చెయ్యగలిగినవి, ఎంతో ప్రయోజనకరమైనవి ఇంకొన్ని కార్యక్రమాలున్నాయి. వీటిని స్థూలంగా నైతికమైన ప్రోత్సాహం ఇచ్చే కార్యక్రమాలు అనుకోవచ్చు. "తెలివైన వాళ్ళు, ప్రతిభావంతులు జాతికి విలువైన సంపదలు. వాళ్ళని గుర్తించి, ప్రోత్సాహించి అభివృద్ధిలోనికి తీసుకుని వస్తే అందువలన జాతి అంతటికీ కొత్త సత్త్వం ఇచ్చినట్టు అవుతుంది" అని జంషెడ్జీ లూటా అన్నారు. యూనివర్సిటీల్లో చదువుకునే అవకాశం లేకపోయినా వ్యక్తిగతంగా కృషి చేసి ఆయా రంగాలలో ప్రవీణులైనవారు ఎందరో ఉన్నారు వారిని గుర్తించి ప్రోత్సహించడానికి ఎంతో ఖర్చు అఖర్చేదు. తెలుగు కళా సమితి వారి కథలు, కార్టూన్ల పోటీవలన మంచి ప్రోత్సాహం కలుగుతోంది, మంచి రచనలు వస్తున్నాయి - ఈ ఆలోచనని విస్తరించాలి. మన దేశంలో పట్టణాలలో అభివృద్ధి చెందిన వర్గాల ప్రజలకే పరిమితం అవుతోంది. పల్లెటూళ్ళలో ఈ అవకాశాలు తక్కువ. అమెరికాలో self-esteem ఒక పెద్ద వేవ్ లాగ, ఉద్యమంలాగ చేస్తున్నారు. పిల్లలకి, యువతకి incentive ల ద్వారా prizes, praise, feed-back ద్వారా ఆత్మవిశ్వాసాన్ని, గౌరవాన్ని పంచమని నైకాలజిస్టులు, విద్యావేత్తలు పదే పదే చెబుతున్నారు. వెనకబడిన ప్రాంతాల్లోని విద్యార్థులకు చిన్న ప్రెజంట్ల ద్వారా ప్రోత్సహించుతే బాగుంటుంది.

ఇటువంటిదే ఇంకొక విషయం ఉంది. "అతి పరిచయాల్ అవజ్ఞా" అని వాక్యం ఉంది. అంటే మరీ దగ్గరగా, ఎక్కువగా పరిచయం ఉంటే ఆ వస్తువు విలువ తెలుసుకోలేక ఉపేక్షిస్తాము. భారతీయులు తెలివైనవాళ్ళు కష్టపడతారు అని విదేశాల్లో గౌరవిస్తున్నారు. కానీ మనదేశంలోను, విదేశాల్లో ఉన్న భారతీయులకి ఇండియా అంటే ఒక ఉదాసీనత, నిరాశ

కనిపిస్తున్నాయి. ఎవరినైనా మాటవరసకి ఇండియా గురించి ప్రస్తావిస్తే 'ఏం ఉంది అక్కడ! ఏం లేదు...' అని చప్పరిస్తారు. ఇటువంటి అభిప్రాయాలకి తార్కికమైన base ఉందా అని ఆలోచించాలి. అన్ని రంగాలనీ మొత్తంగా పరిశీలిస్తే భారతీయుల వ్యాసాలు ఎన్నో కనిపిస్తాయి. ఇంకా స్వయంకృషితో గొప్ప శిల్పులు, చిత్రకారులు, గాయకులు తయారవడం చూస్తూనే ఉన్నాము. మనం చదువుకున్న ప్రాథమిక, ఉన్నత విద్యావ్యవస్థ పటిష్టమైనదేనని యిక్కడకు వచ్చినతరువాత తెలుస్తున్నది. దేశం మీద ప్రజలకే అపనమ్మకం, అసహ్యం కలిగితే ఇంక ఏం పని చేస్తారు అందుకే విదేశాలలోని, దేశంలోని తెలుగువాళ్ళకి అందుబాటులో ఉండే-టట్టు సమస్త విషయాలను compile చేసి ప్రచురించాలి. ఇప్పుడు ప్రపంచం మొత్తంగా నిరాడంబరంగా, environment-friendly గా ఉండే sustainable life-styles కోసం వెదుకుతున్నారు. సంపన్నదేశాల luxury, వెర్రి సుఖాల ఆదర్శాలు కావని గ్రహిస్తున్నారు. ఇండియాలో సంప్రదాయకంగా, తరతరాలుగా నిరాడంబరమైన జీవనవిధానం అలవాటులోనే ఉంది. కాని, ఈ మధ్యకాలంలో దేశం consumerism వైపు మొగ్గు చూపిస్తోంది. ఈ ధోరణులు మితిమీరితే మన పర్యావరణం కూడా చెడుతుంది. ఈ విషయాలు, సంస్కృతిలో ఉన్న గొప్పదనం ప్రజలకి తెలియాలి. World Watch Institute వంటి సంస్థలు ఇండియా గురించి రాసే విషయాల క్షుప్తంగా ఉన్నా ప్రోత్సాహకరంగా ఉంటున్నాయి. మొత్తం వివరాలని ముఖ్యంగా తెలుగువాళ్ళకి తెలుగు రాష్ట్రం గురించిన విషయాలనీ అందించవలసిన అవసరం ఎంతో ఉంది. నిజాలు తెలిస్తే దేశం మీద కూడనంత నిరాశ, అపనమ్మకం గాని, అలాగే unrealistic optimism గానీ ఉండవు Demoralize అవుతున్న జాతికి ఇటువంటి నైతికమైన చేయూతలు ఇవ్వాలని, అదృష్టం కొద్దీ ఇటువంటి పనులకి ఎక్కువ ఖర్చు కాదనీ ఈ ప్రత్యేక సంచికలో జ్ఞాపకం చేసుకుందాము. ***

Independent Travel Services

We Handle:

- Itinerary Planning
- Airline, Hotel, and Cruise Reservations
- Special Package Tours, Group and Charter Reservations
- International and Domestic Tours
- Rail Travel, Corporate Travel, Car Rentals
- Airport- Hotel Transportation
- Visas and Passports
- And Club Med

We Determine The Best Rates According to Client Needs

- Personal and Professional Travel Planning
- Fully Computerized

We Also Provide Cruise Videos

All Major Charge Cards Accepted

Phone (215) 670-2668

1111 Independence Ct.
West Lawn, PA 19609
Prabha V. Maruvada
Travel Consultant

నూరుమార్లు "తెలుగుజ్యోతి" వెలువడింది-ఇంకోనూరేండ్లువర్తిల్లాలి- యజమానవర్గానికి

" శతమానం భవతి శతాయు పురుషస్యతేంద్రియ ఆయుష్యేవేంద్రియే ప్రతిష్ఠతి".

ఈ శుభసందర్భంలో-శతవిన్నపాలు-శతకోటి నమస్సులు-

1. జాతస్యహి ధ్రువో మృత్యుః.....(గీత) పుట్టినవానికి చావు తప్పదు.
2. ధ్రువం జన్మ మృతస్యచ.....(గీత) మరణించిన వానికి మరల జన్మతప్పదు.
3. భజగోవిందం-భజగోవిందం.....జననమరణ చక్రమును దాటాలంటే గోవిందుని స్మరించు.
4. అశోచ్యో నన్య శోచస్తన్.....(గీత) విచారించతగని ఐహిక సుఖాల గురించి విచారించకు.
5. మ్రొక్కిన నీకు మ్రొక్కవలె - మోక్షమొసంగిన నీవు ఈ వలెన్.....శ్రీరామునికి మ్రొక్కితే - తప్పక మోక్షం ప్రసాదిస్తాడు.
6. సకృదేవ ప్రసన్నాయ - తవాస్మీతిచ యాచతే.....(రామాయణం) ఆ శ్రీరాముని శరణు జొచ్చితే తప్పక మోక్షం ప్రసాదిస్తాడు.
7. మత్తః పరతరం నాన్యత్ కించిదస్తి.....(గీత) ఆ శ్రీకృష్ణుని మించిన దైవం లేదు.
8. తే పుణ్యమాసాద్య సురేంద్రలోకాన్.....(గీత) పుణ్యమున్నంతవరకే స్వర్గభోగం.
9. యాంతి దేవప్రతాన్ దేవాన్.....(గీత) దేవతారాధన వల్ల దేవలోకానికి చేరగలవు.
10. ఆ బ్రహ్మ భువనాల్లోకా పునరావృతి నోర్జనా.....(గీత) బ్రహ్మలోకానికి పోయినా తిరిగి రాక తప్పదు.
11. మాముపేత్యతి కౌంతేయ పునర్జన్మ నవిద్యతే.....(గీత) వెకుంఠానికి పోతే మరల జన్మలేదు (తిరిగి రావు).
12. సతతం కీర్తయంతో మాం.....(గీత) (కృష్ణ) భగవన్నామస్మరణ ఎల్లప్పుడు చేయ.
13. అన్య్యాశ్చింతయంతోమాం - యేజనాః పర్యుపాసతే.....(గీత) అన్యచింతనమాని శ్రీకృష్ణసేవ చేస్తే మన యోగక్షేమాలు ఆయనే చూస్తాడు
14. మన్మనాభవ - మద్భక్తో, మద్యాజీ.....(గీత) కృష్ణుని చింతించు, భక్తుడివిగా - పూజచేయి.
15. న వాసుదేవ భక్తానాం అశుభం విద్యతే క్వచిత్.....(భారతం) శ్రీకృష్ణ భక్తులకు అశుభం ఎన్నటికీ కలుగదు.
16. కౌంతేయ ప్రతి జానాహి నమే భక్త ప్రణాళ్యతి.....(గీత) శ్రీకృష్ణ భక్తులు ఎన్నటికీ నాశమొందరు.
17. ఏ పురాణముల ఎంత వెదికినా శ్రీహరి భక్తులు చెడరెన్నడును...(అన్నమయ్య).
18. ఏ కులజుడు,ఎవడైనవేమి-ఆ కడనాతడె హరినెరిగినవాడు...(అన్నమయ్య).
19. చాతుర్ వర్ణం మయాస్పృష్టం గుణకర్మ విభాగశః.....(గీత) కులాలు పుట్టుకతో కాదు - గుణకర్మలను బట్టి.
20. తేషాం జ్ఞానీ నిత్యయుక్తః ఏక భక్తిర్ విశిష్యతే.....(గీత) జ్ఞానానికి పరాకాష్ఠ భక్తి.
21. అంత్యకాలేచమామేవ స్మరన్ - ముక్త్యా.....(గీత) అంత్యకాల శ్రీకృష్ణస్మృతి ఒక్కటే మోక్షమార్గం.
22. పాణాప్రయాణ సమయే కఫహతపితైః కంఠావరోధన విధే స్మరణం కుతస్థే.....(ముకుందమాల)
23. కృష్ణత్వదీయ పదపంకజ పంజరాంతం అద్వైవమే విశతః.(ముకుందమాల)ఇప్పుడే శ్రీకృష్ణ పాద సన్నిధిని శరణుపొందు.
24. ఇందుగలడందులేడని సందేహమువలదు - చక్రి సర్వోపగతుండు...(భాగవతం).
25. ఒరులేయవి యొనరించిన నరవర.....(భారతం) నీ కష్టాలను ఇతరులకు కలిగించకు.
26. ఋణానుబంధురూపేణ పశుపత్ని.....(గీత) పత్నీపుత్రగృహోదులు - అప్పలవాళ్ళు.
27. నారాయణో పరావృక్షః.....(గీత) శ్రీమన్నారాయణుడు అవ్యక్తాతీతుడు
28. సర్వధర్మాన్ పరిత్యజ్యమామేకం శరణం ప్రజ.....(గీత) అన్నిధర్మాలు వదలి, శ్రీకృష్ణుని శరణుజొచ్చి మోక్ష పదవి పొందు.
29. బలవానింద్రియగ్రామో విద్వాంసమపి వర్జతి.....(భాగవతం) ఇంద్రనిగ్రహం సాధించు.
30. ధీరులు-నిరపేక్షులు .. హరి భజనము నిష్కారణమ సేయుదురు...(భాగవతం).
31. కాననివానినూతగోని, కాననివాడు విశిష్టవస్తువున్ గానని భంగి...(భాగవతం).
32. అకించిన వైష్ణవాంఘ్రిసంస్థాన రజోభిషిక్తులు సంహృత కర్ములు...(భాగవతం).
33. మాయామేయ జగంబె సత్యమని సంభవించి మోహంబునన్ కట్టెంబడి కాలుచో ఆ యిల్లాలును పిల్లలును తోడైరారు రక్షింపగా...
34. మామేవయే ప్రపద్యతే - మాయామేతాం తరంతితే.....శ్రీకృష్ణపాద శరణాగతి ఒక్కటే మాయ దాటే మార్గం.
35. అంగం దళితం ఫలితం ముండం.....చింత చచ్చినా పులుపు చావలేదు.
36. మందార మకరంద మాధుర్యమున దేలు మధుపంబు వోవునే మదనములకు...(భాగవతం).
37. అంబుజోదర దివ్యపాదారవింద చింతనామృతపాన విశేషమత్తచిత్తమేరితి నితరంబు చేరనేర్చు...(భాగవతం).
38. అందేందూ దయముల్..నపుంసక వధూకాంక్షల్..హరి భక్తి వర్తితుల రిక్త వ్యర్థ సంసారముల్...(భాగవతం).
39. అంభోజగర్బాదులభ్యసంపగ - రాని - హరిభక్తి పుంభావమైనవాని... (హరి భక్తి అంత సులభం కాదు)...(భాగవతం).
40. మనుష్యాణాం సహస్రేషుకశ్చిత్.....(గీత) వేలమందిలో ఒకడే హరిభక్తికి ప్రయత్నిస్తాడు.
41. బహూనాం జన్మనామంతే - జ్ఞానవాన్ మాం ప్రపద్యతే.....(గీత) అది వేలజన్మల పిదప, జ్ఞానవంతుడై.
....(ముగింపు వ పేజీలో)

42. యం యంవాపి స్మరకభావం-సదా తద్భావ భావితః..... (గీత) జీవితాంతం మనంచేసే వ్యాపకమేఅంత్యస్మృతి కాగలదు. 33
కావున కృష్ణనామస్మరణ అనవరతం చెయ్యి.
43. ఆలోక్య సర్వశాస్త్రాణి..ద్యేయో నారాయణో హరిః..... (భారతం) సర్వశాస్త్రసారం శ్రీమన్నారాయణుని శరణు వేడుట.
44. నత్వత్ సమోభ్యధికః కుతోన్యః..... (గీత) శ్రీకృష్ణునికి సరియైన వారే లేరు. మరి అధికులెక్కడ -
45. త్రివిధం సరకస్సేదం ద్వారం .. కామక్రోధస్తభాలోభం..... (గీత) సరకానికి మూడు ద్వారాలు - కామక్రోధ లోభాలు.
46. కర్మణ్యేవాధికారస్తే-మాఫలేషు-కదాచన..... (గీత) కర్మయోగం - కర్మాచరణమందేకానికర్మఫలమందుకాదు - అధికారం.
47. దుఃఖేష్యమదిగ్గునా-సుఖేషు విగతస్రహః..... (గీత) జ్ఞానయోగం - సుఖదుఃఖాది ద్వంద్వాతీతుడైప్రతిప్రజ్ఞతను సాధించడం.
48. అద్వేష్టా సర్వభూతానాం మైత్రః కరుణనిర్మమో నిరహంకారః.. (గీత) భక్తియోగం-రాగద్వేషమమకారాది రహితుడై-నిస్వార్థ భగవత్సేవకు అంకితుడగు
49. ప్రపన్నపారిజాతాయ - తోత్రవేత్తైక..... (గీత) శరణాగతియోగం - శ్రీకృష్ణ పాదసన్నిధిని శరణుజొచ్చుట.
50. పల్లాండు పల్లాండు పల్లాయితాండు..... శ్రీకృష్ణ దివ్యనామస్మరణచే మోక్షపాపై
సర్వులకు సర్వకాలములందు కలుగు గాక.

నూరవ తెలుగు జ్యోతి ప్రచురణ సందర్భంగా తెలుగు కళా సమితికి మా హృదయపూర్వక శుభాకాంక్షలు
Our heartfelt congratulations to Telugu Fine Arts Society for the 100th issue of Telugu Jyothi.

LAW OFFICE
OF
ELIZABETH ANNE LAMB
277 BROADWAY, SUITE 130B
(CORNER CHAMBERS ST. & BROADWAY)
NEW YORK, N.Y. 10007

ELIZABETH LAMB, ESQ. (212) 385-0222
Fax: (212) 766-0077

New York Gold Co.

Gold • Jewelry • Silver Coins
Silverware • Corals • Pearls • Etc.
37-19 74th St., 2nd Floor
P.O. Box 40
Jackson Heights, N.Y. 11372

Phone: (718) 507-8787
Fax: (718) 507-7777

11 A.M. to 7 P.M.
Closed on Tuesdays

ACCU-PRINTS, INC.
Shopper's Lane Plaza • 2076 Rt. 70 E.
Cherry Hill • New Jersey 08003

Tel. (609) 424-3332
1 (800) 24 ACCU 1
FAX (609) 424-7407

SHARAD JOGAL

Making good impressions

Srinivas N. Sbastry
Registered Representative
(516) 358-3961
Fax (516) 488-1081

THE
EQUITABLE

THE EQUITABLE LIFE ASSURANCE SOCIETY
1983 MARCUS AVENUE, SUITE 260
LAKE SUCCESS, NEW YORK 11042

Pioneer Drugs Inc.
767 Concourse Village W.
Bronx, Ny 10451

Mr. Y. Durgaprasad

(212) 665-0026

Off: (908) 463-1220
Fax/Modem: (908) 463-1221
Res: (908) 463-0876
Tlx: 322 559 ACEX UD

International Product & Technology Exchange, Inc.
(Solar & HiTech Consultants & Suppliers)

DR. K. RAGHUNATHAN
President

1 Woodlake Drive
Piscataway, NJ 08854-5110

*Congratulations for the one hundredth issue of Telugu Jyothi
from:*

P.V. Ramanaiah Raja and Family

Raja Lakshmi Foundation

5 Second Cross Street
TTK Road, Madras - 600 018
Phone: (044) 453138

Raja Ramanaiah and Company

1-C Century Plaza
560 Anna Salai, Madras - 600 018
Phone: (044) 457101, Fax: 458354

Ugesh and Madhav Builders Pvt. Ltd.

11-2-1, Waltair Uplands
Visakhapatnam - 530 003
Phone: (0891) 66264

తెలుగు కళా సమితి, తెలుగు జ్యోతి అన్ని రంగాల్లోనూ మహోన్నతంగా అభివృద్ధి
చెందాలని మనస్ఫూర్తిగా కోరుకుంటున్నాము.

— పి.వి. రమణయ్య రాజా కుటుంబ సభ్యులు

తెలుగు కళా సమితి

సగర్వంగా సమర్పించు

ఆంగీరస ఉగాది సంరంభం

శనివారం, ఏప్రిల్ 4, 1992

సాయంత్రం 5 గంటలకు

న్యూబ్రన్స్విక్ హైస్కూల్, న్యూజెర్సీ

-కార్యక్రమం-

Telugu Fine Arts Society

proudly presents

Angeerasa Ugadi Celebrations

Saturday, April 4, 1992
at 5.00 P.M.

New Brunswick High School, NJ

-Program-

- 5:00 ఉగాది విందు
- 6:30 తె.క.స. వ్యవహారాలు
- 7:00 సాంస్కృతిక కార్యక్రమం
సంధాత -
  1. ప్రార్థన-అనూరాధ శ్రీనివాసన్
  2. వచ్చింది వసంతవేళ - నాట్యం-గాయత్రి యడవల్లి
  3. టాప్ డాన్స్-శిల్ప గాదిరాజు
  4. గొబ్బియలో - బృందనృత్యం -నిర్వహణ: ఉషా రఘునాథ్
కుమారిలు: రమ అయ్యల, విభా బాలు, అపర్ణ కలిదిండి
మీనా కలిదిండి, శ్రీవాణి శ్రీధర్, లీనా వంగీపురం
  5. వెళ్ళాడే తీరాలన్నారు - నృత్యం-సుభద్ర అయ్యల
నిర్వహణ: ఉషా రఘునాథ్
  6. మధుర మధుర - నృత్యం-శైలజ చెరువు
  7. కృష్ణ శబ్దం -నృత్యం- ప్రీతి గణపతి
  8. నాటిక - అమెరికాలో ఒకరోజు
నటీనటులు:శ్రీ సురేంద్ర చిర్రా, చిరంజీవులు ప్రణతి రెడ్డి,
అంజు రావు,లతా బల్లెం, పద్మజ బొమ్మారెడ్డి, వంశీ అబ్బూరి,
లక్ష్మీ శర్మ, శ్రీలత వూతూరి, మాధవి వూతూరి,
చైతన్ పుంగోటి, రామ్ శర్మ, కిషన్ రావు,
వినయ్ కృష్ణ, ప్రీతి కూచకుల్ల
దర్శకత్వం: సురేంద్ర చిర్రా
- 8.00 9. ప్రత్యేక సంచిక ఆవిష్కరణ
శ్రీ వి.వి.యస్. సుబ్బారావు, న్యూయార్క్ కాన్సులేట్
- 10. గజేంద్ర మోక్షం - ఏకాంకిక
నటీనటులు -శ్రీయుతులు రమణమూర్తి మల్లెల,
విద్యాసాగర్ అమ్మ, దుర్గాప్రసాద్ యనమండ్ర
శ్రీమతి లక్ష్మీ మల్లెల,
దర్శకత్వం -రమణమూర్తి మల్లెల
- 11. మయసభలో దుర్యోధనుడు - ఏకపాత్రాభినయము
- ప్రశాంత్ కొచ్చెర్లకోట
- 12. ఇల్లు చేరి చూడు - నాటిక
నటీనటులు-శ్రీయుతులు సన్యాసి రాజు కలిదిండి
రమణమూర్తి మల్లెల, రామకృష్ణరాజు వేగేశ్వు,
మధుసూదన రాజు సయ్యపరాజు, కుమారి రమా హరి
దర్శకత్వం - సన్యాసిరాజు కలిదిండి
- 9.30 వందన సమర్పణ

- 5:00 Ugadi Feast
- 6:30 TFAS Business Meeting
- 7:00 Cultural Program
MC -
  1. Prayer-Anuradha Srinivasan
  2. Vacchindi Vasanthavela-Dance
-Gayatri Yedavalli
  3. Tap Dance-Shilpa Gadiraju
  4. Gobbiyalo - Group Dance-
Organized by: Usha Raghunath
Starring: Rama Ayyala, Vibha Balu,
Aparna Kalidindi, Meena Kalidindi,
Srivani Sridhar, Leena Vangipuram
  5. Pellade Theeralannaru-Dance-Subhadra Ayyala
Organized by: Usha Raghunath
  6. Madhura Madhura-Dance-Sailaja Cheruvu
  7. Krishna Sabdam-Dance- Preeti Ganapathi
  8. Play - Americalo Oka Roju
Stars:Surendra Chirra, Pranati Reddy,
Anju Rao, Lata Ballem, Padmaja Bommareddy,
Vamsee Atluri, Lakshmi Sharma, Srilata Vuthoori,
Madhavi Vuthoori, Chaitan Pungoti, Ram Sharama,
Kishan Rao, Vinay Krishna, Preeta Kuchakulla
Written- Directed By: Surendra Chirra
- 8.00 9. Release of Souvenir
Hon. V.V.S. Subba Rao, New York Consulate
- 10. Gajendra Moksham-One Act Play
Cast -Ramanamurthy Mallela,
Vidyasagar Ammu, Durgaprasad Yenamandra,
Mrs. Lakshmi Mallela
Directed by:Ramanamurthy Mallela
- 11. Mayasabhalo Duryodhanudu-
- Prashant Kocherlakota
- 12. Illu Cheri Choodu - Play
Cast-Sanyasi Raju Kalidindi,
Ramanamurthy Mallela, Ramakrishnaraju Vegesna,
Madhusudana Raju Sayyaparaju, Miss Rama Hari
Directed by: Sanyasi Raju Kalidindi
- 9.30 Vote of Thanks

FROM THE PRESIDENT....**Dear Members/Guests:**

By the time you got to read this page you knew it all; this issue is a significant milestone in TFAS history. On behalf of all the members of the organization, I want to congratulate and thank Kidambi Raghunath for his devoted effort in publishing Telugu Jyothi every month since January 1984. He spent many hours of his valuable time to key-in the Telugu articles (the number has increased after we got the Telugu script on computer), prepare the master copy, sort the printed copies, and mail the final product each month with little help. He also used his personal resources such as his computer, laser printer, fax machine and telephone for this TFAS work without any monetary return. I am certain that we will not find many others who can fill his role in today's busy world. If you can, please offer your help to him (to avoid his burnout someday!)

About TFAS: I have been writing in Telugu Jyothi about TFAS and reviewing the activities regularly and sharing my thoughts on the role of the association in the community. Some of you gave me your valuable feedback. Since this issue will have a wider circulation, I want to take the opportunity to give an overview of the association.

TFAS was incorporated in 1984 with a long list of objectives which, when summarized, are "to preserve and propogate Telugu cultural heritage amongst future generations." We have the following activities to achieve this:

Cultural: Celebration of Ugadi and Deepavali with music, dance and stage plays, and, of course, good food, including youth participation. We join the Telugu Cultural Center in celebrating Sankranti and Dasara. We sponsor national tours of artists (e.g. Mandolin Srinivas, "Whistle Wizard", Kala Krishna).

Literary: Publication of Telugu Jyothi monthly with readers in 20 states, Canada, Australia, and India. Conducted short story competitions in India starting in 1984, and every year since, through Andhra Jyothi Weekly and gave cash awards. Started cartoon competitions as well. Contributions from local writers have increased. The magazine also serves the purpose as a communication vehicle among the Trustees and members.

Community, Youth, and Philanthropic Service: Matrimonial column, questions and answers on cultural gap issues, articles on financial and insurance advice, essay competitions on "Role of Youth", facilitation of donations for the needy and worthy causes.

Awards and Recognitions: The following are the awards donated by our Life Members to recognize outstanding people in India. We invite and present the Dr. K.V. Rao - Jyothi

Rao award (\$2000), Sri & Srimathi Somayajula Chalapathi Rao award (\$500), and Sri & Srimathi Modali Sarma award (\$500) to the person selected by Raja Lakshmi Foundation, Madras. The following were selected since 1979:

1979	Mahakavi Sri Sri
1980	Dr. Balamuralikrishna
1981	Dr. Vempati Satyam Sri Venumadhav
1982	Sri "Bapu"
1983	Dr. Nayudamma
1984	Smt. Tanguturi Suryakumari
1985	Mandolin Srinivas
1986	Sri G.K. Reddy
1987	Dr. B. Ramamurthy
1988	Dr. C.Narayana Reddy
1989	Dr. Bezwada Gopala Reddy
1990	Lata Mangeshkar
1991	Nataraja Ramakrishna

In addition, we recognize our members for their service to the association. Tangirala Lakshminarayana, Ramakrishna Jonnada, Ramakrishna Chalikonda and Dama Venkaiah received such awards.

I want to recognize the following past trustees:

T - Trustees who made it
F - Famous
A - And
S - Strong

1984-1985

Ramakrishna Jonnada, President
Bharathi Kondiseti, Vice Prsident
Ram Ammanamanchi, Secretary
Muralikrishna Akkapeddi, Treasurer
Vijaya Chalikonda, Cultural
Sankara Rao Polepalli, Educational
K.V. Rao, Literary
V. Raja Rao Bandaru, Philanthropic
Jagadamba Bangaru, Social

1986-1987

Ramakrishna Jonnada, President
Ram Ammanamanchi, Vice President
V. Raja Rao Bandaru, Secretary
Nirmala Akkapeddi, Treasurer
Chintalapati Sastry, Cultural
Sankara Rao Polepalli, Educational
K.V. Rao, Literary & Public Relations
Mangala Gouri Manikonda, Philanthropic
Vijayalakshmi Chimmiri, Social

1988-1989

Ramakrishna Chalikonda, President
Mahesh Saladi, Vice President
V. Raja Rao Bandaru, Secretary
Krishna Vemuri, Treasurer
Madhavi Vemuri, Annual Events
Prema Reddy, Membership Services
M.D.N. Rao, Special Programs
Vijayalakshmi Chimmiri, Philanthropic
Bharathi Kintala, Youth Activities

1990-1991

Murty P. Bavaraju, President
 Mahesh Saladi, Vice President
 K.V. Rao, Secretary
 Krishna Vemuri, Treasurer
 Srilata Rao, Annual Events
 Venkata N. Meka, Membership
 M.D.N. Rao, Special Programs
 Munagala V. Ramana, Philanthropic
 Satya N. Jasti, Community Affairs

Over the years, TFAS honored more than 50 visitors from India including artists, writers, educators and politicians. I think this has been a great tradition and opportunity for us.

I hope I gave some idea of TFAS to the new members (and old members who forgot). Of course, all of you are a part of the success story and we appreciate your continued support all these years.

In the history of TFAS there were minor people problems as they can exist in any organization, but we were fortunate enough to resolve them and they are behind us now. There are certain things we, the Trustees, can do better if we spend even more time doing TFAS work, but the busy life in this country does not permit us to devote more time. This is where we can use help from you in the activities of interest to you. So please come forward and volunteer yourselves to do any useful work for the community utilizing the TFAS infrastructure. We have an excellent team of trustees and they will work with you.

Trimurthy Day: Coming back to the current year activities, the Sangeetha Murthy Traya (honoring Thyagaraja, Syama Sastry and Muthuswamy Dikshitar) Dinotsavam on March 14th at Sri Venkateswara Temple & Cultural Center in Bridgewater, New Jersey was a great success. A total of 85 children and adults participated in the music program and we had two mini-concerts: First, Anup Kauta, Vocal concert, accompanied by Radhika Mani on Violin and Prakash Rao on Mridangam. Second, Vijayalakshmi Voleti, Violin solo, accompanied by Prakash Rao on Mridangam. Prabha Raghunath gave the mementoes to the artists in the first concert, and Sankara Rao Polepalli gave mementoes to the artists in the second concert.

Usha Raghunath, Uma Roy and Bharati Bhavaraju prepared a mini-exhibit on the Trimurthys with pictures, some facts on their lives, and some observations on their music. TFAS thanks them for their hard work as it was well appreciated by the visitors.

The new Temple and Cultural Center certainly attracted more than usual number. We thank the Temple administration for all the help provided. About 400 people attended and, for this event, the support comes from a good number of non-Telugu people also. We thank the following volunteers who helped in many ways for the success of the program:

Dr. M.K. Venugopal for performing pooja; the artists who gave the mini-concerts; all the participants in the music program including Pancharatnams; all those who contributed to defray the expenses for the day; the MCs, Jyothi Dasika (for children) and Nirmala Kocherlakota (for adults); the Committee members-- Ramakrishna Chalokonda, Syamala Dasika, Madhavi Polepalli, Prabha Raghunath, Amba Rao, Kalpana Chamarti and Nirmala Kocherlakota. Special thanks to Kidambi Raghunath for taking care of all the organizational details including mailing flyers and setting up and operating the sound system. In addition the following helped in various ways: Aruna Mangipudi, Savitri Jonnada, Lakshmi Kamalakar, Raju Rayasam, Padma & Rao Yadavalli, Bharati Venugopal, Jayanti & Lakshmi Narayan, Kalpana & Prasad Chamarti, Krishnamraju Vegesna, and Jyothi Rao; and our second generation including Madhuri Roy, Usha Raghunath, Ramesh Karra, Madhavi Karra, Prakash Kolluri, Ramu Kolluri, and Kiran Guthikonda. I am sure I missed some names for which I apologize.

Let us thank those who cooked food: Devi Ati, Satya Ayyala, Vijayalakshmi Balu, Bharati Bhavaraju, Ranganayakamma Chary, Syamala Dasika, Mani Gopalakrishna, Padma Guthikonda, Lakshmi Kalluri, Kamakshi Krishnan, Prabha Maruvada, Rajeswari Murthy, Kameswari Nemani, Lakshmi Peri, Madhavi Polepalli, Prema Prasad, Prabha Raghunath, Latha Ramachandran, Kamala Ramamurthy, Annapurna Ramanarayanan, Soundaram Ramaswamy, Padma Rayasam, Usha Sataluri, Aparna Surampudi, Sarojini Tanabalasingam, and Lakshmi Vanguri (many of these have helped to serve food also).

Youth Page and Community Page: Please note the Youth Page and Community Page we are starting in Telugu Jyothi. We hope you will find these pages of interest and will support them with your own contributions of information.

Advertisements: Last, but not the least, we want to express our thanks to all those who advertise in Telugu Jyothi for their financial support. Unfortunately, the membership barely covers the expenses to publish and distribute Telugu Jyothi. You may note that we just started business card advertisements in Telugu Jyothi.

Professionals and businesses may find it easier to advertise this way for a contribution of \$50 for 12 issues. If interested, you may send your business card and check payable to TFAS to the Editor, Telugu Jyothi.

With our best wishes for Ugadi,

Murty P. Bhavaraju
President-TFAS

TFAS and Telugu Jyothi thanks all those who helped us to put this 100th issue together.

MOVIE TIME

42-92 Main ST., FLUSHING, N.Y. 11355

718 539 2214

**ORIGINAL
TELUGU MOVIES**

WE DO CONVERSION:

PAL ↔ NTSC

WITHOUT COLOR DROP

WE CARRY

TAMIL, MALAYALAM & KANNADA
ALSO

WE SHIP BY U.P.S.

Corals, Pearls, Jade, Crystals
Turquoise and Costume Jewelry
AT DISCOUNT PRICES

NEETHA CORALS
IMPORTER

Call: Neeta Acharya
34-36, 70th Street
Jackson Hts. NY 11372

- * 4 Blocks from Sam & Raj
- * 2 Miles from Hindu Temple
via Northern Boulevard
- * Open 7 days by appointment
- * Mail Orders Welcomed

(718) 779-2947

తెలుగు వారికి ప్రత్యేకంగా
తెలుగులోనే సంప్రదింపులు

TASNEEM, M.D.,

PEDIATRICS

Infants, Children and Adolescents

Office Hours By Appointment

**136-30 Sanford Avenue, Suite B
Flushing, NY 11355**

(718) 358-3100

**WE CAN SAVE YOU MONEY
VISITOR'S
MEDICAL
INSURANCE**

NO AGE LIMIT • BEST RATE IN TOWN
MORE THAN ONE COMPANY TO
CHOOSE FROM

CALL:

**RAMESH PATEL
1-800-344-9540**

**CIA COMMUNITY
INSURANCE
AGENCY INC**

QUALITY SERVICE TO THE COMMUNITY SINCE 1980

TFAS honored.....

Alekhya Punjala	Dancer
Arudra	Writer; Historian
S.P. Balasubrahmanyam	Singer
Bapu	Artist, Movie Director
N.C. Bhanumathi	Singer
P. Bhanumathi	Movie Star, Singer
Chandramohan	Movie Actor
Jalandhara Chandramohan	Writer
B. Gopalam	Singer
Vani Jairam	Singer
Jandhyala	Movie Director
A. Kanyakumari	Violinist
Farookh Khodajji	Table Tennis Champion
Kala Krishna	Andhra Natyam
Nandivada Krishnamurthy	Professor, Principal
Sarala Kumari	Dancer
Lavanam	Social Worker
Gollapudi Maruthi Rao	Movie Actor
Aathmika Narayana Rao	Tabla
C. Narasimhan	Chief de Cabinet, UN
Shobha Naidu	Dancer
Padmanabham	Movie Actor
Padmini	Dancer, Movie Actor
B.V. Parameswara Rao	BCT, India Literacy Project
B.V. Pattabhi Ram	Magician
G.V. Prabhakar	Light Music
Vedavathi Prabhakara Rao	Light Classical
Nandivada Putalibai	Writer
B. Rajanikantha Rao	Music Director - AIR
S. Raja Rao	Mridangam
Malladi Ramachandra Sastry	Social Worker
P.V. Ramanaiah Raja	Chairman - Raja Lakshmi
K. Ramalakshmi	Writer
Dr. Ramalingaswamy	Fmr. Dir. All India Med.Inst.
V.V. Ramanadham	Professor, UN official
Uma Rama Rao	Dance Teacher
Vamsee Ramaraju & Troupe	Vamsee Art Theaters
Prabha Ramesh	Dancer
Acharya N.G. Ranga	Member of Parliament
S.P. Sailaja	Singer
D.K. Samarasimha Reddy	AP Minister
B.A.V. Sandilya	Social Worker
Master Sanjay	Dancer
Dyvagna Sarma	Numerologist
B. Sarveswara Rao	Ex-Vice Chancellor, Prof.
Nallamothu Sathyanarayana	President - TANA
Ammula Saraswathi	Violinist
K. Sivaprasad	Whistle Music
J.V. Somayajulu	Movie Actor
G.V. Subba Rao	Movie Actor
V.V.S. Subba Rao	Hd. of Chancery, Cons.Gl.
Puranam Subrahmanya Sarma	Editor - Andhra Jyothi
Acharya Tirumala	Poet
Tulasi	Movie Actress, Dancer
P. Upendra	Union Minister
J. Vengala Rao	Ex. AP Chief Minister
Mandali Venkatakrishna Rao	Ex-Minister, Gandhi Found.

(This list is in addition to the honorees of Raja-Lakshmi Foundation

CHANGED IN 100 MONTHS.....

Vasudha Bhavaraju, Lancaster, PA

When reflecting on the past eight years from the initiation of "Telugu Jyoti" up to its 100th issue, I began to consider what has happened to me since 1984. I've gone from the ages of 10 to 18, from an elementary school student through junior high and high school, and well into my first year of college. Physically, I've grown tall and my appearance has changed accordingly. More importantly, however, is how my attitudes have changed, most notably from the point of view of a first generation Indian born in America.

If you could turn back the clocks to 1985, you would see a seventh grader going through the typical "junior high phase." Here was a pre-teen absolutely uninterested that Deepavali was coming up, refusing to wear Indian outfits because they didn't coincide with the latest trends. This child considered herself an American, with little desire to learn about her background.

The year is now 1992, and this same child is 18, a college freshman. Last November, wearing a sari, she stood up in front of 150 college students and wished them "Happy Deepavali" (Deepavali Subhakankshalu) in Telugu. She also selected the menu to complete the day's festivities. Next month, she will serve as chairperson of the Indian sub-continent committee for her school's celebration of International Day. During breaks, she comes home and attends TFAS functions to help out.

Without threats from parents or pressures from peers or relatives, my attitudes towards my dual culture has changed dramatically over the past few years. It can be explained through the maturation process or the natural desire to discover one's "roots." Nevertheless, I believe I have achieved the balance between Indian and American culture that I used to struggle with; a struggle which seems to have naturally straightened itself out.

I'd like to congratulate "Telugu Jyoti" on its 100th issue. In the eternal span of history, this time may seem hardly inconceivable. When you consider, however, how much an individual can change during this period, the time over which these 100 issues cover is, indeed, greatly significant.

(Vasudha has previously contributed essays and poems to Telugu Jyoti and also won the TFAS essay contest in 1989. -KR)

Congratulations to Dr. Murty Bhavaraju for his inclusion in the 46th Edition of **Who's Who in America**. Dr. Bhavaraju presently works with Public Service Electric & Gas in Newark, NJ.... KR

Tel. 718 297-0597

Mallikarjuna Reddy, M.D.
Diplomate American Board of Family Practice
Family Medicine & Geriatrics

Office Hours By Appointment
86-37 143rd Street
Briarwood, N.Y. 11432

Tel. 718 297-0597

Ramakrishna Karibandi, M.D.
Diplomate American Board of Family Practice
Family Medicine & Geriatrics

Office Hours By Appointment
86-37 143rd Street
Briarwood, N.Y. 11435

JANANI K. KRISHNA, M.D.
Obstetrician - Gynecologist

719 N. Beers Street
Holmdel, NJ 07733
201-264-4300

70 E. Front Street
Red Bank, NJ 07701
201-530-6868

N. MANDAVA M.D.

Certified American Board of Surgeons
Certified in Cancer Surgery & Endoscopy

ASSOC. DIRECTOR, SURGICAL ONCOLOGY
Catholic Medical Center

88-25 153rd St. JAMAICA NY 11432
(718) 657-6800 Ex: 4310 (Days)
(718) 262-0700 (Emergency)

నూరవ తెలుగు జ్యోతి ప్రచురణ సందర్భంగా తెలుగు కళా సమితికి మా హృదయపూర్వక శుభాకాంక్షలు
Our heartfelt congratulations to Telugu Fine Arts Society for the 100th issue of Telugu Jyothi.

P. R. Gudavalli, M.D., F.A.C.S.
GASTRO-INTESTINAL & GENERAL SURGERY

2323 60TH STREET
BROOKLYN, NY 11204
(718) 376-0222

7702 16TH AVENUE
BROOKLYN, NY 11214
(718) 236-7668

CYNTHIA RODRIGUEZ
OFFICE MANAGER

OFFICE HOURS
BY APPOINTMENT

SHANKAR U. GANTI, M.D. AND ASSOCIATES

FAMILY PRACTICE, WEIGHT LOSS & NUTRITION
COMPREHENSIVE HEALTH CARE

TEL. #
(718) 441-1980

116-05 JAMAICA AVENUE
RICHMOND HILL, NEW YORK 11418

K. V. RAO, M. D.

DIPLOMATE OF AMERICAN BOARD OF EMERGENCY MEDICINE

OFFICE HOURS
MON. TO FRI. 5 P.M. - 8 P.M.
OTHER TIMES - BY APPOINTMENT

136-30 SANFORD AVE. #B
FLUSHING, NY 11355
TELEPHONE (718) 961-1116

Olympic Pharmacy
Bronx, NY 10451

RAJA LAKSHMI AWARDS AND T.F.A.S. AWARDS

Sri Raja Lakshmi Foundation, Madras, was founded by Sri P.V.Ramanaiah Raja and his wife, Smt. Mahalakshmi, in 1979. It is a trust, started initially with a capitol of Rs 1 Lakh (now worth many times more), which "hopes to be all-embracing so as to fulfill its deep rooted tasks in the services of art and culture and in the ultimate analysis in the service of the society". One of the main aims of the Foundation is to institute an annual cash Award (currently Rs 50,000) to honor outstanding persons in the field of Science, Literature, Humanities and Indian Culture. The awardee is invited to the USA to receive the K.V.Rao-Jyothi Rao Award, given by T.F.A.S. Raja Lakshmi Foundation started Literary Awards from 1987 and currently the Award is valued at Rs. 10,000. This Award is supplemented by MAN-MAP Award of Rs. 10,000, given by Dr. M.D.N. Rao (life member and former TFAS Executive Committee member) named after his parents. In addition to these annual awards, Sri Raja Lakshmi Foundation has also awarded student scholarships and published books. The Raja Lakshmi Foundation Awardees, so far, are:

- 1979 : Mahakavi Sri Sri for Literature
- 1980 : Dr. Mangalampalli Balamuralikrishna for Music
- 1981 : Dr. Vempati Chinna Saytam for Indian Culture and Arts
Dr. Nerella Venumadhav for Arts
- 1982 : Sri Bapu (aka Sathiraju Lakshminarayana) for Graphic Arts*
- 1983 : Dr. Velavarthi Nayudamma for Science
- 1984 : Smt Tanguturi Suryakumari for Indian Culture and Arts
- 1985 : Mr. Uppala Srinivas (aka "Mandolin Srinivas") for Music
- 1986 : Dr. G.K.Reddy for Literature
- 1987 : Professor B. Ramamoorthy for Science
- 1988 : Professor C. Narayana Reddy for Literature
- 1989 : Dr. Bezawada Gopala Reddy for Humanities
- 1990 : Ms. Lata Mangeshkar for Music
- 1991 : Dr. Nataraja Ramakrishna for Indian Culture and Art

Raja Lakshmi Literature Awardees are:

- 1987 : Kalapropoorna Ravuri Bharadwaja
- 1988 : Sri Nagabhairava Koteswara Rao
- 1989 : Dr. Tirumala Ramachandra
- 1990 : Sri Ramavarapu Krishnamurthy Sastry
- 1991 : Dr. Boyi Bhimanna.

K.V. Rao-Jyothi Rao Award started in 1980 as a cash award of \$1500 to the Raja Lakshmi Awardee of the year, through the Telugu Literary and Cultural Association, when Dr. Radhakrishna Moorthy was the president. In 1984 and 1985 they were awarded through TANA, and from 1986 on, TFAS has been the vehicle for this award. Currently, the award is \$2000, plus \$500 donated by Mr and Mrs Chalapathi Rao of Colorado Springs and presented through TFAS and another \$500 presented By Sri Modali Sarma of Washington, DC, presented through Washington Telugu Association. The Raja Lakshmi Awardee has two years' time (from the year of the Award) to come to the USA to receive the K.V.Rao-Jyothi Rao Award. If he/she is unable to travel for any reason, the Raja Lakshmi Foundation is requested to nominate another person of "equal caliber" in the same or different field, to come to the USA to receive the K.V.Rao-Jyothi Rao Award. The recipient can tour USA if he/she wishes; can give programs/performances if he/she so wishes and such arrangements will be made by TFAS, time permitting.

Raja Lakshmi Awardees from 1980-89, with the exception of Sri Bapu and Sri Balamuralikrishna have come to the USA to receive their awards.

* Sri Bapu has given us a special 100th issue cover for this magazine.

*The Fastest Way
For Your Savings To Grow...*

STATE BANK OF INDIA

Earn highest interest

We pay the highest interest rates allowed by law on money deposited in India. No bank can pay higher rates on Foreign Currency Non-Resident (FCNR) or Non-Resident External (NRE Rupee) accounts.

Multi-Currency option

FCNR deposits are available in a choice of 4 currencies - US Dollars, British Pounds, Deutsche Marks and Japanese Yen.

Foreign Currency (Ordinary Non-Repatriable) Deposit Scheme

5-year dollar denominated FCNR deposits repayable in non-repatriable rupees are available with attractive features such as high interest rate and the facility of gifting.

Fast, efficient service

You are a valued customer at SBI, not an account number on a computer screen. Our employees give you fast, efficient service with up-to-date account information. Deposit your money in India and get personal banking service with all the benefits of modern banking technology. Our computerized services are spreading in India to continually improve our services for you.

It's easy to bank with SBI

Open and operate your accounts by mail. Or call us toll free to get current interest and exchange rates, account application forms or for information about your personal banking needs.

Branches where you need them

When you bank with India, it is not good enough to have branches only in Calcutta, Bombay, Delhi and Madras. Your choice is not restricted to these 4 centers. You can choose from a wide choice of branches where you can open accounts.

You can benefit by banking with SBI

- * No income, wealth or gift tax in India
- * Low minimum balances; Low service charges for various services
- * FCNR and NRE deposits are fully repatriable in dollars

CALL TOLL-FREE 1-800-227-4309
(for deposit schemes)

STATE BANK OF INDIA where your
money grows fast

NEW YORK: 460 PARK AVE. (57th St.) New York, NY 10022
1-800-227-4309/1-212-735-9600

42-08 Main Street, Flushing, NY 11355 - 1-718-445-3900

CHICAGO: 19 South LaSalle Street, Suite 200, Chicago, IL 60603 • 1-800-621-1299/1-312-621-1200

WASHINGTON: 2001 Pennsylvania Avenue, Suite 625, Washington DC 20006 • 1-202-223-5579

(CALIFORNIA SUBSIDIARY)

LOS ANGELES: 707 Wilshire Blvd., 19th Floor, Suite 1995, Los Angeles, CA 90017 • 1-213-623-7250

ARTESIA: 17127 Pioneer Boulevard, Suite A, Artesia, CA 90701 • 1-213-865-5009

Examples as published in 5/87 & 8/87

FROM THE CHAIRPERSON, YOUTH ACTIVITIES

Qn: We seem to be primarily aiming all the cultural training (Bharata Natyam, Carnatic music, learning Telugu, wearing Indian outfits) at our daughters, and their response has been impressive. I wonder why the boys seem to be indifferent to Indian culture. Should we worry about it since they are our future representatives our culture in U.S.?...

(SKPV,Ct.)

Ans: We have posed this question to some psychiatrists and friends, and they first agreed that with the general observation that boys are less concerned with the Indian culture than girls (of courses, we must recognize the few boys who learnt carnatic music or drums, or acted in telugu plays for their efforts). It may not make any difference as far as the material side is concerned, such as studies and career, but some day in the future they may seriously suffer from an identity (cultural) problem. The children who are exposed to our culture and traditions would enjoy more fulfillment in life (and less psychological problems) as ambassadors of our culture for future generations. Unfortunately, many parents do not consider this as a need for boys (some may also feel that the children without any exposure to the Indian culture will not have any confusion due to conflicting values between the two cultures).

Another possible reason indicated to us was the inherent difference between the Indian men and women. Women typically communicate more among themselves and share their problems. They are much more interested in cultural exposure and communicate these concerns effectively with their daughters. But, fathers, who are role models to the boys, are generally less active on the cultural side. It is true that, as breadwinners, fathers are too busy worrying about their career and profession, but they have to think about the children too.....

A Reply and A Comment: published in August, 1987

I am writing this letter after having read the Q's & A's section of July, 1987 edition of Telugu Jyothi. I would like to address a couple of important points that were brought up. I am an undergraduate student at North Carolina State University in Raleigh, NC. My family came to this country when I was 6 months' old, so I have been in the US practically all my life.

A valid question was raised by one of the readers, "Why is cultural training aimed primarily at girls and not at boys?" In my opinion, it is the responsibility of the parents to introduce and reinforce our culture and religion to the kids (both girls and boys) from an early age instead of panicking when they reach high school and begin to interact more with American friends.

Many parents who complain that their children do not know anything about Indian culture do not themselves adhere to our culture or religion. How do they then expect their children to be knowledgeable about Indian customs? My parents taught my sister and I by practicing what they preached. I sincerely do not mean to boast, but both my sister and I learned to read and write Telugu through the concerted efforts of my parents. I have been taking sitar lessons for over a year and thoroughly enjoy all forms of Carnatic Music. But, do not misunderstand me. I am a diehard fan of Genesis, The Police and Journey, and I go out to the movies and ball games with friends. We, as the future representatives of Indian-Americans must learn to diversify and take the positive aspects of both cultures! My friends respect me more, as a matter of fact, because they know I try not to forget my religion or culture. I really feel that if our generation is deprived of the knowledge of Indian culture, the future generations will completely lose touch and will not be able to identify themselves as Indians or, more specifically, Telugus! How many of us kids (or our parents) can really claim to know about great Andhra

Dear Youth Member:

Let me have the pleasure of introducing myself as the Chairperson of Youth Activities. I would like to encourage the youth from our membership to take more active role in TFAS (and gradually take charge of TFAS as the first generation folks retire!) We know that many activities of TFAS cater to the interests of your parents. The TFAS trustees discussed many times the role of the association to serve the needs of the youth, but were never certain that they defined it well. So we need your help to understand it better.

We want to start a youth page in our monthly magazine Telugu Jyothi and provide a forum for you to exchange ideas and concerns. The topics could cover customs, culture, education, social issues, etc. You will see the youth page in the April issue and its success in the future issues will depend on your contributions. Please send them to Dr. Kidambi Raghunath, Editor, Telugu Jyothi, 1 Woodlake Dr., Piscataway, NJ 08854.

Right now, may I request you to take a few minutes and respond to the following questions:

1. How can the TFAS annual functions such as Ugadi and Deepavali can be improved to your interests?
2. What other program/activity ideas do you have outside the annual functions? (don't be afraid, be creative)
3. Tell us your talents or hobbies (related to Indian culture and others) to share with other members. Explain if necessary (time to show off)
4. Can you suggest any ideas for TFAS to get involved with the local community and perhaps get some Americans involved?

We decided not to make this into a formal questionnaire, so you can write in your own format and address any other issues important to you. Please send your response to me at 53 D Addison Place, Clifton, NJ 07012. Include your name, age, and address (if you don't mind.)

Kalpna Chamarti
Chairperson
TFAS Youth Activities

personalities such as Poet Pothana, Saint Thyagaraja, Tenali Ramakrishna, the great Andhra king Sri Krishnadevaraya or even comprehend their poetry, songs or achievements? It would really be a great service to us if the writers of Telugu Jyothi would start a column about historical Andhra Pradesh and its great personalities. I really enjoy reading Telugu Jyothi (even though it takes me a long time to read the Telugu portions) and hope it will continue to grow and be a success!...**Mr. Sekhar V. Pinapaka, Fayetteville, NC**

Ram Kolluri CFP

A fee based portfolio manager, offers:

Objective investment advise
Low-risk portfolios & competitive returns
A strong & successful track record
Suitable for pension plans & personal portfolios
Free initial consultation & portfolio review

1-800-637-9955

Individual Asset Planning Corporation
Registered Investment Advisors
103 Carnegie Center, Suite 100
Princeton, NJ 08540

A Message From The Bank Non-Resident Indians Like To Call Their Own. . . .

**Watch Your NRI Deposits In India Grow Fast With
Our Highly Competitive Interest Rates!**

EARN:

**Upto 17.92% Per Annum On Your
Non-Resident Rupee (NRE) Deposits**
(Yield for a 5-year deposit with reinvestment plan)

**Upto 11.34% Per Annum On Foreign Currency
Non-Resident (FCNR) Deposits**
(Yield for a 3-year deposit with reinvestment plan)

Your Deposits Are:

REPATRIABLE.

FREE of income tax and wealth tax in India.
FREE of gift tax for gifts to close relatives.

With our **Personalized Service** we can provide you with details
on many more attractive schemes to suit your particular needs. Just
contact any of our nearest overseas branches, or one of
the 1900 branches in India.

बैंक ऑफ इंडिया

(भारत सरकार का उपक्रम)

Bank of India

(Government of India Undertaking)

HEAD OFFICE: Express Towers, Nariman Point, Bombay 400021, India
NEW YORK BRANCH: 277 Park Avenue, New York, NY 10172 • (212) 753-6100
SAN FRANCISCO AGENCY: 555 California Street, Suite #4444, San Francisco, CA 94104 • (415) 956-6326
WEST INDIES BRANCH: P.O. Box 694, Grand Cayman, Cayman Islands, West Indies
FOR FDIC INSURED LOCAL DEPOSITS & NON-RESIDENT INDIAN DEPOSITS
PLEASE CALL OUR TOLL-FREE NO: 1-800-232-2828

COMMUNITY PAGE

FROM THE CHAIRPERSON, COMMUNITY AFFAIRS....

Dear Members/Guests:

Most of our activities are related to culture and literature, and some members of TFAS have suggested many times that we should address some pressing issues faced by some Indians. We were not sure where to start, so we thought we would initiate a Community Page in Telugu Jyothi to provide a forum for exchanging information of interest to the community. Its success would depend on your efforts in identifying needs and contributing information of community interest to this page. At present we do not have any pre-conceived ideas of the topics that should be covered...so we all have an opportunity to define the scope of this effort to make it as useful as possible.

For a start, I thought I will bring to your attention an eye-opening article published in India Abroad of Jan. 31, 1992 discussing the problems faced by Indian women living in America. Thousands of miles away from their homeland and the other members of their family, and in a different culture, many Indians face certain stresses. When the family cannot handle the problems caused by this environment, often women become the victims. According to "Manavi", a non-profit organization concerned with issues and problems facing Indian women in America, the number of victims is increasing. The India Abroad article published a list of organizations which can be contacted for help, by victims of domestic violence, including physical, emotional and sexual abuse. The following are two such organizations in the metropolitan area:

- NJ-"Manavi" - Ph. 908-587-2662
- NY-"Sakhi" - Ph. 212-836-6591

Please write to me at 1480 Route 46, #265A, Parsippany, NJ 07054, with your ideas for the Community Page and also any information that you feel would be of interest to our members.

Krishnamraju Vegesna
Chairperson
TFAS Community Affairs

Examples:

Confused about our culture???

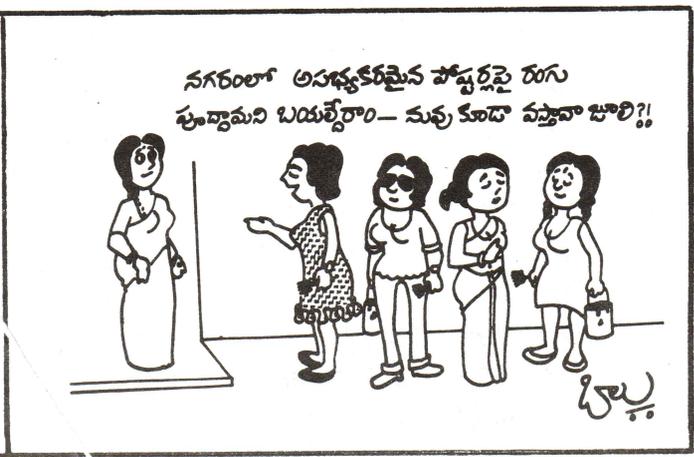
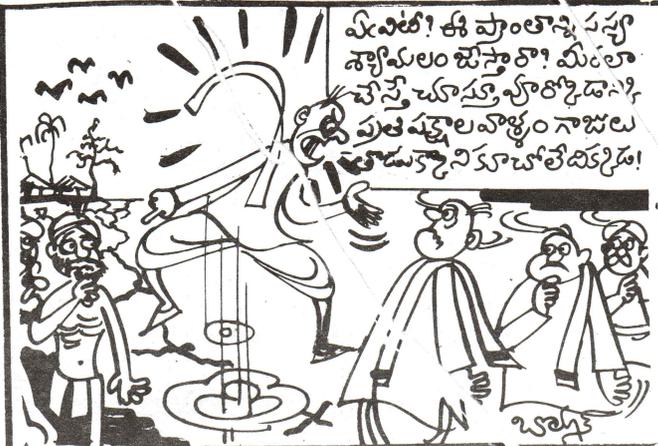
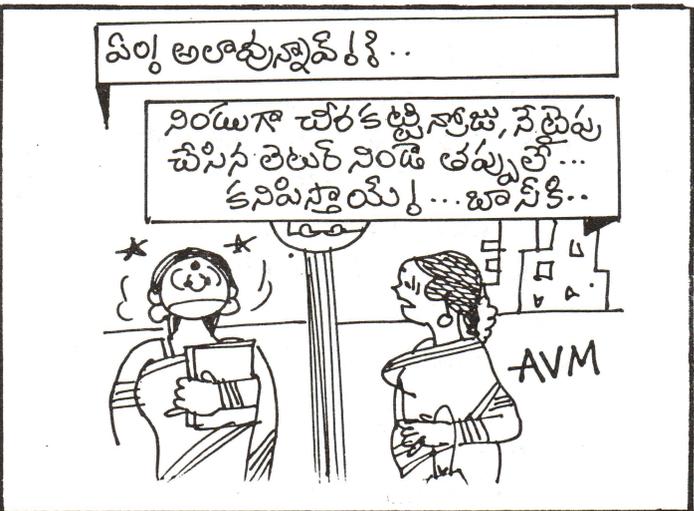
Yes I am. Most of us, Indians, today are talking about cultural identity - ours and our children's. I asked some children to define culture. **Tradition, Customs, Language, Music, Dance, History** -- all these were mentioned in their "practice" definition. Why not?!

But, the definition of culture is no my problem. It is the participation in the cultural activities that needs attention. Nod doubt, there are too many things going on, but, we cannot achieve the cultural identity without making the cultural programs successful through participation. Some extra effort is essential to attend the functions to encourage the artistes and also to prevent financial losses. If our first generation do not care to attend, let us not pretend that we want to maintain cultural identity through our children.

We all have valid conflicts that prevent our participation. But some one said recently, that he does not come to the functions because of the politics. Sure, I don't want to work because I don't like our office politics!!!!

So, my request is to try your best to participate in the cultural functions, have fun and encourage the performers. Explain and educate the children about the functions. Life is too short to worry about politics.....

(From the October, 1987 issue of Telugu Jyothi.....Ed)

*With Best Wishes
to the continued
success of Telugu Jyothi
from:*

Dr. Chandrasekhara Rao and
Mrs. Ananthalakshmi Addagadda
Upper Brookville, NY
Dr. Veerabhadra Rao and
Dr. (Mrs.) Kalpana Aluri
Englewood Cliffs, NY
Dr. Sudhir Babu Bangaru and
Dr. (Mrs.) Rajyasri Bangaru
East Hills, NY
Dr. Haribabu and
Dr. Mrs. Lakshmi Gontina
Rochester, NY
Dr. Trayambaka Sarma and
Mrs. Annapurna Kurella
Indianapolis, IN
Dr. Brahmananda Sarma and
Mrs. Indu Modali
Bowie, MD
Dr. Sathyanarayana and
Mrs. Udayalakshmi Nallamothu
West Bloomfield, MI
Mr. Prasada Rao and
Mrs. Lakshmi Neppalli
Spotswood, NJ
Dr. Dattatreyaudu and
Dr. Mrs. Subhadra Nori
Scarsdale, NY
Dr. Balakrishna and
Mrs. Kumari Nuli
Malba, NY
Dr. Nagabhusanam and
Dr. Mrs. Sitalakshmi Nunna
Butler, PA
Dr. Raghava Rao and
Dr. Mrs. Tulasi Polavarapu
Searingtown, NY
Dr. Varada and
Mrs. Prema Srisailam
Redbank, NJ

కారిమాంట్ (U.S.A)
జూన్. 30, '91.

శ్రీ P.V. నరశింహారావుగారికి:

మీరు కాంగ్రెసు పార్టీ సారథ్యాన్ని చేపట్టిన సందర్భంలో అభినందనలు. శుభాకాంక్షలు.

ఇది కొద్ది వారాలక్రితం కూడా తలువని మలుపు అన్నది మీరే అంగీకరిస్తారని నమ్ముతున్నాను.

'తెలుగు ఇండియను' దేశంలో ప్రధానమంత్రి పదవిని అందుకోగలుగుతాడంటే విశ్వశించడం మాట అటుంచి, ఈపాించడం కూడా హాస్యాస్పదంగా ఉండేది. శ్రీ ఎస్.టి. రామారావుగారు అటువంటి కలలు కనడం, అందులో భాగంగానే కాషాయాల్లో ఇరుక్కుపోవడం, ఇంకా యితర విదూషకత్వాలకు లోను కావడం జరిగినట్లుగా చాలామందికి అభిప్రాయం ఏర్పడి వుంది. ఆ అభిప్రాయం నేను కూడా పంచుకున్నదే. అలాంటి రాజకీయ విదూషకత్వాన్ని, అవకాశవాదాన్ని, cynicismని ఆలంబనగా తీసుకునే 1984లో 'శిశుమేధం' అనే ఒక చిన్న కథ వ్రాశాను. చదివే ఆసక్తి ఉండచ్చునే ఉద్దేశంతో మీకు దీంతో ఒక కాపీ పంపిస్తున్నాను. సరే, ఆ విషయం అలా ఒదిలేద్దాము.

ఈ ఉత్తరం వ్రాయడంలో సంకల్పం వేరు.

రెండు విషయాలు ప్రస్తావిద్దామని వ్రాస్తున్నాను. ఇక్కడ L.A. Timesలో Mark Fineman వ్రాసిన న్యూస్ ఆర్టికల్లో మీ మాటగా ఒక విషయం వ్రాశాడు. ఇండియను కుటుంబాలలో కుటుంబ పెద్ద పాత్రను గురించిన quote అది. It is a significant insight. అయితే విషాద/విషమ పరిస్థితుల్లో ఏకమై కుటుంబ పెద్దను సమర్థించిన మన జనమే ఆ పరిస్థితులు కాస్తంత సుఖవైనట్లు అనిపించగానే ఎవరి దారి వారిదిగా విడిపోవడమూ, ఒకళ్లనొకళ్లు తెగడుకోవడమూ కూడా చేస్తుంటారు. కుటుంబ పెద్దకు తగినంత స్వంత బలమూ, ధన్నూ ఉన్నవంటేగాని ఈ సభ్యుల మధ్య ఏర్పడిన ఏకత్వం నిలబడదు.

రాజకీయాల్లో చిరకాలంగా నెగ్గుకొచ్చిన మీకు ఆ చదరంగపు నైజం తెలీదని కాదుగాని, శీఘ్రగతిన మీ స్థానం పటిష్టం చేసుకునే చర్యలు తీసుకుంటారని తలుస్తాను. సామాన్య ప్రజ కోరేది కూడా ఇదేనన్నది సందేహించ పనిలేదు.

అటువంటి చర్యలలో ఒకటి మీ లోక్సభ ఎన్నిక. రెండవది రాజ్యాంగ పద్ధతిని గూర్చిన ఒక సమగ్రమైన పరిశీలన; ప్రత్యామ్నాయ ఏర్పాట్ల గురించిన ప్రతిపాదన.

1. మీరు కడప నుండిగాని, రామ్మెట్ నుండి గాని నిలబడతారనే వార్తలు వస్తున్నాయి. అలా కాకుండా మీరు 'అమేతి' నియోజక వర్గం నుండి పోటీ చెయ్యడం రాజకీయంగానూ/జాతీయంగానూ కూడా దేశ సమగ్రతకు ఒక సంకేతంగా ఉంటుందని నా ఉద్దేశం. విస్తరించవలసిన అవసరం లేదని తలుస్తున్నాను.

2. మన దేశంలో ఏ ఒక్క ముఖ్య అధికారి (Chief Executive) కూడా దేశవ్యాప్తంగా ఎన్నుకోబడడం జరక్కుపోవడం రాజ్యాంగంలో ఒక ముఖ్యమైన లోటుగా నేను భావిస్తున్నాను. ప్రజా బాహుళ్యంలో కూడా ఇలాంటి అభిప్రాయం ఉన్నట్లు మొన్ననే ఒక పేపరులో చదివాను. వెస్ట్ మినిస్టరు మోడలు ప్రభుత్వాన్ని అనుకరించడం మూలాన ప్రధానమంత్రిని ఎన్నుకునే అధికారం కేవలం మెజారిటీ పార్టీ ఎం.పి.ల చేతుల్లో ఉండడంతో అందులో మూడవవంతు మంది మాత్రం కుమ్మక్కయి ఆ వ్యక్తిని పదవీ చ్యుతుడిచి చేసి వ్యూహాలు పన్నగల శక్తిని, అవకాశాన్ని వారి చేతుల్లో ఉండడం జరిగింది. దీనికి విరుగుడుగా ఉండేందుకుగాను, పార్టీలో ఇతరతరులెవ్వరూ బలం

భారత ప్రధానికి ప్రవాసాంధ్రుని లేఖ

పుంజుకోకుండా చూడడం, పార్టీలో ఉంటే ఎదుగుబొదుగు ఉండదనే నిస్సృహతో కొందరు వ్యక్తులు బయల్పడడం, 'AUTHORITARIAN & PLEBISCITARY రాజకీయాల ద్వారా పార్టీని, ఇతర రాజ్యాంగ, న్యాయాంగ, ప్రభుత్వ యంత్రాంగ వ్యవస్థలనీ నిర్వీర్యం చెయ్యడం జరిగింది. వీటితో రాజకీయ వాతావరణం విషపూరితమై వ్యక్తి నిందలతో నిండిపోవడం, దేశసమస్యలు కాక, వ్యక్తులు రాజకీయ ప్రాతిపదికగా రాజకీయ సంవాదం దిగజారి పోవడం ఆచారమైపోయింది.

గలివరు లాంటి నెహ్రూ బ్రతికున్నంతకాలం రాజ్యాంగ వ్యవస్థలో ఈ బలహీనత అంతగా బయట పడలేదు. కాని ఇందిరాగాంధీ రంగప్రవేశం చేయగానే పదవిని సుస్థిరం చేసుకోవాల్సిన అవసరం ఏర్పడింది. దాంతో వ్యవస్థలన్నింటినీ ఒక్కటొక్కటిగా హీనంచేసి, వ్యక్తిగతమైన అధికారాన్ని పోగు చేసుకోవడం జరిగింది. ఆ పోకడని పరిష్కరించాలనే ఉద్దేశంతో మొదలయ్యిందనుకున్న రాజీవ్ గాంధీ నేతృత్వం కూడా చివరికి అదే పరిణామానికి దాసోహమనక తప్పలేదు.

వి.పి. సింగ్, దేవిలాల్, చంద్రశేఖరు, ఎన్.టి. రామారావు, ఎమ్.జి. రామచంద్రన్ - ఒక్కరేమిటి, ఎవ్వరుగాని, రాష్ట్రంలో నైతేనేం, కేంద్రంలోనైతేనేం ఎవ్వరు, ఎక్కడ అధికారంలోకొచ్చినా ఈ విధమైన వ్యక్తిగతమైన నియంతృత్వ అధికారతత్వాన్ని తప్పించుకోవడం కష్టమైంది. అలా చెయ్యకపోయారో పదవి నించి కిందకి జారడం, మెజారిటీ కోల్పోగొట్టుకుని ప్రభుత్వాలు కూలడం జరక్క తప్పదు కదా. దేశపు ఆరోగ్యానికి వడనక స్థాయిలో ఈ అస్థిరత రాజ్యాంగంలోనే అంతర్గతమై ఉండనేది నా వాదన.

మొన్నటి ఎన్నికలలో సుస్థిరత అనే ప్రతిపాదన మీద మీ పార్టీ ప్రచారం జరిపింది. రాజీవ్ గాంధీ దుర్మరణం తర్వాత బి.జె.పి అదే జండాని స్వంతం చేసుకుని ఎగరేసింది. అయితే ఏ పార్టీగాని రాజ్యాంగ వ్యవస్థలో లేని సుస్థిరతని ప్రభుత్వంలోకి తీసుకు రాలేదు. రాష్ట్రంలోను, కేంద్రంలోను (మెజారిటీ ఉన్నపు ఎడూ, లేనపు ఎడూ కూడా అనవరకమూ జరిగి) dissident కార్యకలాపాలే దీనికి తార్కాణం. తీసుకొచ్చింది అంటే అప్రతిమానమైన National following ఉన్న వటవృక్షంలాంటివ్యక్తి (Nehru) ద్వారానన్నా జరగాలి, లేదా ఇతరులందరినీ పార్టీలో బలహీనుల్ని చేసి/బయటకు పంపేసే పరిస్థితులన్నా సృష్టించాలి. ఇది లీడరు villainy కాదు. లీడరుగా నిలబడదల్చుకున్న వ్యక్తి తప్పనిసరిగా చెయ్యాల్సినపని. ఇలాంటి పరిస్థితులే బ్యాంకుల జాతీయకరణ, బోఫోర్ల తుఫాను, మండలు కమిషను త్రవ్వకం, మందిర ప్రభంజనం విధ్వంసహక్త్యం వంటి వాటికి హఠాత్తుగా ప్రేరేపణ కల్పిస్తుంటాయి. దేశానికి నిప్పింటించడం కూడా జరుగుతుంటుంది.

When the democratic process does not provide for the ambitions of all of the ambitious people in a polity the ambitious people will destroy the process and burn down the polity. మండల్ విషయంలోనూ, బోఫోర్ విషయంలోనూ వి.పి. సింగు, మందిరం విషయంలో B.J.P., చంద్రశేఖరు ప్రభుత్వం ఏర్పడడంలోనూ/కూలడంలోనూ మీ పార్టీ అటువంటి ప్రవర్తననే ప్రదర్శించా(యి)రు. బోఫోర్ నిజం తెలిలేదు. మండల్ వెనక పడింది. మందిరం విషయంలో బి.జె.పి., జోరు తగించినట్లు మాటాడు తున్నప్పటికీ మరోసారి రాజకీయదన్న గ్యారంటీలేదు. ఈ కేల్లో లాల నేపథ్యంలో మూడు ప్రభుత్వాలు కూలాయి. ఒక నాయకుడు అమానుషంగానూ, అత్యంత ఘాతుకంగానూ చచ్చి

పోయాడు. పంజాబు, కాష్మీరాల్లో విషశక్తులకి ధైర్యం పెచ్చుకుం టోంది. ప్రజలకి ప్రజాస్వామ్యం మీద జగుప్స కలుగుతోంది. కొందరు నియంతపాలన బాగుంటుందనే దయనీయమైన నిస్సృహలోకి జారుకుంటున్నారు.

నా ఉద్దేశంలో దేశం తీస్కోవాల్సిన అత్యవసర చర్యల్లో ఒక భాగంగా:

India must switch to a form where the Chief Executive is elected by all the people and for a limited number of terms, much as they do in this country. We may still retain the indirectly elected President and the nominated Governors of States as a constitutional check on the Chief Executive so elected. Also elections must adhere to a regular and unalterable 2-4/6- year schedule with a third of the members of the lower house vacating it at 2-year intervals. The Chief Executive must cease to have the discretion to call for a snap poll. And every election must be won with at least 50 percent of votes polled.

దీనివలన కనీసం రెండన్నా సత్పలితాలకు చోటు చెయ్యవచ్చు.

1. దేశవ్యాప్తంగా ఎన్నుకోబడాల్సిన వ్యక్తి జాతీయ దృక్పథాన్ని అలవరచుకొని, ప్రదర్శించక తప్పదు. సంఘాన్ని కుల, మత, భాషాపరంగా ముక్కలు చేసే వ్యక్తుల్ని ప్రజ తిరకొక్కొడుతుంది. There will be a central personality that will symbolize and speak for the whole nation, and she/he will not be beholden to a few hundred members of parliament. This will not be a panacea but will legitimize the need for strong national leadership while shifting the burden of becoming electable in their own constituencies to the parliamentarians' own shoulders who can then act as a check on any excessives by an Executive so elected.

2. Terms limitation వలన నాయకుడు చచ్చిపోవడమో/అప్రదిష్ట పాలవడమో జరిగితేనేగాని తమకు నాయకత్వపు అవకాశం రాదనే నిస్సృహ ఇతర నాయకులలోనూ, ప్రతిపక్షంలోనూ కలుగదు. తద్వారా విష ప్రణాళికలను పన్నడం, దేశాన్ని సంక్షోభంలో ముంచడంలాంటి చర్యలకు అవసరం తగ్గచ్చు.

రాష్ట్ర స్థాయిలో కూడా యీ పద్ధతి వలన రాష్ట్రాలతో కేంద్రం చెలగాటం ఆడే అవకాశం తగ్గుతుంది. గవర్నరు పదవి ఉంచడం ద్వారా రాష్ట్రంలో ముఖ్య అధికారి దేశద్రోహ చర్యలకు పాల్పడకుండా అత్యవసర పరిస్థితులని ఎదుర్కొనే అవకాశం ఉండనూ ఉంటుంది.

Please look into the appointment of a new constituent assembly to look at these and others changes. I have read that the B.J.P. is already committed to the idea of a Presidential form and the organisation of smaller State Units.

This may well be your lasting contribution to Indian democracy. Long years from now a grateful Nation may remember you for this.

The Indian masses and Rajiv Gandhi who died that brutal death in their midst have just given Indian democracy yet another chance.

It is now for you to ensure that steps are taken to institutionalize increased stability rather than belting on another happenstance to provide yet another rescue.

ఇట్లు,
మురళి చందూరి.

P.S.: ఈ ఉత్తరాన్ని పత్రికలకు విడుదల చేస్తున్నాను.

రచన సచిత్ర మాస పత్రిక

ఆంధ్రప్రదేశ్ చరిత్ర: కొన్ని ప్రముఖ ఘట్టాలు

శ్రీ.పూ. చిత్రేందు బ్రాహ్మణంలో ఆంధ్రులు 1000 గూర్చి మొదటి ప్రస్తావన.	శ్రీ.శ. 985	చోళ సామ్రాజ్య స్థాపన రాజరాజ I (985-1016)	1336	విద్యారణ్యస్వామి ఆశీర్వాదబలంతో హరిహరబుక్క రాయలు హంపి వద్ద విజయనగర సామ్రాజ్యస్థాపన. కావయనాయుడు వరంగల్లు సింహాసనం ఎక్కాడాడు.	1611	తూర్పుకొస్తాతిరాన ఇంగ్లీషు పాక్షిరి స్థాపన.
500 ఆంధ్రుల రాజ-స్థిర నివాసాలు.	999-1000	రాజరాజచోళుని సహాయంతో తూర్పు చాళుక్య రాజ్య పునఃస్థాపన.	1347	గుల్బర్గాలో బహమనీ సుల్తానేట్ రాజ్యస్థాపన. మహాభారతం లోని నన్నయ్య, తిక్కన విడిచిపెట్టిన అరణ్యపర్వాన్ని ఎర్రన (1300-1370) పూర్తి చేస్తాడు.	1623-59	మధురలో తిరుమల నాయకరాజు తెలుగు సాహిత్య పోషణ.
323 మెగస్తనీస్ తెలుగుదేశ సందర్శన.	1000	కాకతీయ రాజ్యపాలన ప్రారంభం.	1354	కావయ- ప్రౌలయ నాయకత్వంలో హరిహర సోదరుడు బుక్క I వరంగల్లు సింహాసనం ఎక్కాడాడు.	1633	అహ్మద్ నగర్ పతనం.
263 బౌద్ధం ఆంధ్రలో ప్రవేశించింది. సాతవాహన రాజ్యస్థాపన. శ్రీముకుడు సింహాసన మెక్కెను. (శ్రీకాకుళం, ధాన్యకటకం రాజధానులు) సాతవాహనపాలన సామ్రాజ్యస్థాయి నందంకొంది. కల్వలపై పులో చూచి జయభేరి.	1022	రాజేంద్రుని కుమారుడు రాజరాజ నరేంద్రుడు కుళోత్తుంగ చోళుడుగా చోళ సామ్రాజ్యధిపతి అవుతాడు. నన్నయ్య మహాభారతాన్ని తెలుగులో రచించాడు. పల్నాటి వీరయ్యుద్ధం	1358	కొండవీటిరెడ్డి కింద కొస్తా ప్రాంతంలో తెలుగు నాయకులు సామంత రాజులవుతారు.	1597-	తంజావూరులో రఘునాథ నాయకరాజు.
శ్రీ.శ. 62 శకుల్ని జయించి గౌతమీపుత్ర శాతకర్ణి, ఆంధ్ర సాతవాహన రాజ్యాన్ని పునఃస్థాపన, గంగానదినుండి కన్యా కుమారి వరకు సామ్రాజ్యం విస్తరించింది. నహపానా నాణేలు ముద్రించాడు.	1104	వెలగాటి చోళులు (1135-1206) తెలుగుదేశాన్ని పరిపాలించారు.	1367	కావయ మరణానంతరం అనపోత్య రేచర్ల ప్రముఖులు తెలంగాణాలో పాలకులవుతారు.	1639	చంద్రగిరిరాజు దగ్గర నుండి దానపల్తూ పొంది ఇంగ్లీషువారు మద్రాసులో ఫోర్ట్ సెంట్ జార్జి (కోట) నిర్మాణం.
75 కృష్ణానది లోయలో (నాగార్జున కొండ) మహాయాన బౌద్ధంలోని మూల్యమిక సంప్రదాయాన్ని నాగార్జునాచార్య ప్రచారం చేశాడు.	1135	బసవేశ్వరుడు వీరశైవాన్ని ప్రచారం చేస్తాడు.	1383-	కుమారరెడ్డి, కాటయ వేమారెడ్డి పాలన.	1651	విజయనగర రాజుల వారసుల్ని ముస్లిం సైన్యాలు ఓడిస్తాయి.
163 సాతవాహనుల పతనం. కృష్ణానది తీరమున ఇక్ష్వాకుల రాజ్యస్థాపన.	1155	రుద్రదేవుడు కాకతీయ (1158-1195) రాజ్యాన్ని పాలిస్తాడు.	1402	పెదకోటపటి వేమారెడ్డి దర్బారులో శ్రీనాథుడు ఆస్థానకవి.	1656	గోల్కొండపై డోరంగజేబు దండయాత్ర.
250 ఇక్ష్వాకుల వైభవం, అమరావతి, నాగార్జునకొండ స్తూపాల విస్తరణ మచిలీపట్నంలో బృహస్పత్యులు నాలు, వేంగీలో శాలంకాయకులు, సముద్రగుప్తుని దండయాత్ర (శ్రీ.శ. 350) విష్ణుకుండినులు ఉత్తరాన, పల్లవులు దక్షిణాన ప్రబలమైన రాజ్యాలు.	1158	కాకతీయరాజు గణపతి దేవుడు వరంగల్లు సింహాసనమెక్కాడాడు. శాంతి భద్రతలను కాపాడతాడు. సాతవాహనుల తరువాత తెలుగు మాట్లాడే ప్రాంతాన్నింతటిని ఒకే రాజ్యపాలనలోకి తెస్తాడు. విదేశీ వాణిజ్యాన్ని ప్రోత్సహించడానికి బాపట్ల సమీపాన మోటుపల్లి రేవులో అభయ శాసనం (కాకతీయ రాజులు) ప్రకటిస్తారు.	1406	సాళువదేవరాయ: I విజయనగరగద్దె ఎక్కాడాడు.	1678	శ్రీరంగరాయ III మరణంతో విజయనగర సామ్రాజ్య పతనం.
398 ఫాహియాన్ చీనా యాత్రకుని 411 సందర్శన	1198	'చాపకూడు' అను సహపంక్తి భోజనాలను పల్నాటిమంత్రి బ్రహ్మనాయుడు ప్రోత్సహిస్తాడు.	1425-75	సర్వజ్ఞ సింహ పాలనా కాలంలో పోతన మహాకవి.	1687	మొగల్ సైన్యాలుకు లొంగి గోల్కొండ పతనమైంది.
400 విష్ణుకుండినులు వేంగీలోనూ కంచిలో పల్లవులు హిందూ మతాన్ని పోషించారు. ఉండవల్లి, మెగలొలాపు రము (విజయవాడ)లో శైవమతాన్ని పోషిస్తూ గుహలయాల నిర్మించారు.	1200	ముత్తుకూరు వద్ద పాండులతో పోరాడుతూ నెల్లూరు మనుమసిద్ధి వీరమరణం పొందాడు. తిక్కన మహాభారతాన్ని 15 పర్వాలలో పూర్తిచేస్తాడు.	1443	కృష్ణానదికి ఉత్తరాన బహమనీ రాజ్య స్థాపన.	1701	క్రైస్తవ మతంలోనికి మార్పిడి ప్రారంభం.
600 వల్లపులు హిందూ మతాన్ని పోషించారు. ఉండవల్లి, మెగలొలాపు రము (విజయవాడ)లో శైవమతాన్ని పోషిస్తూ గుహలయాల నిర్మించారు.	1200-	ముత్తుకూరు వద్ద పాండులతో పోరాడుతూ నెల్లూరు మనుమసిద్ధి వీరమరణం పొందాడు. తిక్కన మహాభారతాన్ని 15 పర్వాలలో పూర్తిచేస్తాడు.	1490	సాళువ నరసింహరాయతో సాళువ రాజ్యం అంతమైంది.	1724	అనఫ్ షాహీ (నిజాం) వంశపాలన ప్రారంభం.
631 తూర్పు చాళుక్య రాజ్యస్థాపన. పులకేశి II తన సోదరుడు కుబ్జ విష్ణువర్ధనుని వేంగీ రాజుగా చేస్తాడు. హూయన్ స్పాంగ్ తెలుగుదేశ సందర్శన.	1200-	కాకతీ గణపతిదేవుని మరణం.	1505	సాళువ నరసింహరాయలుతో తుళువ రాజవంశ పాలన ప్రారంభమయింది.	1746	తెలుగులో ముద్రణ ప్రారంభం. నూరు జ్ఞాన వచనాలు (బైబిలు)
640 చీనా యాత్రకుడు ఇత్సింగ్ సందర్శిస్తాడు.	1258	కాకతీయ సామ్రాజ్యానికి రాణ రుద్రమదేవి పట్టాభిషిక్తురాలయింది. దక్షిణాన చోళుల్ని, ఉత్తరాన యాదవుల్ని అదుపులో పెడుతుంది.	1509	తుళువరాజు కృష్ణదేవరాయలు విజయనగర చక్రవర్తి అయ్యాడు. సామ్రాజ్యం బాగా విస్తరించింది. సాహిత్యపోషణ, (అష్టదిగ్గజాలు), కళలకు పోషణ లభించింది. తెలంగాణాలో గోల్కొండ రాజధానిగా కుతుబ్ షాహీ వంశపాలన ప్రారంభమయింది.	1747	బొబ్బిలి పతనం.
671-695 చీనా యాత్రకుడు ఇత్సింగ్ సందర్శిస్తాడు.	1258	కాకతీయ సామ్రాజ్యానికి రాణ రుద్రమదేవి పట్టాభిషిక్తురాలయింది. దక్షిణాన చోళుల్ని, ఉత్తరాన యాదవుల్ని అదుపులో పెడుతుంది.	1518	కృష్ణదేవరాయలు సర్వస్థులెరి. విజయనగరరాజులు- అచ్యుతరాయ, రామరాయ పాలన.	1764	వాగ్దేవు కారుడు త్యాగయ్య జననం
750 పూర్వ మిమాంస. సంప్రదాయాన్ని ప్రవేశపెట్టిన కుమారలభల్లు దక్షిణాన బౌద్ధంక్షీణించడానికి కారకుడయ్యాడు. వామనాచార సంప్రదాయ ప్రవేశం. బౌద్ధ వంచారామూర్తి శైవ మతాచార్యులు చేజిక్కించుకుని శైవ శ్లోత్రాలుగా మార్చివేశారు.	1271	ఇలలీ యాత్రకుడు మార్కోపోలో మోటుపల్లిని సందర్శిస్తాడు.	1530	కృష్ణదేవరాయలు సర్వస్థులెరి. విజయనగరరాజులు- అచ్యుతరాయ, రామరాయ పాలన.	1768	ఉత్తర సర్కారులను శక్తి ఇండియా కంపెనీకి నిజాం ఇచ్చివేసెను.
848 ప్రఖ్యాత తూర్పు చాళుక్యరాజు గుణ గవిజయోదిత్యాన్ని కాలంలో తెలుగు భాషకు రాజపోషణ లభించింది. వేంగీలో పోరాటాలు సంభవించాయి.	1273	దేవగిరిపై అల్లాఉద్దీన్ ఖల్జీ దండయాత్ర.	1530-43	సదాశివ పాలన.	1800	రాయలసీమ (రత్త మండలాలు) జిల్లాలను నిజాము శక్తి ఇండియా కంపెనీకి ఇచ్చివేసెను.
948-993	1296	ప్రతాపరుద్రుడు కాకతీయ సింహాసనం ఎక్కాడాడు.	1543	మల్లభిరాముడుగా పేరొందిన ఇబ్రహీం కుతుబ్ షాహీ తెలుగు దేశంలో పాలన. గోల్కొండ సామ్రాజ్యం స్థిరపడింది. సరస్సులు, తలాకాలు, ప్రజోపయోగ పనులు జరిగాయి.	1802	శాశ్వత పరిష్కారం (పర్సెనెల్ సెలెక్షన్ మెంట్.)
	1303	అల్లాఉద్దీన్ సేనలు వరంగల్లుపై దాడి. దేవగిరి పతనం.	1550-80	సామ్రాజ్యం స్థిరపడింది. సరస్సులు, తలాకాలు, ప్రజోపయోగ పనులు జరిగాయి.	1806	తెలుగు ముద్రణలో ఔపుల అభివృద్ధి
	1307	వరంగల్లుపై రెండవసారి దాడి.	1565	తంగడి వద్ద (జనవరి 23) పోరాటం. రామరాయ ఓటమి. ఆరవీటి రాజవంశ పాలన తీరును లరాయతో ప్రారంభమయింది.	1816	వాసిరెడ్డి వెంకటాద్రినాయుడు పిందారి దాడులను తదివికాళ్ళేరు.
	1323	ధర్మి సుల్తాన్ ఘియాసుద్దీన్ తుగ్లక్ వరంగల్లు కోటను కైవసం చేసుకుంటాడు. ఆఖరు కాకతీయ రాజు ప్రతాపరుద్రుడు బంది అవుతాడు. దారిలో అత్యహత్యకు గురి అవుతాడు. కొండవీడులో రెడ్డిరాజ్యం.	1570	కృష్ణదేవరాయలు సర్వస్థులెరి. విజయనగరరాజులు- అచ్యుతరాయ, రామరాయ పాలన.	1820	తామినేనునో నాయకత్వంలో పోళి గార్ల అగదాలు అణచివేయబడ్డాయి.
	1326	కంప్లీ పతనం. హరిహర బుక్క రాయల్ని మహమదీన్ తుగ్లక్ చేరబడతాడు.	1589	భాగ్యనగరం (వైదరాబాదు) స్థాపన.	1829	తూర్పు కొస్తాల్ వెను తుఫాను. బందరు ఉపేసన.
	1424		1591	మహమ్మద్ కులీ వైదరాబాదు రూపురేఖలు దిద్దెను.	1839	మొట్టమొదటి తెలుగు వార్తాపత్రిక 'చుత్తాంతిని'
	1326		1592	విజయనగర సామ్రాజ్యానికి చంద్రగిరి రాజధాని అయింది.	1843	ప్రపథమ విజ్ఞాన పత్రిక 'సేద్య చంద్రిక' వైదరాబాదు నుంచి.
					1848	సంఘ సంస్కర్త, సాహిత్యవేత్త కందుకూరి వీరేశలింగం జననం. గోదావరిపై ధవళేశ్వరం (రాజమండ్రి) వద్ద ఆర్డర్ కాటన్ ఆనకట్ట నిర్మించారు. పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా సర్కారులకు వర్తకర్యాక్యులర్ పాఠశాలను టి.ఎన్. లెలర్ ప్రారంభించారు.
					1852	కందుకూరి వీరేశలింగం జననం. గోదావరిపై ధవళేశ్వరం (రాజమండ్రి) వద్ద ఆర్డర్ కాటన్ ఆనకట్ట నిర్మించారు. పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా సర్కారులకు వర్తకర్యాక్యులర్ పాఠశాలను టి.ఎన్. లెలర్ ప్రారంభించారు.
					1855	విజయవాడ వద్ద కృష్ణానదిపై ఆనకట్ట, నోబెల్ కాకతీ స్థాపన.
					1886	విశాఖపట్టణంలో సర్వస్థి నిలయం మొదటి గ్రంథాలయం స్థాపన.
					1893	తెలుగుదేశంలో మొదటి రైలుమార్గ నిర్మాణం.
					1909	గాడిచర్ల హరిసోత్తమరావు (మ. 1960) వై రాజద్రోహ అభియోగం.

(బాలల విజ్ఞాన సర్వస్వము, సంస్కృతీ విభాగము, సంబుడ్డిగ సుబ్బరాయన్ నుండి, కృతజ్ఞతలతో)

- 1912 ప్రపథమ దిన వారాపత్రిక 'ఆంధ్రపత్రిక' తెలుగువారికి ప్రత్యేక రాష్ట్రం కావాలని నిడదవోలులో జరిగిన కృష్ణా నదీలో మొదటిసారిగా ప్రస్తావన.
- 1913 ఆంధ్ర మహాసభ స్థాపన. ప్రత్యేక రాష్ట్ర తీర్మానం.
- 1918 హైదరాబాదులో ఉస్మానియా యూనివర్సిటీ స్థాపన.
- 1922 మన్యంలో అల్లూరి సీతారామరాజు 'పితౄత్వ' వారేరులో ఆంధ్ర యూనివర్సిటీ స్థాపన
- 1931 తెలుగులో మొదటి శబ్ద చిత్రం (టాకీ) 'భక్త ప్రహ్లాద' ('శ్రీ బాగ్' ఒడంబడిక.
- 1937 ఉమ్మడి మద్రాసు రాష్ట్రానికి టంగుటూరు ప్రకాశం ప్రధాని
- 1946 భారతదేశానికి స్వాతంత్ర్యం సిద్ధింపింది.
- 1947 హైదరాబాదు సంస్థానంలో 'హోలీసు చర్య'
- 1948 తెలంగాణ రైతుల పోరాటం
- 1952 బూర్జుల రామకృష్ణరావు మంత్రి వర్గం.
- 1952 పాట్టి శ్రీరాములు 58 రోజులు ప్రాయోగవేళం చేసి మద్రాసులో మరణానికి గురి అయ్యారు.
- 1953 కర్నూలు రాజధానిగాను, గుంటూరులో హైకోర్టుతోను ఆంధ్రరాష్ట్రం ఏర్పడింది. (అక్టోబర్ 1). టంగుటూరి ప్రకాశం మొదటి ముఖ్య మంత్రి అయ్యారు. (1953-55).
- 1954 'విజ్ఞాన సర్వస్వం' మొదటి సంపుటం (తెలుగు భాషా సమితి) భారత రాష్ట్రపతి రాజేంద్రప్రసాద్ చే విడుదల.
- 1956 హైదరాబాదు రాజధానిగా ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రాష్ట్రం ఏర్పడింది. సిలం సంజీవరెడ్డి ముఖ్యమంత్రి అయ్యారు (నవంబరు 1).
- 1964 ఆంధ్రప్రదేశ్ వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయం ఏర్పాటు.
- 1967 నాగార్జున సాగర్ నిర్మాణం ప్రారంభం.
- 1969 ప్రత్యేక తెలంగాణకై ఆందోళన.
- 1972 జనహాల్ లో టెక్నలాజికల్ యూనివర్సిటీ స్థాపన.
- 1972 ప్రత్యేక ఆంధ్రరాష్ట్రానికి ఆందోళన.

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర స్వరూపం: జిల్లాల వివరాలు					
వరుస సంఖ్య	జిల్లా పేరు	విస్తీర్ణం చ.కి.మీ.	జనాభా (1981)	జిల్లా కేంద్రం	అక్షరాస్యత శాతం
1.	అనంతపురం	19,130	26,18,239	అనంతపురం	27.08
2.	ఆదిలాబాదు	16,128	16,38,130	ఆదిలాబాదు	18.98
3.	కడప	15,359	19,27,682	కడప	30.99
4.	కరీంనగరం	11,823	24,36,075	కరీంనగరం	21.99
5.	కర్నూలు	17,658	24,04,358	కర్నూలు	28.42
6.	కృష్ణా	8,727	30,41,949	చిలకలపూడి (మచిలీపట్నం)	41.43
7.	ఖమ్మం	16,029	17,44,966	ఖమ్మం	25.79
8.	గుంటూరు	11,391	34,27,081	గుంటూరు	36.25
9.	చిత్తూరు	15,152	27,46,847	చిత్తూరు	31.60
10.	తూర్పుగోదావరి	10,807	37,01,714	కాకినాడ	35.12
11.	నల్గొండ	14,240	22,75,476	నల్గొండ	21.81
12.	నిజామాబాదు	7,956	16,79,279	నిజామాబాదు	21.90
13.	నెల్లూరు	13,076	20,06,447	నెల్లూరు	31.89
14.	పశ్చిమగోదావరి	7,742	28,56,999	ఏలూరు	37.65
15.	ప్రకాశం	17,624	24,56,545	ఒంగోలు	27.39
16.	మహబూబునగరం	18,432	24,46,548	మహబూబునగరం	18.95
17.	మెదక్	9,699	18,27,588	సంగారెడ్డి	21.36
18.	రంగారెడ్డి	7,492	15,79,862	హైదరాబాదు	28.96
19.	వరంగల్లు	12,846	23,01,374	వరంగల్లు	23.84
20.	విజయనగరం	6,539	18,09,688	విజయనగరం	23.12
21.	విశాఖపట్టణం	11,161	25,22,313	విశాఖపట్టణం	29.72
22.	శ్రీ కాకుళం	5,837	19,02,041	శ్రీ కాకుళం	24.64
23.	హైదరాబాదు	217	22,87,704	హైదరాబాదు	55.95
ఆంధ్రప్రదేశ్		2,77,068	5,35,49,673	హైదరాబాదు	29.9

- 1974 కేంద్ర ప్రభుత్వంచే హైదరాబాదు యూనివర్సిటీ స్థాపన.
- 1975 ప్రథమ ప్రపంచ మహాసభల నిర్వహణ.
- 1983 శాసనసభ సార్వత్రిక ఎన్నికలలో జన. తెలుగు దేశం పార్టీ నాయకుడు నందమూరి తారక రామారావు (ఎన్.టి.ఆర్) విజయం సాధించి ముఖ్య మంత్రి అయ్యారు.
- 1984 వద్దావతి మహిళా యూనివర్సిటీ స్థాపన.
- 1985 తెలుగు యూనివర్సిటీ స్థాపన.

గ
ళ్ళ
ను
డి
క
లు
-
37
(జవాబులు)

1	న	కై	లు	దు	3	క	శా	4	ధ	మ	దు			
7	ర	మ			5	వ	దు		6	మ	ర	ల		
10	నా	తి	మూ	డు	12	ఫై	బా	చి	13	పే	సో			
రా			14	ల	బా	కా		15	ట	క	తి	జం		
18	య	19	ర		జ	20	లి	జ్యో	క	టి		ని		
22	ణ	బొ		23	జ	ము	డి		24	శో		పు		
25	త్ర	కా	రం		త		26	మో	లి	క		వం		
27	ప	రి		28	వో		29	కా	మి		30	పా	టి	
31	తా			32	క	లి	మి		33	డి	పా		మే	డి
34	క	జ	సు		లు		35	త్రో	ట	మా		ర		
ము			36	మొ	ద్దు		37	ట	లు		38	త్ర	త	

Pure Kanjeevaram SILK SAREES

NEW ARRIVALS

VARIETIES

COLORS

Bargavi Sundararajan

Phone : (908) 819-0773
Fax : (908) 985-4799

HISTORY OF TELUGUS	
	350 A.D.
800-700 B.C.	
	SAMUDRA GUPTA RULED ANDHRA AND HINDU
EARLIEST MENTION OF ANDHRA WAS IN AN	RELIGION ACQUIRED IMPORTANCE DURING
ANCIENT BOOK NAMED "AITAREYA BRAHMANA".	HIS REGIME.
263 B.C.	400-600 A.D.
SIMUKHA REIGNED AS THE FIRST EMPEROR OF	LATER, VISHNU KUNDINAS AND PALLAVAS
SATAVAHANA DYNASTY.	ENCOURAGED HINDU RELIGION. DURING THEIR
IN AMARAVATHI AND JAGGAYYAPETA, GREAT	REGIME, THE FAMOUS UNDAVALLI CAVES AND
WORKS OF SCULPTURE WERE CREATED.	THE SCULPTURES OF MAHABALIPURAM TEMPLES
	BECAME A LANDMARK IN OUR CULTURAL
198-188 B.C.	HERITAGE.
SATAKARNI-I OF SATAVAHANA DYNASTY MINTED	631-848 A.D.
METAL COINS FOR THE FIRST TIME.	
	GUNAGA VIJAYADITYA OF CHALUKYA DYNASTY
28 B.C. - 62 A.D.	DEFEATED ALL OTHER KINGS AND BECAME THE
	RULER OF ANDHRA. HE WAS THE FIRST KING
LATER SATAKARNI-II, PULAMVI AND GAUTHAMI	WHO GAVE GREAT IMPORTANCE TO TELUGU
PUTRA SATAKARNI REIGNED AND CREATED	LANGUAGE AND PROMOTED IT.
SIGNIFICANT HISTORY.	
SATAVAHANA DYNASTY ENDED WITH	999 A.D.
YAGNASRI SATAKARNI.	
	CHALUKYA RULE ENDED.
163 A.D.	CHOLA EMPIRE STARTED.
DURING THE NEXT HUNDRED YEARS	1019 - 1061 A.D.
BOUDDHA STHUPAS WERE ESTABLISHED IN	
AMARVATHI AND NAGARJUNA KONDA WHICH	RAJARAJA NARENDRA REIGNED VENGI DESA
LATER BECAME THE IMPORTANT CENTERS FOR	DURING HIS REGIME. NANNAYYA TRANSLATED
BUDDHISM.	MAHABHARATA AND DEDICATED IT TO
	RAJARAJA NARENDRA.
200-400 A.D.	
	1076 A.D.
DURING THIS PERIOD, BRIHATPALAYANAS	
AND SALANKAYANAS RULED ANDHRA.	CHOLA'S RULE ENDED.

	TELUGU POETRY MEMORABLE WITH THEIR
1104 A.D.	LITERARY RICHNESS.
PALNATI YUDDHAM OF HISTORICAL IMPORTANCE	1530 A.D.
TOOK PLACE.	
	1530 A.D. - DEATH OF KRISHNA DEVARAYA.
1198 A.D.	
	1591 A.D.
KAKATIYA RULER GANAPATI DEVUDU	
ENCOURAGED FOREIGN TRADE.	HYDERABAD WAS BUILT AS A PLANNED CITY.
1250 A.D.	1674 A.D.
MAHAKAVI TIKKANNA ALMOST COMPLETED	THE SRIRAMALAYAM OF BHADRACHALAM WAS
MAHABHARATA EXCEPT THE ARANYA PARVA.	BUILT BY BHAKTA RAMADAS.
1262 A.D.	1756 A.D.
RANI RUDRAMA DEVI WAS THE FIRST WOMAN	THE GREAT MUSICIAN AND DEVOTEE
TO RULE ANDHRA.	SRI KAKARLA TYAGARAJU WAS BORN IN
KHADGA TIKKANNA'S WIFE CHINNAMAMBA	TANJORE. LATER HE COMPOSED THOUSANDS OF
WAS THE FIRST TELUGU POET.	KIRTANAS OF GREAT MUSICAL IMPORTANCE
	AND GAVE A DEFINITE FORMAT TO CARNATIC
1328 A.D.	MUSIC.
KAKATIYA EMPIRE ENDED.	1757 A.D.
1336-1509 A.D.	A BATTLE WAS FOUGHT BETWEEN
	VIJAYANAGARAM AND BOBBILI KINGDOMS.
THE PERIOD OF VIJAYANAGARA EMPIRE BECAME	
THE GOLDEN AGE DURING WHICH LITERATURE	1768 A.D.
AND FINE ARTS BECAME PROMINENT.	
	NORTHERN CIRCAR DISTRICTS WERE GIVEN
SRI KRISHNA DEVARAYA WAS THE GREAT	AWAY TO EAST INDIA COMPANY BY THE NIZAM.
EMPEROR WHO HAD GREAT LOVE FOR TELUGU	
LITERATURE. HIS COURTROOM BECAME THE	1806 A.D.
CENTER FOR ART, MUSIC, AND POETRY.	
THE EIGHT OFFICIAL POETS OF HIS ROYAL	DEVELOPMENT OF TYPOGRAPHY IN TELUGU
COURT WERE NAMED ASHTADIGGAJAS WHO MADE	PRINTING FOR THE FIRST TIME.

EAST INDIA COMPANY RULE STARTED IN ANDHRA.	1926 A.D.
1839 A.D.	ESTABLISHMENT OF ANDHRA UNIVERSITY AT VISAKHAPATNAM.
FIRST TELUGU NEWSPAPER, VRITTANTINI, STARTED IN MADRAS.	1930 A.D.
1843 A.D.	THE PEOPLE OF ANDHRA PARTICIPATED IN THE SALT MARCH.
SEDYA CHANDRIKA, AN AGRICULTURAL PERIODICAL, WAS STARTED IN HYDERABAD.	1931 A.D.
1848 A.D.	BHAKTA PRAHALADA, THE FIRST TELUGU FILM WITH SOUND, WAS PRODUCED.
BIRTH OF THE FAMOUS SOCIAL REFORMER AND POET KANDUKURI VIRESALINGAM PANTULU.	1947 A.D.
1852 A.D.	INDIA INDEPENDENCE DECLARED ON AUGUST 15.
SIR ARTHUR COTTON CONSTRUCTED THE FIRST 'ANICUT' ON RIVER GODAVARI.	1952 A.D.
1855 A.D.	POTTI SRIRAMULU, A GREAT GANDHITE, STARVED HIMSELF TO DEATH DEMANDING AN ANICUT WAS CONSTRUCTED ON KRISHNA RIVER IN VIJAYAWADA.
NOBLE COLLEGE STARTED IN MACHILIPATNAM.	1953 A.D.
1858 A.D.	ANDHRA, A SEPARATE STATE OF TELUGU SPEAKING PEOPLE, WAS FORMED ON OCTOBER 1, WITH KURNOOL AS CAPITAL AND ANDHRA KESARI TANGUTURI PRAKASAM PANTULU AS THE CHIEF MINISTER.
1918 A.D.	1954 A.D.
ESTABLISHMENT OF OSMONIA UNIVERSITY IN HYDERABAD.	ESTABLISHMENT OF TIRUPATI UNIVERSITY.

An Appeal

1956 A.D.

INAUGURATION OF ANDHRA PRADESH WITH
HYDERABAD AS THE CAPITAL AND BEZAWADA
GOPALA REDDY AS THE CHIEF MINISTER.

1957 A.D.

DEATH OF TANGUTURI PRAKASHAM PANTULU.

1964 A.D.

ANDHRA PRADESH AGRICULTURE UNIVERSITY
WAS ESTABLISHED IN BAPATLA.

1972 A.D.

JAWAHARLAL NEHRU TECHNOLOGICAL
UNIVERSITY WAS ESTABLISHED IN WARANGAL.

1974 A.D.

THE LONGEST RAIL/ROAD BRIDGE IN ASIA
WAS BUILT ON RIVER GODAVARI.

1975 A.D.

FIRST WORLD TELUGU CONFERENCE WAS HELD
AT HYDERABAD.

1977 A.D.

FIRST TANA CONFERENCE HELD IN NEW YORK
CITY.

1984 A.D

TELUGU FINE ARTS SOCIETY & TELUGU
JYOTHI STARTED IN NY & NJ AREAS

Over the years as the Asian Indian Community in the United States has steadily grown in numbers, particularly in the Tri-State area, a pressing need has been felt to put Indian studies in the US on a solid footing. Two Indian Chairs have been donated recently to the University of California and an effort in this direction is also being made at the Wright State University.

The Southern Asian Institute at the Columbia University, rated as the top South Asia Centre in the United States, has made a significant contribution in popularizing programmes in South Asian Studies. The Institute is now embarking on a fund raising campaign with a view to establishing two endowed Chairs of Indian studies in the areas of **Indian Political Economy and Indian Civilization**, respectively. By providing a unique opportunity for students and others to learn about the country, the Chairs will promote better appreciation of India. Equally the Chairs will ensure that India remains at the forefront of faculty and student concern at Columbia University, and thus make an invaluable contribution to friendship and understanding between India and the U.S.A.

The Indian community in New York has not only served the cause of India but also made an impressive contribution to the culture and economy of the United States. It is hoped that the community will perceive the long-term advantages and lend its collective support to this endeavour.

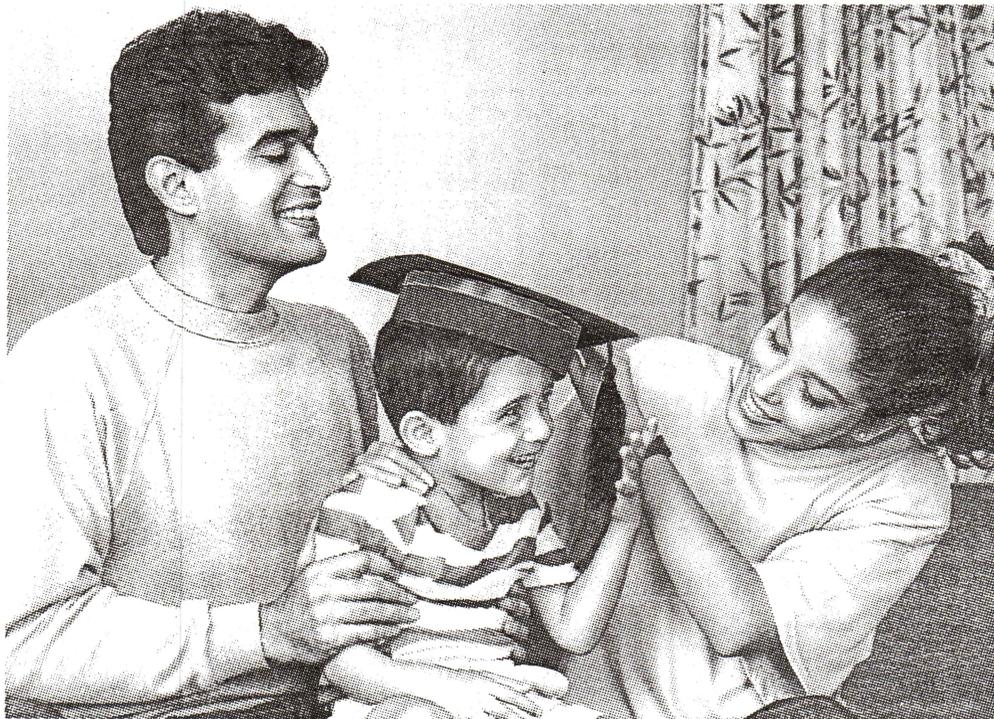
The funds required are of the order of \$1.5 million each for these two Chairs. The first Chair will be established as soon as the amount of \$1.5 million has come in. The objective is to make every effort to get the first Chair established before the end of 1992. Fund raising for this has already been initiated and contributions towards these Chairs are tax deductible. Donations for this purpose may be made by cheque in favour of "Columbia University Indian Chairs at the Southern Asian Institute" and sent to "Professor John S. Hawley, Director, Southern Asian Institute, International Affairs Building, 420 West 118th Street, Columbia University, New York, NY 10027 or to Mr. D. Sen Gupta, Deputy Consul General of India, New York who will arrange to despatch them to Columbia University.

For any further clarification and assistance you are welcome to contact Ms. Barbara Gombach, Assistant Director at the Southern Asian Institute, phone (212) 854-4565 and at the Consulate General of India, New York, Mr. Vishnu Prakash, Consul (Commerce), phone no. (212) 879-7840, Mr. Rahul Kulshreshtha, Consul (Press), phone no. (212) 879-8048, Mr. S.M. Trehan, Consul (PV), phone no. (212) 988-0545. The above persons may also be contacted in case donors wish to make contributions in cash.

=====
The History of Telugus was compiled by TFAS as a part of the Exhibit on Telugus displayed at the 8th TANA Conference in Atlanta, GA, July 2-3, 1991. TFAS appreciates the help of:
From USA: Bharati Bhavaraju, Murthy Bhavaraju, Kalpana Chamarti, Indira Kolli, Kidambi Raghunath, Eswara Venugopal,
From India: Lalita Arudra, Y. Anjaneyulu, C. Narayana Reddy, P.V. Ramanaiah Raja.
=====

=====
Important Note: The items in this chart on the left hand side and the chart of important events of Telugu's History in Telugu Language published elsewhere in this special issue are not translations of each other.....Editor.
=====

“I couldn't go to an Ivy League School. But I want to make sure my children do!”

Introducing ANZ Grindlays Children's Graduate Plan

As a parent, it's your dream to send your children to the best School. But you know how expensive education in an Ivy League School is - a professional course in management, medicine, engineering or law can cost you upward of \$ 40,000 a year.

Tax benefits and rapid growth

Now ANZ Grindlays Bank can make your dream a reality. With Children's Graduate Plan. A unique savings plan which offers the added advantage of tax exemption.

The plan works under the provisions of the Uniform Gifts to Minors Act (UGMA). You can gift up to \$ 10,000 each year per parent, to each of your minor children. Your gift to your child is free from US Gift Tax. When combined with the high returns of an FCNR deposit, the growth opportunity created is a benefit available only to NRIs.

Choose your own savings program

Depending on your income, you can decide on how much you want to save every year. Your deposit will be placed under the FCNR program of RBI. This way, your savings earn very high returns, plus, you also save on taxes.

This excellent opportunity comes to you from ANZ Grindlays Bank, India's first and largest foreign bank, offering a range of products and services tailor-made for NRIs.

Discover ANZ Grindlays Children's Graduate Plan. And let your NRI status work to your children's advantage.

Talk to Mr. Anil Chaturvedi, Vice President and Senior Representative or Mr. Suresh Kumar, Asst. Vice President and Representative, before you decide on your next savings plan.

CALL 1-800-6767-NRI

For more information, mail this coupon.

“I want to make sure I can afford to send my children to an Ivy League School. Please rush my free ANZ Grindlays Children's Graduate Plan Information Package.”

(Please fill in capital letters)

Name: _____

Address: _____

City: _____ State: _____ Zip: _____

Telephone (Day): _____ (Home): _____

Please mail to: Mr. Anil Chaturvedi, Vice President & Senior Representative (Americas), ANZ Grindlays Bank, 120 Wall Street, New York, NY-10005, USA. Tel.: (212) 820-9800/1-800-6767-NRI

These deposits are offered under the Foreign Currency Non Resident Deposit Plan of the Reserve Bank of India, and are subject to the rules and regulations governing these deposits.

The deposits are not insured by FDIC or any other deposit insurance corporation in the USA.

ANZ Grindlays Bank
Non Resident Indian Services

120, Wall Street, New York, NY - 10005, USA. Tel.: (212) 820-9800/9107
9112/9132/9133/9134/1-800-6767-NRI.

బిందు, సింధు న్యాయము

— వేమూరి వేంకటేశ్వరరావు Pleasanton, CA

ఎండలో ఆవకాయని పెట్టి 'కాకులు రాకుండా చూడు నాయనా' అని చెప్పి కుర్రాడిని కాపు పెట్టేమనుకోండి. కాకుల్నే పేరు పెట్టి చెప్పేరుకదా అని పిచ్చుకలు, కుక్కలు, పిల్లలు వగైరా వచ్చి ఆవకాయని పాడుచేస్తూవుంటే కుర్రాడు వూరుకుంటాడా? ఊరుకోడే! ఇక్కడ "కాకులు" అంటే ఆవకాయ ఆరోగ్యానికి భంగం కలిగించే శక్తులన్నీ అన్న విశాలమైన భావం వుంది. ఈ రకం అలంకారాన్నే సంస్కృతంలో అజహర్లక్షణం అంటారు.

"నాలుగు రుచులూ తినాలి" అని పెద్దవాళ్ళన్నప్పుడు షడ్రుచులలోనూ కమ్మగా వున్న నాలిగింటినీ ఎంచుకుని తినాలనికాదే అర్థం; రకరకాల రుచులని తినాలని అంతరార్థం. ఇలాంటిదే "నలుగురితోటీ సంప్రదించి మరీ చెయ్యండి" అన్న సలహాలోని 'నాలుగు' కూడ, ముగ్గురితో సంప్రదించం. అయిదుగురితోటీ సంప్రదించం. కనుక అజహర్లక్షణాన్ని తెలుగులో ప్రయోగించినప్పుడు, 'నాలుగు' అన్న సంతక విశిష్టస్థానం వున్నట్లు అనిపిస్తోందికదా!

ఇలాంటిదే, అనామకమైన, మరొక అలంకారాన్ని పరిశీలిద్దాం. "ఫలానా-వాడి రంగు బయటపడిందిరా" అన్నప్పుడు, 'రంగు' మాటకి స్వభావం అనే అర్థాన్ని ఆపాదిస్తాము. రంగుని సంస్కృతంలో 'వర్ణం' అంటారు. ఈ వర్ణానికి కులం అనే మరొక అర్థం వుందికదా! ఇప్పుడు భగవద్గీతలోని 'చతుర్ వర్ణం మయా సృష్టం...' అన్న శ్లోకాన్ని తీసికొందాం. అంటే, "నాలుగు కులాలనీ నేనే సృష్టించేను" అన్న అర్థం చెప్పకోవచ్చుని సాగరసంగమం సినిమా డైలాగు ధర్మమా అని నాబోంట్లకి చాలమందికి తెలిసింది. ఇప్పుడే శ్లోకానికి అలంకారయొక్కమైన అర్థాన్ని ఒకదానిని తియ్యవచ్చు. "చతుర్ వర్ణం" అంటే నాలుగు రంగులూ అని కదా అసలైన అర్థం. అజహర్లక్షణం ప్రకారం "నాలుగు రంగులు" అంటే రకరకాల రంగులని అర్థం చెప్పకోవచ్చు. "రంగు" అంటే స్వభావం అనే అర్థం కూడ ఉందని ఇటీవలనే మనవి చేశాను. ఈ రకం తర్కం ప్రకారం, "రకరకాల స్వభావాలున్న మనుష్యులని నేను సృష్టించాను సుమా అని నారాయణుడు నరుడితో అన్నాడని" నేనంటే మీరేమంటారు?

గుణాలని బట్టి, కర్మలనిబట్టి రకరకాల స్వభావాలు వున్నవాళ్ళనిగా భగవంతుడు మనుష్యులని సృష్టించేడుట. అంతేకాని, పక్షవాతాలు పెంపొందించమని, కొట్టుకుందికి వీలుగా బ్రహ్మోక్త క్షత్రియ, వైశ్య, శూద్రాదులన్న కులాలవారీగా కాదు. పుర్రెకో బుద్ధి, మనిషికో కులం వున్నప్పుడున్న సుఖం ఎన్నెన్నోట్లమందిని నాలుగే నాలుగు భాగాలుగా విభజిస్తే ఏముంది? వేలి-ముద్రల నుంచి, జీవకకాలలోని ఔనుల వరకూ, వ్యక్తికీ వ్యక్తికీ మధ్య పోలిక లేనప్పుడు, సంఘభావం పేరిట మనుష్యులందరినీ మూసలో పోసిన పంచదారచిలకల్లా వుండమంటే, అదీ కష్టమే!

భగవత్ సృష్టిలో ఇంత భిన్నత్వం వుండడంవల్లనే, భగవదాన్వేషణ కూడ ఎవరిమట్టుకి వారు, ఎవరికనుకూలమైన విధంగా వారు చేసికోవలసిందే కానీ, ఒకరి తరపున మరొకరు చేస్తే జరిగే పనికాదు. ఈ నమ్మకం సనాతన-ధర్మానికి, మన సంస్కృతికీ ఒక పునాదిరాయి వంటింది. అందువల్లనే, అభిప్రాయాల్లో భిన్నత్వం రావచ్చేమో కాని, చేరే గమ్యం మాత్రం ఎల్లప్పుడూ ఒక్కటే. హిమనగం మీద పడ్డా, నీలగిరుల మీద పడ్డా గంగ చేరే గమ్యం హిందు నామభూషితమైన సింధువే.

అభిప్రాయాల్లో తేడాలు వచ్చినంతమాత్రాన, వాటిని తమ తమ కుల-మతాల పరిధులతోనో, సనాతన-అధునాతన దృక్పథ వ్యత్యాసాలతోనో, భాషా భేదాలతోనో సమన్వయపరచకుండా, వాటిని "ఇండివిడ్యువల్ డిఫ-రెన్సెస్" గా పరిగణించగలిగిన నాడు, మనలో ఎన్నెన్ని భిన్న భావాలున్నా, వాటిని సమన్వయ పరచి, ఒక తాటిమీద నడిపించి కార్యసిద్ధి పొందవచ్చు. "ఇది కష్టం కాదా" అని మీరనవచ్చు. కష్టమే. అసలు సంఘజీవనమే కష్టం. దారాపుత్రులతో అభిప్రాయ భేదాలు వచ్చినంత మాత్రాన సంసారాలు చెయ్యడం మానేస్తున్నామా? విభిన్న భావాలని ప్రోత్సాహపరిచే సంఘంలో బ్రతుకుతూ, ఏకత్వం సాధించడమే బిందు, సింధు న్యాయమంటే, సింధువుని చేరి బిందువు సింధువపుతుందనే విజ్ఞాన వికాసం కలిగిననాడు మనమంతా ప్రతీతిలురమే అవుతాము. ***

Rajeshwer Rao Kokkerala D.D.S.,

Cosmetic & General Dentistry

1418 Wythe Place
Bronx, NY 10452

(Near Grand Conc. & 171th Street)

Tel: (212) 681-8901
Tel: Eve: (914) 268-4920

More people count on
Metropolitan in more ways,

Life* - Health* - Disability* - IRA's
Home - Auto - Umbrella - Annuities
Retirement & Tax deferred Investments
Mortgage protection - Education
Survivorship (Estate tax saver)
* Group plans also available

For professional and dependable services
call today

Chetan Wattamwar

Off: (516) 775-8444 ext 33
(718) 347-0110 ext 33
Beeper: (718) 670-9273

GET MET. IT PAYS.

Metropolitan Life

AND AFFILIATED COMPANIES

Metropolitan Life Insurance Co. New York, NY
Metropolitan property & Casualty Co., Warwick, RI.

M92022703: Sister invites alliance from educated Telugu or Kannada speaking Brahmin girls living in US for her handsome brother, 5'10", MS (Comp.Sci.) Green Card Holder & employed in NJ. Call after 6 PM (609) 275-6590

Weekends: (908) 828-5390.

Andhra Niyogi Brahmin Parents invite correspondence for their immigrant daughters:

F92023403: 31 yrs. 5'1", M.A.

F92023503: 28 yrs. 5'1", B.A. from aggressive and well educated brahmin gentlemen around 29-32 yrs. for immediate marriage. Please contact:

(312) 539-4935.

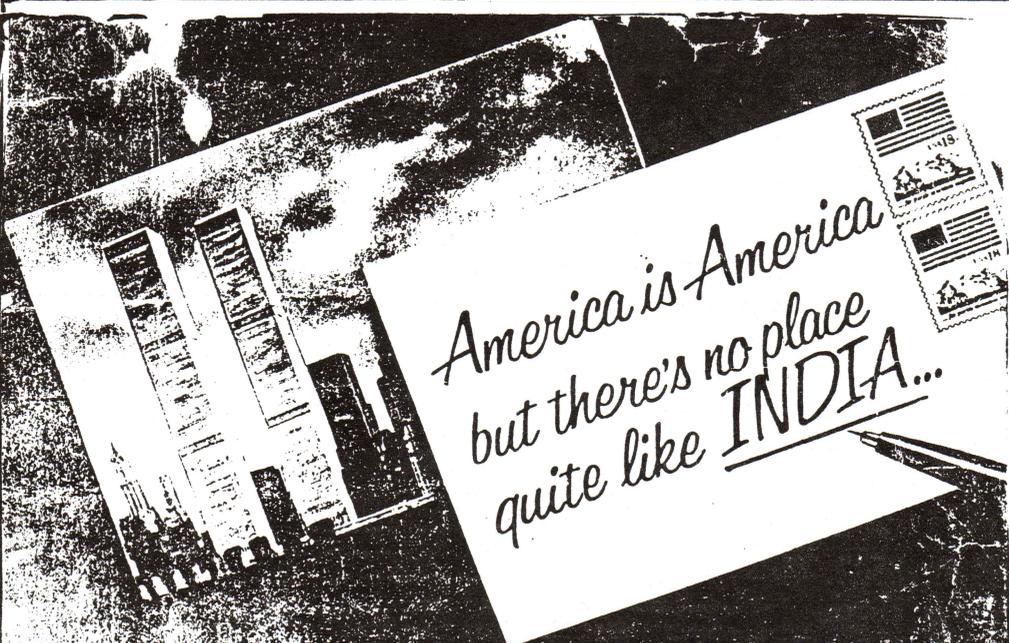
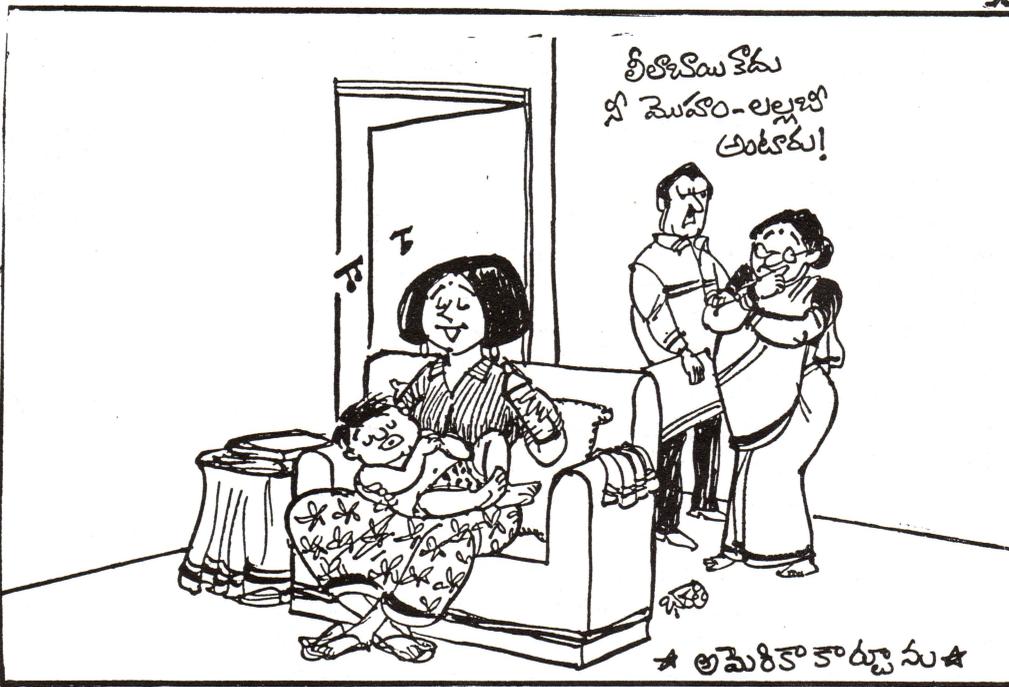
F92033602: Cousin invites correspondence from professional Brahmin US Cit/PR for Telugu Brahmin, Vydeki, Sandilyasa Gothra Girl, 5'3", 23 yrs. slim, pretty, fair, completing M.Com (May, '92) in India. Pl.w.r.t.address below.

F92043701: Parents invite correspondence from brahmin girls 22 - 24 yrs for their 26 yr.(in June, 1992), 5'6", well established in business with Management Credentials. Please call (203) 562-6399.

*****
Matrimonial enquiries and Info. 1 Woodlake Drive, Piscataway, NJ 08854. When responding to this address please send us the particulars of the respondent so that we can forward to the advertiser. Please note that neither TFAS, Telugu Jyothi nor any of its members are responsible for any consequences arising out of this column.
*****

For members of TFAS of good standing (for their immediate family like brothers, sisters daughters and sons) the matrimonial ad will appear for three consecutive times free of charge. If they would like to continue the ad for three times in a batch (any number of batches allowed) a written request has to be made. This is only to avoid repetition for a longer period of time. For non-members, the ad donation is \$5 per insert. We request the members not to insert on behalf of not-immediate family members. Please request them to become members.
*****

Coding: 1st ltr. M or F. Next

and no investment opportunities such as these, for NRIs.

Bank of Baroda offers you various investment opportunities with HIGH RETURNS and SECURITY.

FCNR Accounts

1. Deposit can be kept in currency of your choice i.e. US \$, UK £, DM, Jap ¥
2. Deposit will be free from fluctuations in the rate of exchange.

NRE Accounts

1. Interest rate up to p.a. for deposits depending upon the period of deposit.
2. Various schemes available to suit individual needs.

- Loan/Overdraft facility can be availed of
- Tax benefits available
- No ceiling on investment amount
- Deposit/Interest fully repatriable.

Bank of Baroda also offers portfolio management services to enable NRI's to make investments in India.

Bank of Baroda

(A Government of India Undertaking)

1st Park Avenue, New York, N.Y. 10016 U.S.A. Tel. No. 212-678-4550

For further details please contact:

ఆశ్చర్యం ఏముంది!

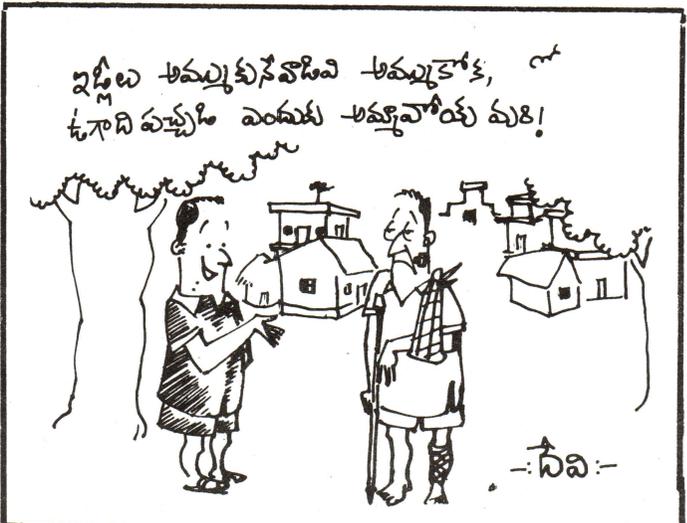
ఈ మధ్య ఒక కొత్త పాపాయి పుట్టినవాళ్ళింటికి వెళ్ళిచూశాం. వాళ్ళు చుట్టాలు, స్నేహితులు రకరకాల పుస్తకాలు తిరగేస్తున్నారు. వందలాది తెలుగుపేర్లు, అవి ఏ సంస్కృత పదాల్లోంచి వచ్చాయో, వాటి అర్థాలు matching names..... ఇటువంటివి నేను ఇంతకుముందెప్పుడూ చూడలేదు. అంత research తరువాత వాళ్ళు పెట్టిన పేరు "లక్ష్మి". ఇల్లా వ్రాస్తోంటే పేర్ల గురించి ఇంకా ఎన్నో సంగతులున్నాయి. ఇప్పటికీ ఆపేస్తా...
***

ఇంటింటి వజ్యం

వాళ్ళ వాళ్ళ వాహనాలు ఎక్కి మన దేవుళ్ళు వచ్చి చూశారట అమెరికాలో కొన్ని ఊళ్ళు ఇండియాలో తగ్గిపోతున్నాయి కదా పూజాపునస్కారాలు ఇక్కడ అమెరికాలో పెరుగుతున్నాయి అందుకు ఆస్కారాలు వినాయకుడు వచ్చి పెట్టాడు న్యూయార్కులో కాపురం సనాతన భక్తులు కట్టించారు చక్కని గుడి గోపురం అందరికీ అన్నీ న్యూయార్కులో డబ్బిస్తే లభించడం అతిసులభం అయితే పార్కింగ్ స్పేసు దొరకడం మాత్రం మహాగగనం అందుకే వినాయకుడు తన మూషిక వాహనం అసలు వాడకుండా సాగిస్తున్నాడా? జీవనం బైగమీ మన దేవతలలో సర్వసామాన్యం భార్యలిద్దరంటుంది గణపతికి ఒక పురాణం కొత్తగా న్యూయార్కులో కాపురం పెట్టినవారు కొంటారుట ఇంట్లో మనిషికో కారు తనకో మూషికం, సిద్దికో మూషికం, బుద్దికో మూషికం తప్పకుండా గేరేజీలో ఉండాలంటేకాదు ఆసికం దేవుళ్ళ వాహనాలను సేవించుకోడానికి మూషికాలు దేశంలో ఉన్నవన్నీ వచ్చి చేరాయట న్యూయార్కు పరిసరాల న్యూయార్కు మహానగరంలో ఎలుకలు వెరగడానికి కారణం మేయరుగారికి అంతుచిక్కలేదు, వారు చేయలేదు నివారణం.

---ఆరుద్ర

Nov. 18, 1991

:- దీవి :-

"మాఅమ్మ పేరు సీతమ్మ. నాపేరు లలిత. మాఅమ్మాయి అహాన," అన్నారు లలిత గారు పేర్లు ఏవిధంగా మారుతున్నాయో చెప్పడానికి ఉదాహరణగా. అయితే మీ మనుమరాలి పేరు R2D2 కదూ అనడిగాను. "కాదు, సీలిన. మాఅమ్మ పేరులోని మొదటి అక్షరం, నాపేరులోని రెండవ అక్షరం, మాఅమ్మాయి పేరులోని మూడవ అక్షరం కలిపి పెట్టాము" అన్నారు జవాబుగా లలితగారు. వీరి భర్త వెంకట్రావు, కొడుకు సురేష్ (తాతగారి పేరు సర్వేశ్వరరావుని కొంచం మార్చారు). ఇదివరకు మొగవాళ్ళ పేర్లు సుబ్బారావు, సూర్యనారాయణ, వెంకట్రావు లాంటివి ఉండేవి. ఈపేర్లు విని తెలుగువాడే, కాకపోతే కనీసం దక్షిణభారతీయుడే అనుకోవచ్చు. ఈమధ్య వింటోన్న పేర్లు అరుణ్, కిరణ్, రమేష్, సురేష్ లాంటివి. ఈపేర్లే పాల్, రే, బాబ్ లాగ మారిపోతే అసలు వీళ్ళు భారతీయులా అని అనుమానం వస్తుంది (కళ్ళు, జాట్లు చూస్తే తెలుస్తుందనుకోండి.)

కొన్ని తెలుగు పేర్లు చివరలను బట్టి తెలుగు వాళ్ళే అని గురించవచ్చు. నాయుడు, రెడ్డి, శర్మ (షర్మ కాదు) కొన్ని ఉదాహరణలు.

పద్దెనిమిది ఏళ్ళక్రితం మాకు రెండవమాటుకూడా ఆడపిల్ల పుడితే మా ఆవిడ చాలా సంతోషించింది. కారణం తనకు మగపిల్లవాడు పుడితే ఏ పేరుపెట్టాలో నిశ్చయం చేసుకోలేదుట. మరొక విషయం-మా మొదటి అమ్మాయి పేరు బాగుందని మరెవరో తమకు పుట్టిన పాపకు పెట్టుకుంటే మా ఆవిడకు కోపం వచ్చింది, వాళ్ళు 'కాపీ' చేసినందుకు. ఒకాయన తనకు వక్కపోడి చాలా ఇష్టం అని వాళ్ళ అమ్మాయికి త్రివేణి అని పేరు పెట్టారుట. కొంతమంది తమకు ఇష్టమైన సినిమాతారల పేర్లు పెట్టుకుంటారు.

తెలుగు పేర్లతో మరొక చిక్క. భారతదేశంలో ఉన్నప్పుడు ఇంటి పేరు initial లో దాచేసి ఇచ్చిన పేరుగాని, ఆపేరు చివరి అక్షరాలుగాని (మూర్తి, రావు, శర్మ, శాస్త్రి, రెడ్డి, వగైరా) ఉపయోగించుకునే వాళ్ళు తెలుగు వాళ్ళు. ఇక్కడికి వచ్చిన తరువాత ఇంటిపేరు చివరిపేరు అయి, దానికి ఎక్కువ ప్రాముఖ్యత వచ్చింది. మొదటిసారి ఈ దేశానికి వచ్చినప్పుడు ఈ పేర్లమార్పు వలన (నా పేరు B.P. Murty అని, మా ఆవిడపేరు B. Bhavaraju అని.....) కొంచం కష్టపడి మేమిద్దరం భార్యభర్తలం అని నిరూపించవలసివచ్చింది Immigration Officer దగ్గర. మా దగ్గర Marriage Certificate లేదు అని చెప్తే, నువ్వు అదృష్టవంతుడివి అని హాస్యమాడాడు ఆ పెద్దమనిషి. ఈ మధ్యనే అమెరికా వచ్చిన తెలుగాయనను మీ యింటిపేరేమిటి అనడిగితే, నా యింటివిషయాలు మీకనవసరం అని సమాధానం ఇచ్చారు.

మా స్నేహితురాలు ఒకావిడ తన రచనలను ఇంటిపేరు మానేసి స్వంతపేరుతోనే పంపుతుంది. బొమ్మలు వేసేవాళ్ళు సొంతపేరు మానేసి ఇంటిపేరుతోనే సంతకం పెడతారు. పెళ్ళయ్యాక భార్య, భర్త ఇంటిపేర్లు పెట్టుకోవాలనే పద్ధతి ఎప్పుడొచ్చిందో, ఎందుకొచ్చిందో మరి! ఈ మధ్య కొంతమంది మార్పుకోవడంలేదు.

పేరులో ఏముంది అంటారు కానీ, నిజానికి పేరులో చాలానే ఉంది. Salesmen మనతో మాట్లాడుతూ ఎన్నోసార్లు మనని పేరుతో పిలుస్తారు (అది వాళ్ళ training.. ఎవరిపేరు వాళ్ళకి చాలా ఇష్టం). పేరు విని మనుష్యుల రూపురేఖలు ఊహించుకుంటాం. అప్పుడప్పుడు నిరాశచెందుతాం కూడా. నీరసంగా ఉండే ఆంజనేయులు, కండలుపెంచే పుల్లారావు, నెమ్మదైన నరసింహం, ముక్కోపి ప్రశాంత్, డబ్బులేని లక్ష్మి (డబ్బు ఉన్నా, లేకపోయినా లక్ష్మి పేర్లు ఎక్కవే!), చదువు అబ్బుని సరస్వతి, ఎప్పుడు చిందులు త్రొక్కే నిర్మల, dull గా ఉండే కాంతి.....అలోచిస్తే ఇల్లాంటివి ఇంకా దొరుకుతాయి. పుట్టకుండానే నిశ్చయించిన పేర్లు అందరికీ సరిపోకపోతే

“వీధి గడపకి పసుపు రాసి, కుంకం బొట్లు పెట్టేవా?” అని అడిగేడు సోమేశ్వరావు, భార్యని.

“మీరు మీ గది గడప దాటే, అన్నీ కనిపిస్తాయి” చెప్పింది లక్ష్మి.

“అంతేగాని, ‘నేను చేసేను’ అని చెప్పవు గదా? చెప్తే నీ సామ్యం సోతుందే?” అన్నాడాయన.

“లేకపోతే, నివిటండ్ల ఆ అడగడం? రేపు తెల్లవారితే పండగ కదా? నా ద్యూటీ నేను చెయ్యనా?”

“సరే! ఏనాడు మనకి మాటామాటా కలిసింది కనుక? ఇద్దరం ఇరుగుపొరుగు దేశాల్లాగే వుంటున్నాం!”

వాకిట్లో రిక్తా వచ్చి ఆగింది. రిక్తాలోంచి శారద, శ్రీనివాసు దిగి, పంచీలు, ఒక మూల్ కేసూ పట్టుకుని ఇంట్లోకి వచ్చారు.

“ఇదిగో! మీ కూతురూ, అల్లుడూ ఒచ్చే రండీ!” అని కేకేసింది లక్ష్మి.

“నివిలా మాట? నీ కుతూరూ, అల్లుడూ కారా వాళ్ళు?” అంటూ వచ్చేడు సోమేశ్వరావు.

“అలా అనకపోతే, మన కూతురు, అల్లుడు అనరాదూ మీరూ?”

“ఆ మాట నువ్వెందుకనకూడదూ?”

“అబ్బబ్బ! మీ యుద్ధాలు ఇంకా వర్తిల్లుతూనే వున్నాయా?” అంది శారద విసుగ్గా నవ్వి. శ్రీనివాసు గట్టిగా నవ్వేడు.

“అప్పయ్య ఏదే?” అడిగింది శారద.

“వాడు పెళ్ళయ్యేదాకా ఆదినారాలు ఇంట

మామల్ మాసి

— శివల జగన్నాథరావు

1992 న్యూజెర్సీ తెలుగు కళాసమితివారి కథల పోటీలో రు. 200/-లు బహుమతి పొందిన కథ

పట్టున వుండడు!” అంది లక్ష్మి.
 “మొన్న చూసిన సంబంధం కుదర్చేదా?”
 “నూకు అన్నీ నచ్చేయిగాని, వాడికి నీవీ నచ్చలేదన్నాడు!”

అంటుంటే చలం వచ్చేశాడు. “పోలో బాన గారూ, ఎప్పుడు వచ్చేరు? బావున్నారా?” అడిగేడు.

“నీ కంటే ఒక పది నిముషాలు ముందు వచ్చేం! ఏవిటి? పెళ్ళిసంబంధం నీకు వచ్చేదేదులా?” అన్నాడు శ్రీనివాసు.

“అవును” అని చెప్పి, “స్నానాలు చేశారా? కాఫీలు?” అడిగేడు చలం.

Dear President, Organizer of The Trimurthy Day Celebrations and members of the Board of Trustees of TFAS:
 We, the CMANA trustees wish to congratulate you for propagating and encouraging Carnatic Music particularly among our youth, educating the public through your exhibits and alloweing CMANA to publicize their future Carnatic Music Programs and selling tickets for them.....Sincerely..... Uma Roy, President, CMANA, March 14, 1992.

"అమ్మీ అవుతాయిగాని, మాట దాటేయకు! ఎందుకు వచ్చలేదు ఆ సంబంధం?" అడిగింది శారద.

చలం వచ్చేసి, "చెప్పానుగదే! అమ్మాయిని చూస్తే వా కెంచేలో పలకరించానీ, మాట్లాడానీ అనించలేదు! ఇంక పెళ్ళలా చేసుకునేది? చేస్తుంటే నువ అమ్మ, వాన్నలాగే యుద్ధాల్లో ఇల్లు మార్చుకుంటుంది!" అన్నాడు.

"ఛా పూర్వో గాడిదా" తిట్టింది లక్ష్మి. "నీ కిష్టం లేదనీ చెప్పగానీ, మమ్మల్ని కవచకోరేయ్" అన్నాడు సోమేశ్వరరావు.

"అదిగో చూసేవా? వాళ్ళు పంగతి అలా వుంటుంది! వాళ్ళు వాళ్ళకే గాని, కన్నవాళ్ళు క్షూద్రా బోధపడరు!!" అంది శారద నవ్వి.

పండగబట్టలు తను కొన్నవి కూతురికి, అల్లుడికి చూపించేడు సోమేశ్వరరావు. "అంత ఖరీదు ఎందుకంటి?" అన్నాడు శ్రీనివాసు.

"మళ్ళు అల్లుడి పోర్టును సరిగ్గా నిర్వహించడం లేదోయ్! నీ పాత్రకి మళ్ళు పనికిరావు!" అని సోమేశ్వరరావు వచగానే, అందరూ నవ్వారు.

"అతనే అల్లుళ్ళా గట్టిగా వుంటే, మీరే తిడతారు మళ్ళానూ!" అంది లక్ష్మి. చలం భోంచేసి వీధిలోకి వెళ్ళిపోయాడు.

"వీడికింత తీరుబడి లేదేమిటి? ఇంట్లో ఒక్క గంట వుండకుండా వెళ్ళిపోయేడు?" అంది శారద.

"తీరుబడేమిటి? కాలేజీ వుంటే చదువు, ఫ్రెండ్లూ, గేమ్లూ, పిక్చర్లూ, ఏదో ప్రోగ్రాం! డివోగ్గం అయితే అదీ! పెళ్ళయితే పెళ్ళాం, పంపారం! ఈ వగలులోనే పగలు సరిపోతుంది! రాత్రేమో ఏదో!" అన్నాడు సోమేశ్వరరావు.

ఆ రాత్రి అయన, చూతురు చేసి తీసుకు వచ్చినదని అడ్డా నగం తెనేసేడు. మిగతా నగం తినబోతూంటే, లక్ష్మి "ఏమిటా కమ్మర్తి?" అని గట్టిగా కసిరి లాక్కుంది.

సోమేశ్వరరావు కోపంతో ఏదో అనబోయి, కోపాన్ని మింగేసేడు. లక్ష్మి తనని కసిరించంటే, ఆ కమ్మరులో ఎంత ప్రేమ వుందో తనకి తెలుసు! ఆ మందలింపు! కొన్ని సంవత్సరాల అనుబంధం తాలూకు చనువు!!

"పంచదార జబ్బు పాము విషం కంటే ప్రమాదకరమైందని మీకు తెలుసు గదా? తెల్లీ ఎందుకలా తింటారు?" అంది లక్ష్మి.

"ఏమిటోనే! తీపి అంటే ఇష్టం!" అని గొణిగే దాయన.

"తీపి కావాలంటే తినే పదార్థాల్లోనే చూడాలా? పెళ్ళాం ప్రేమలో తీపి లేదా? పిల్లల ప్రేమలో తీపి లేదాంటి!" అంది లక్ష్మి.

"ఏమిటోనే! అన్ని తెల్లీ నేను మాయలోపడిపో తూంటానే! అసలు తల్లి కడుపులో బిడ్డలోనే ఈ మాయ కలిసే వుంటుంది సుమా! ఇంక మనిషి మాయలో పడక మరెందులో పడతాడు?" అన్నాడు సోమేశ్వరరావు.

వీధిలో బిచ్చగాడు "అమ్మా ఆకలేస్తా వుండమ్మా" అని అరిచేడు.

"దాహం, ఆకలి ఎవరికి ఎక్కువగా వుంటాయో తెలుసా, లక్ష్మీ? ముగరు పేషెంట్ లు కీ, బిచ్చగాడికీ, అంచగొండికీ" అని చెప్పేడు సోమేశ్వరరావు నవ్వుతూ.

"ఇక్కడే ఇక్కడే!" అని, రిక్షా ఆటడికి చెప్పి, దిగేడు చలం.

రిక్షాల్లోంచి, ఇంకా శారదా, శ్రీనివాసు దిగేరు. సోమేశ్వరరావు తమ్ముడూ, చెల్లెలూ దిగేరు. ఇంకా కొందరు!

ఒక సందులో వుంది, ఆ బిల్డింగు.

మట్టూ గోడ. పెద్ద గుమ్మం. లోపల ఆవరణ చాలా వుంది. పెద్ద పెద్ద చెల్లున్నాయి. ఆ చెల్లు కింద రాలి చస్తాలున్నాయి. ఆ చస్తాల మీద పెడుతున్న నేడి నేడి అన్నం, చెల్లు మీంచి కాకులు మందలుగా వచ్చి, అన్నం కార్త చల్లారగానే తింటున్నాయ్. కొంత పట్టుకుపోతున్నాయ్.

ఒక నయపు, మధ్య మధ్య గోడలు పెట్టి, నాలుగు గదులుగా కట్టి వుంది. ఒక్కో గదిలో ఒక్కో పంతులుగారు, శ్రాద్ధ కర్మలు చేయిస్తున్నారు, ఎవరెవరివేలో.

చలం చేత పంతులుగారు, పదవ రోజు కర్మకాండని యథావిధిగా చేయించేడు. పాయ్యి, మీద ఆయన వండిన కుండ పిడతలోని అన్నం, అరటాకులోకి తీసేడు.

ఆ స్థలం అంతా అదో విధమైన పందడి సెలకొని వుంది!

పెద్ద గొంతులో మంత్రాలు, పిడకలు పాయ్యి పాగ వాసన, గాల్లోకి లేచి కళ్ళు మండించే ఆ పాగ, కాకుల అరుపులు, అక్కడికి రావాని ఎవరూ కోరుకోరు! కాని- రాక తప్పదు! కర్మకాండ కావాలనుకున్నవారు!

మనిషి నుంచి చెడ్డలకీ, ఐశ్వర్యానికీ, దరిద్రా నికీ, పేరు ప్రతిష్టలకీ, దేనికీ చావుతో సంబంధం లేదు. చావు ఏ జీవించివా వరిస్తుంది!

సోమేశ్వరరావు బంధువులు అయినవాళ్ళు అంతా, అక్కడ స్నానాలు చేసేరు. తలం మీంచి నీళ్ళోడుతూ పంతులుగారి దగ్గరికి వచ్చేరు.

సోమేశ్వరరావు చనిపోయి అనాళ పదవ రోజు! ఏదో బరువయిన సైతం — ఆయన తాలూకు జ్ఞాపకాల నిర్వేదం — ఈ జీవితాలింతేనా? అనే వైరాగ్యపు భావన — వారందర్నీ ఆవరించింది.

"ధర్మోదకాలు ఒడలండి" అని చెప్పేడు పంతులుగారు.

ఒక్కొక్కరూ చేతుల్లోకి నీళ్ళు తీసుకుని, పంతులుగారు చెప్పే మంత్రాలతో, ధర్మోదకం పదులుతున్నారు.

ఇండాక శారద అడిగితే పంతులుగారు చెప్పేడు— "మనిషి ఆత్మని ఆవరించుకుని తాపం వుంటుంది! జీవితంలో పనుష్యంతో, సాధకబాధకాలతో తాపం అంటే వుంటుంది! మరణించినా ఆ తాపం త్వరగా ఆత్మని వదిలి పెట్టరు! ధర్మోదకాలు వదిలితే, తాపం వదిలీ,

ఆత్మ తేలికపడి, సరలోకానికి పయన మౌతుంది...!!

గదిలో కూర్చుని వుంది లక్ష్మి. మనసు దుఃఖంతో కొండంత బరువుగా వుంది ఈ సరిస్థితిని ఎలా తట్టుకోవాలో తెలివట్టు, అవిడ బేలగా, చూస్తూంది గది గోడల్ని, గోడ మీద వున్న ఆయన ఫోటోనే.

ఆ ఫోటోలో ఆయన, తమా నవ్వుతున్నాడు! బాధ్యతలు, బరువులేగాని, ఎడబాటు లేదు కదా తమకి అమ్మడు?!

చలం కొడుకుని ఎత్తుకుని, ఏదీ గడపలో కూచుంది లక్ష్మి. వాడు తెగ అల్లరి చేస్తుంటే, కోడలు కొట్టింది. కొట్టిందని లక్ష్మికి కోపం వచ్చి, కోడల్ని తిట్టేసింది. ఆ పిల్ల ఏడుస్తూ వెళ్ళి పడుకుంది. లక్ష్మి మనసు దిశాకుగా వుంది. చంటి వెదవ అల్లరి పెట్టుకుండా వుండడు. కోడలు వాణ్ణి కొట్టుకుండా వుండడు! కొద్దే తనకి గుండె విలవిల్లాడిపోతుంది! తిట్టేస్తుంది కోడల్ని. చలం ఏదీ పట్టించుకోడు!

ఏమిటి బాధని కొన్నాళ్ళు చూతురించీకి వెళ్ళింది. చలం కొడుకుని వదిలి వుండలేక, మళ్ళా మూడు వారాల్లోనే వచ్చేసింది!! భర్త తనలో చెప్పే మాట గుర్తొచ్చిందావెడకీ! "అమ్మీ తెల్లీ చూదా నేనుమాయలో పడిపోతూంటానే. లక్ష్మీ!"

"మీరే కాదంటి! నేనూ అంతే!" అనుకుంది. మనపడి చేపు చూస్తూ.

"Daddy, Am I a Hindu?"

By Ed. Viswanathan
Published By
Bharatiya Vidya Bhavan
Bombay 400007, India

A Question & Answer Book
between a 14-year old
American born Indian teenager
and his middle aged father on
all aspects of Hinduism

All Profits go for
Charity in India
For Copies:
Ms. Karen Mandel, Box 2529
San Francisco, CA 94126
P: (415) 981 5144
F: (415) 434 3441

తరాలు - అంతరాలు

హిందీ: సాహు మధుష్

తెలుగు: కాలిపు కూర్మావతారం

ఓ గ్రామంలో హిందువులకు ఒకే ఒక ఆలయం వుంది. అది మమారు ఒక వెయ్యి సంవత్సరాల ప్రాచీనమైన ఆలయం. అయితే, ఆ ఆలయం వేటికీ బాగా శిథిలమై పోయింది. ఒకప్పుడు అక్కడ ఆలయం వుండేదని చెప్పేందుకు ఇప్పుడు నదేశంలో ఆలయం పేరిట బాగా విరిగి పడిపోయిన రాలి గోడలున్నాయి. గర్భ గృహంలో ఒక మూల సిందూరంలో వున్న విగ్రహం వుంది. దూరాల్నుంచి చూస్తే మౌనం ఆ విగ్రహాల వల్లని రాలిలా కనిపిస్తూ వుంటుంది. గ్రామస్థులు ఆలయ దేవతకు గ్రామదేవతని పేరు పెట్టారు. దేవి విగ్రహం ఎదుట హోమం బూడిద, యా బూడిదలోపాలు కొట్టరి చివ్వులు కూడా రాసులుగా పడి వుండేవి. అయినప్పటికీ, మా గ్రామంలో వెయ్యి సంవత్సరాల ప్రాచీన దేవాలయం వుందని ఆ గ్రామస్థుల కెంతో గర్వంగా వుంది. ఆ గ్రామానికి పొరుగువారు మంచి బంధువులెవరైనా వస్తే అతనికి ఆలయం తప్పక చూపిస్తారు. ఆలయం వెయ్యి సంవత్సరాల ప్రాచీనమైందని చెప్పేటప్పుడు గ్రామంలోని వృద్ధుల ముఖాల్లోకాంతి కనిపించేది.

ఒకసారి కుంభవృష్టిగా వర్షం కురవగా ఆలయంపైకప్పు పడిపోయింది. గోడకూడా కూలిపోయింది. ఇందువల్ల పూజారి కూర్చోడానికి క్యూర్చా వాలా కష్టంగా వుంది. ఈ వరిష్టిని చూసి గ్రామ యజమాని సంచాయతని పిలిపించి సమావేశం జరిపించాడు. ఆలయం బాగు చేయాలని నిర్ణయించారు. కానీ పాత, క్రొత్త తరాల మధ్య తలెత్తిన అభిప్రాయ భేదాల కారణంగా ఏ నిశ్చయానికి రాకపోవడం చూసి గ్రామ యజమాని తన ఉద్దేశం తెలియజేశాడు. "ఆలయ నిర్మాణ విషయంలో కేవలం మూడు సంవోలు క్రొత్తతరం వాళ్ళు, మూడు సంవోలు పాత తరం వాళ్ళు యివ్వాలి. ఆరు సంవోల్ని గౌరవించి మేము ఆలయం పని ప్రారంభిస్తాం" అని చెప్పాడు. యజమాని మాట అందరూ ఒప్పుకున్నారు.

- వయసుకులు తమ మూడు సంవోలు వివరించారు:
1. పాత ఆలయం బాగు చేయడానికి బదులుగా క్రొత్త ఆలయాన్ని నిర్మించాలి.
  2. క్రొత్త ఆలయానికి అప్పీ క్రొత్త సామాన్ల వాడాలి.
  3. పాత ఆలయ స్థానంలోనే క్రొత్త ఆలయం నిర్మించాలి.
- తరువాత పాత తరాలకి చెందిన వృద్ధులు తమ మూడు సంవోలు వివరించారు:
1. క్రొత్త ఆలయంలో పాత ఆలయం తాలూకు విగ్రహాన్నే ప్రతిష్ఠించాలి.
  2. క్రొత్త ఆలయం డిజైన్ పాత ఆలయం మాదిరిగానే వుండాలి.
  3. క్రొత్త ఆలయం నిర్మాణం కానంతవరకు పాత ఆలయాన్ని పడగొట్ట కూడదు.

SPRING

Can you fee the joy of spring
See the brightness which it brings
Children playing on the swing
Baby birdies trying their wing
Watch for the bees, that may sting
And for boys who use their sling.

Spring brings us a little rain
And takes away the winter pain
'Cause after staying indoors
The weather gets better for outdoors.

Its nice to see some kites fly
And at the part some children play
In the bright sunshine.

When you see the beautiful birds
Sometimes one and some in herds
And in their melodious sounds
I think true happiness is found

And on the trees
When you see new leaves
Quietness it does relieve.

Everything starts anew
That nature, it is true
When pretty colored flowers bloom
It takes away the winter gloom
God made the world so beautiful
Isn't be great and wonderful.

---" JAYASUDHA "

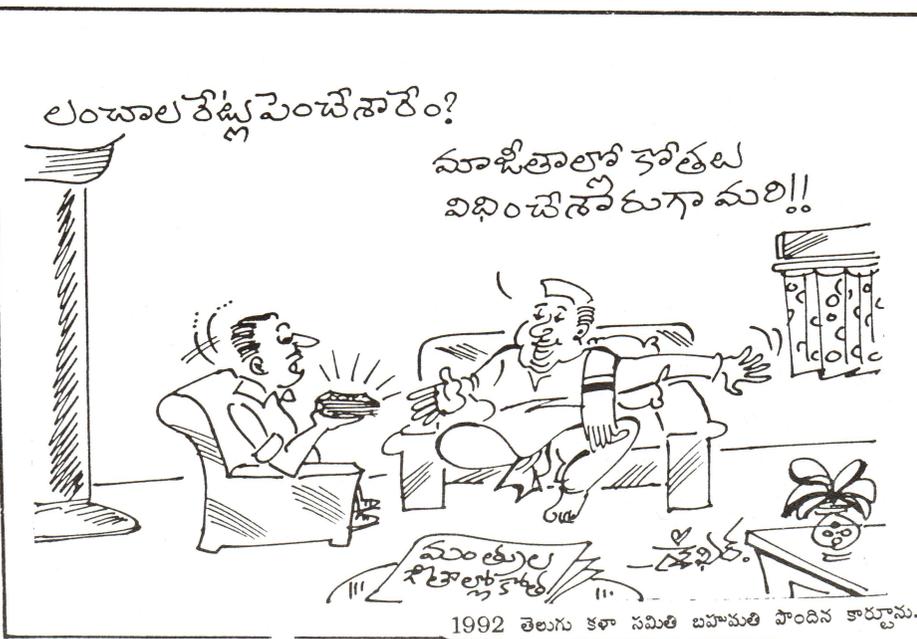
ఆహార సమస్య మీద చర్చ జరుగుతున్నప్పుడు ప్రతి పక్షానికి చెందిన ఒక శాసనసభ్యుడు ఆవేశంగా గుప్పిళ్ళు బిగించి చెయ్యి ఊపుతూ మరీ మాట్లాడుతున్నాడు.

ప్రక్కనే వున్న అధికార పక్ష సభ్యుడు "నోరు కదులుతున్నప్పుడు చెయ్యి కదలక్కర్లే దేమో!" అంటూ చెణుకు విసిరాడు.

"ఆహారం విషయం వచ్చేసరికి మాలాంటి మనుష్యులికి నోటితోపాలు చెయ్యి కూడా పని చెయ్యాలంటి! మీలాంటి జీవులకాబాధ లేదేమో! అదృష్టవంతులు!" అని త్రిప్పి కొట్టాడు ఆ ప్రతిపక్ష సభ్యుడు.

మనిషికి జంతువుకీ ఆహారం తీసుకోవడంలో వున్న తేడా వెంటనే స్పరించిన వాళ్ళు నవ్వుకున్నారు.

** **

నేను, నేను, నేను

-విజయలక్ష్మి రామకృష్ణన్
Rapid City, SD

అందరిలాగానే మేము అయిదో ఏట స్కూల్లో చేరాము. స్కూలుకు వెళ్లడానికి సిద్దమైన మమ్మల్ని చూసి మా నాన్న అమ్మతో— “ఎన్నిసార్లు చెప్పాను వాళ్లకు ఒక మాదిరి బట్టలు వెయ్యవద్దని? స్కూల్లో వాళ్లకు ఎట్లా గుర్తు తెలుస్తారు పిళ్ల?” అన్నారు.

మా అమ్మ మమ్మల్నిద్దరిని దగ్గర చేర్చుకుని ముద్దు పెట్టుకుని, “మన పిల్లలకు ఊళ్లో వాళ్ల దృష్టి కాదు, ముందు మీ దృష్టి తగులుతుంది. ఎంక ముద్దు గాకనూరు! తీసుకు వెళ్లండి” అంది. మమ్మల్ని చూసి స్కూల్లో చాలామంది నిర్బంధపోయారు. మా హెడ్మిస్ట్రెస్ ఇంకో టీచరుతో— “పిళ్ల తప్పకుండా ఐడెంటిఫికేషన్ ట్యాగ్” అంది. ఆమె మమ్మల్ని తిట్టింది, సాగిడింది నాకు తెలియలేదు. ఆడుకునేటప్పుడు చాలా సార్లు తక్కిన పిల్లలు అలితను లతా అని, నన్ను అలితా అని పిలిచేవారు. అట్లాంటి పాఠపాటు జరిగినప్పుడల్లా అలితకు చాలా సరదాగా ఉండేది. చాలా గర్వంగా వకవకా నవ్వేది. నాకు కోపం, ఏమిట నవ్వేది. “ఎన్ని సార్లు చెప్పాను నా పేరు అలిత? అలితంటావే? గుర్తుంచుకోలేవు?” అని పోట్లాటుకు సిద్దమయ్యేదాన్ని. ఒక రోజు పాఠాల్ని నాకు, అలితకు భేదం. కరవరచాలన్న తపాతపా కలిగింది. మరునాడు స్కూలు కేళ్లటప్పుడు అలిత మేనుకున్న నిలం రంగు గౌను చూసి, “అమ్మా! నేను పచ్చగౌను మేసుకుంటాను” అన్నాను. అమ్మ— “పచ్చగౌను రేపు మేసుకుం దురు గానిలే. అలితకు చెప్పి చేసేకాదుగా మరి” అంటూ నాకు నిలం గౌను తొడిగింది. కలిగిన స్కూలు కేళ్ల ముందు మందిపిళ్లు తాగి మిల్క్ చెయ్యి జాప్య గాదు తదుపరినాడు. అమ్మ నా తలమీద చిన్నగా మొట్టి, “వెధవ మొండిపట్టు, మచ్చాబా”

అని విసుక్కుని నాకు పచ్చగౌను తొడిగి, అలితకుకూడా (డ్రెస్సు) మార్చి పచ్చగౌను తొడిగింది. నేను ఆ వేళ క్లాసులో ఒక పాఠం సరిగా వినలేదు. మధ్యాహ్నం భేదం తీసుకుని గౌను కలిపించుకున్నాను. ఇంట్లో వెళ్లగానే— “కొత్త గౌను కోరి మేసుకున్నావు పాదుట— కలిపించి నన్ను అట్లా ఎట్లా చింపుకు చచ్చావు” అంది అమ్మ. “వంచెముల్లు తగిలించి” దన్నాను. “అంత ఒక్కా పై తెలియ కుండా ఆలచెమిటి” అని కోప్పడింది. మరునాడు నా తిరిగిన గాదు తాళానా అలిత గౌనుకూడా పనిమనిషి కూతురు కోకటి, సాంపాడి కూతురు కోకటి

ఇచ్చేసింది అమ్మ. మరునాడు జడ వేస్తూండగా— “నాకు ఒక జడ వెయ్యవూ” అన్నాను. “అలితకు రెండు జడలు వేశానుగా మరి. వచ్చే నెలలో మల్లెపూలు వస్తాయిగా— అప్పుడు ఒక జడ వేసి పూలు కుడతాను, సరా?” అంది. నాకు ఏడుపు వచ్చింది. “అలితకు రెండు జడలు వేస్తే నాకు ఒక జడ ఎందుకు వెయ్యకూడ” దన్నాను, ధైర్యం చేసి. మా అమ్మ— “తప్ప, లతా, అట్లా అనకూడదు. మీరు పుట్టి నప్పుడు డాక్టరుగారు వెయ్యి మందిలో ఒకరుకూడా మీ లాంటి కవల పిల్లలు ఉండరన్నారు. మీ రిద్దరూ ఒక లాగా ఉండి స్నేహంగా ఆడుకోవాలి” అంది. “మా లాంటి వాళ్లవరన్నా తెలుసా, అమ్మా! నీకు” అనడిగాను. “నాకు తెలియ దగ్రా. మగపిల్లలు కవలతైతే రామ తక్కుణులని పేర్లు పెట్టుకుంటారు. వద్రాసులో ముదలియార్ సోదరులు పెద్ద పేరు తెచ్చుకున్న కవలలు. ఒకాయన లాయరు, ఇంకోకరు డాక్టరు” అంది. వెల్లువలో వూచికప్పు దొరికినట్లయింది నాకు. పేకరు చదువుకుంటున్న నాన్న అమ్మతో— “నామ్మా! రామతక్కుణులు కవలలు కారు. సుమిత్ర నీ కన్నా తెలివైనది. తన కవల పిల్లల్ని వేరు చేసి ఒకరిని రాముడితో, ఇంకోకడిని భరతుడితో జబ్బు కలిపింది” అన్నారు. “వీర స్నేహం కురువు నాకు చెప్పకండి” అంది అమ్మ. నాన్న ఏమి మాట్లాడినా సగమే నా కర్తమయ్యేది.

మరునాడు స్కూలు చేరిన తరవాత రెండు జడలు విప్పేసి ఒక జడ అల్లు కున్నాను. “అదేమిటి?” అంది అలిత. “నా ఇష్టం” అన్నాను నేను. “కోపం వచ్చిన అలిత తనుకూడా జడలు విప్పి ఒక జడ అల్లుకుంది. “అదేమి” అన్నాను నేను. “నా ఇష్టం” అంది అలిత. అమ్మ, అలిత మహా బలవంతులు. వాళ్ల ముందు నాన్నగారే ఏమీ చెయ్య లేరు కదా— నే నేం చెయ్యగలను? ఆఖరి ప్రయత్నంగా ఒక రోజు ఎవరూ చూడకుండా ఒక ముల్లు తీసుకుని ముఖానగాలు పెట్టుకుండా మనుకున్నాను. కాస్త రక్తం చెమ్మగానే భయమేసి ముల్లు పారేసి ఇంట్లోకి వరుగొత్తను. అమ్మ మందు రాసింది. నాన్న ఇంటికి వచ్చిన తరవాత— “క్రింద మీదా తెలియకుండా పరుగెత్తుతుందిగా— ఏ గాజుపెంకో: గీసుకుంది. నయం కన్ను దగ్గర కాదు” అంటూ పిల్లడు చేసింది. నాలుగు రోజులకు దెబ్బమారింది. నెం రోజులకు చర్మం కలిపిపోయింది. ‘కాస్త వెప్పికే భయపడిపోయాను. నా మొద్దు ముఖానికి గీతలు వాతలు

రమ్మంటే ఎట్లా వస్తుంది?’ అని నన్ను నేనే తిట్టుకున్నాను. పరిస్థితులతో రాజీ పడక తప్పింది కాదు. పైస్కూలు జీవితమంతా అట్లాగే గడిచింది. కాలేజీలో చేరగానే అలిత ఆర్బు గ్రూపు తీసు కోవడం చూసి నేను సైన్సు గ్రూపు తీసుకున్నాను. కాని, కాలేజీలో ఇంకో విచిత్రం జరిగింది. అందరూ మమ్మల్ని హిస్టరీ అలిత, సైన్సు అలిత అని పిలవడంమొదలు పెట్టారు. పి.యు.సి.లో షుక్లాను తెచ్చుకున్నాను. ముదలియార్ సోదరుల కథ మరిచిపోలేదు నేను. నాన్నతో మెడిసిన్ కి వెళతానని చెప్పాను. చాలా సంతోషించారు నాన్న.

సరిగా అప్పుడే నాన్న స్నేహితులు నరసింహంగారు ఏదో పనిమీద— మా ఊరు వచ్చి మా ఇంట్లో బస చేశారు. ఆయన కొడుకు మరుసటి నెలలో అమెరికా నుంచి వస్తున్నట్లు చెప్పారు. ఆయన ఊరెళ్లిన తరవాత నాన్నకు— “మా మోహన్ రెండు నెలల సెలవు మీద వస్తున్నాడు. అతనినా సరే, అలితనా సరే మా వాడి కిస్తానంటే, మోహన్ రాగానే పిల్లలు చూడడానికి వంపిస్తాను” అని ఉత్తరం వ్రాశారు. “మరి చిన్నవాళ్లు— ఇప్పుడే పెళ్లమి” అని నాన్నగా రనడం, “కాళ్ల దగ్గరకు వచ్చిన సంబంధం కాకే తెల్లనా రా” అని అమ్మ అనడం వినవడంది నాకు. ఒక రాత్రి— నాకు చదువూ వద్దూ, పాడూ వద్దూ, కొత్త దేశాల్లో, కొత్త మనుష్యుల వధ్య అలితకు దూరంగా నేనుగా, నేను నేనుగా బ్రతకాలని సరదా పడ్డాను. మరునాడు వాన్న నన్ను దగ్గరకు పిలిచి, “అలా నరసింహంగార బబ్బాయి సంబంధం వచ్చింది. వాళ్లు మీ ఇద్దరితో ఎవరి నైనా సరే వన్నారు. అలిత ఇంకో మూడేళ్లకు డిగ్రీ తీసుకుని, తరవాత రెండేళ్లకు ఇంకో డిగ్రీ తీసుకున్నా ట్యూటర్ ఉద్యోగం దొరుకుతుందన్న నమ్మకంకూడా లేదు. నువ్వు మెడిసిన్ కి వెళతా నన్నావు. పెళ్లి కోసం ఏ చదువు, భవిష్యత్తు చెడగొట్టడం నా కిష్టం లేదు. కనక ఈ సంబంధానికి అలిత ని వ్యతిరేకం కుంటున్నా. నువ్వే మంటావు?” అన్నారు. ఒక్క స్త్రీలం ఆశ పడ్డానో లేదో, అంతలో గర్దలాగా తరుముకు వచ్చింది అలిత. తేరుకుని, “అవును నాన్నా, వారం క్రిందల మెడిసిన్ కి వెళతానని చెప్పి, ఈవేళ మీరు కుదిరిస్తే మాత్రం నేను పెళ్లికి ఎట్లా ఒప్పుకుంటా ననుకున్నాను” అన్నాను. “మేలో అలిత పెళ్లయింది. మోహన్— సుమారుగా ఉన్నాడు. పెద్ద అందగా దేమీ కాదు” అనుకున్నాను. “అంత ఎరువేమీ కాదు, వాస్త నలువే” అని కున్నాను. ‘డాక్టరు అలిత, మిస్సెస్ మోహన్ ఇక చచ్చే మా పెళ్లు కలిపిస్తా’ అనుకున్నాను. నేను చదువులో ఉన్నాను. అలిత క్లినికల్ సెల్లాక మొదట్లో వారానికి మూడు ఉత్తరాలు వ్రాసేది. తరవాత వారాని కోసారి, తరవాత నెలకో

ఉత్తరం వస్తుండేవి. ఇద్దరు అమెరికన్ పౌరులకు తల్లి అయింది అలిత. అమ్మకు ఎప్పుడూ అలిత గురించిన బెంగి ఇద్దరు పిల్లలు, వండుకోవడం, కడుక్కోవడం వసంతా ఒంటరిగా ఎట్లా చేసుకుంటుందో అని వాపోయేది. చిన్నప్పటినుండి పుట్టిన ఉత్తరం వ్రాస్తూ, “అమ్మా! పెద్ద బాలుకు నాన్న పేరు కలిసిలాగా పెట్టు కున్నాం కదా— చినబాలుకు నీ పేరు కలిసిలాగా ప్రభాకర్ అని పిలుస్తున్నాం” అని వ్రాసింది. అమ్మ మహా పొంగి పోయింది. సుబ్బారావుకు సుభాకర్ కు, పద్మావతికి ప్రభాకర్ కు పేర్లు ఎట్లా కలిశాయో నా కర్తం కాలేదు. మనీ పూస మారేడు కాదు చెయ్యడమంటే మా అలితనే ముందు చెప్పుకోవాలి.

మెడిసిన్ చదువు మూడేళ్లు దాటింది నాకు. ఉన్నట్లుండి ఇంట్లో వాతావరణం మారిపోయింది. అమ్మ వంట చెయ్యడం మానేసింది. కళ్లవాపు, న్ముఖం పొంగు, ఎన్నడూ లేని నీరసం— అమ్మకు ఆకస్మాత్తుగా అంత అనారోగ్య మేమిటో అర్థం కాలేదు నాకు. చెకవేకు వాస్పిటల్ కు రమ్మంటే— “నాకు డాక్టరంటే భయం. ఇంజెక్షన్లంటే భయం. రాను, పా” మృంది. నాన్న అమ్మను బలవంతం చెయ్యకపోవడం చూసి ఇంకా ఆశ్చర్యపోయాను. ఒక ఆర్థరాత్రి కంతనిడ్రో ఏవో మాటలు వినిపించి లేచాను. నాన్న ఫోనులో మాట్లాడడం చూసి నెమ్మదిగా లేచి వెళ్లి రాంది విన్నాను. “చేదు, నరసింహం, నే నీ సంగతి అలితో చెప్పలేదు. చెప్పడంబడకలేదు. అర్థం చేసుకో. నన్ను బలవంతం చెయ్యక” అని రామ చెప్పే కారు. వెళ్లి బడుకుని అణచింది. “మీరు ఉంటుంది నరసింహంగారు నారేమైనా సంబంధం తెచ్చారా? ఉత్తరం వ్రాయచ్చుగా— ఆర్థరాత్రి బ్రంకికాల్ దెసికి? నాన్న గొంతు వణకడం స్పష్టంగా వినవడింది నాకు. ఏదో జరిగింది. ఏదో జరుగుతుంది. అమ్మా, నాన్నా నాకు తెలియకుండా దాచిపెడుతున్నారు” అనుకున్నాను. మరునాడు ఎవరూ లేకుండా చూసి నరసింహంగారికి ఫోను చేశాను. మూడు నెలలుగా అలితకు జబ్బుగా ఉండటం. కిప్పిలు చెడిపోయినవటం. అలితకు ఐడెంటిఫికేషన్ ట్యాగ్ సోదరి ఉందని తెలిసిన డాక్టరు ఒక కిప్పీ అలితకు ఇచ్చడానికి నేను సిద్దపడతానేమో కనుక్కో మన్నాడటం. అవును మరి, మా ఇద్దరి బెనిట్ కి ఒక్కటే కనక ట్రాన్స్ ప్లాంట్ రిజెక్టు ఆయ్య అనకాం తక్కున. “వాగా ఆలోచించు, అలా! చెయ్యగలిగితే ఇంతకన్నా మహత్కార్యం ఉండదు” అన్నారు నరసింహంగారు. అవును మరి, నేను ఆయన కూతుర్ని కాదుగా!

మరునాడు టీకాలు వేయించుకుని, కలరా ఇంజెక్షను తీసుకుని ఇంటికి వచ్చే వకకూ నా అమెరికా ప్రయాణం సంగతి అమ్మకు, నాన్నకు తెలియదు. “నువ్వు

అయితే నీ దేవతలను గానా, నాలో చెప్పకూడదా? అన్నాడు నన్ను. "నీ రోజులుగా నాకు తెలిసిన సంగతి నాకు రహస్యంగా ఉంచారు కదా— నే నెందుకు ప్రతి విషయం మీకు చెప్పాలి" అన్నాను నేను. అమ్మ ఏడుస్తూ— "అలా! లలిత సంగతి గుండె రాయి చేసుకున్నాం. మా దుఃఖం మాడతక మ వ్యిత యాగం చెయ్యవద్దంది. నేను— "కొరీ కప్పలు తెచ్చుకున్నావా మిమ్మల్ని సుఖపెడతామనేంత మంచి కూతుర్ని కాను నేను. నరసింహంగారు, ఆయన కొడుకు బాల్మీకా వరాయి వాళ్ళు నాకు. లలితంటే ఒకటిపోయేంత ఆపేక్ష వా కెప్పుడూ లేదని మీకు తెలుసు. నేనీ విధయానికి వచ్చింది మీ కోసం కాదు, లలిత కోసం కాదు. అమ్మా, వాన్నా! నమ్మండి వచ్చు. నా కోసం, నా తప్పి కోసం" అన్నాను. పది రోజులకు పాపేరర్పి పాపాల రావడం, నేను స్నేహం ఎక్కడం అయింది.

క్లీవ్ లాండ్ ఎయిర్ పోర్టుకి మోహన్ వచ్చాడు. కారెక్టి కుర్చున్న తరవాత స్టార్టు చెయ్యకుండా— "అలా! ఇంటి కెళ్ళేముందు ఒక్క మాట చెను. నిమ్మ చూద్దానీకే సిగ్గుగా ఉంది నాకు. ఎవరికో ఒకరికి చెప్పకోవాలనిపించి నాన్నకు భారతమంత ఉత్తరం వ్రాశాను. మిమ్మల్ని ఈ పనికి ఒప్పించమని మ్రాతం వాన్నకు నేను వ్రాయలేదు. నమ్మండినామా!" అన్నాడు. "మోహన్, లలిత గురించి మనమంతా బెంగవడ వలసిన నమయంలో నా గురించి బెంగవడకండి మీరు" అన్నాను. ఇంటి కెళ్ళి పూసం చేసి తన చేతి వంట తింటేనేగాని హాస్పిటల్ కు తీసుకెళ్ళ నన్నాడు. ఇంటికెళ్ళక "ఏళ్ళ లేక?" అన్నాను. "స్నేహితు లింట్లో ఉంటున్నా" రన్నాడు. హాస్పిటల్ కు వెళ్ళాను. లలిత పక్కమీద ఏమీకూడ వదుకునుంది. మెడికల్ కాలేజీలో చేరవలకు ఇంట్లో ఎవరికైనా కాస్త జబ్బు చేస్తే నాకు ఒక్క మందుకు వచ్చేది. "లిరి కుర్చుని ఏదో ఒకటి తెచ్చుకుంటారు, తక్కిన వాళ్ళ ప్రాణాలు రియూడానికి" అనుకునే దాన్ని. విజం ఒట్టు, నే నమ్మడూ వడక పెట్టలేదు. ఆ రోజు లలితను చూసేటప్పుటికి భయంతో తిగుసుకు పోయాను. లలిత నవ్వుతూ— "వచ్చావా— రా, అలా" అంది. మనిషి బక్కపెట్టి నా, మాట బలంగానే ఉంది. మోహన్ బయటి కెళ్ళిపోయాడు.

లలిత హాత్యకు — "అలా! ఒక విజం చెప్పతాను నీకు! విద్యాక క్షమించు నన్ను" అంది. "ఏమి" అన్నాను. "మీ బావకు, నాకు ఒక దురంవాటుంది. మాకు వచ్చిన ఉత్తరాలు, పేము వ్రాసిన ఉత్తరాలకూడా ఇద్దరం చదవడం." "ఎంత చక్కని దాంపత్యం ఏళ్ళది! లలిత చచ్చిపోకూడదు" అను కున్నాను. "వార్ల నాన్నకు వ్రాసిన

ఉత్తరం చదివాక ఏమనుకున్నారో ఏమో మీ బావ— 'డాక్టర్ ను ప్రతి మాట వ్రాసి ఉండకూడదు నేను. అలా! మీ అమ్మా, నాన్నగారు అంతా ఆపిరం చేసుకోగలరు నన్ను' అన్నారు. 'ప్రార్థన లేదు— ఈ జాబు చూచి మా లలిత మీ పరుగెత్తి రాదు మీరు భయపడద్దానికి' అన్నాను. నిజం, అలా, నే నమ్మడూ అనుకోలేదు నువ్వు నా కోసం ఇంత పింపుతావని. ఇతరులను దొంగతనంగా పరీక్ష చెయ్యడం చిన్నప్పటినుంచి దురంవాటు అయింది నాకు. అలా, నువ్వు వస్తున్నట్లు చేబిల్ వచ్చిననాడు నేను, మీ బావ ఎంత సిగ్గు పడిపోయామో ఎట్లా చెప్పను?" అని వెళ్ళి వెళ్ళి విచ్చింది. లలితను ఎట్లా సముదాయించాలో తెలియ లేదు నాకు. తేరుకుని— "అలితా! నువ్వు ఇంత సిగ్గు పడిపోవకూడ లేదు. నా సంగతి చెప్పతా విను. స్నేహులో కుర్చుని వస్తాంటే ఏవో పిచ్చి పిచ్చి ఆలోచనలు. ఒక క్షణం ఏ చోటలో నేను నిలుచుని, నా చోటులో నిమ్మ నింజెట్టి ఆలోచించాను. అలితా! నాకే ప్రాణం మీదికి వస్తే, నీ కిచ్చి సంగతి దేవు డెరుగు, నీ దగ్గర దొమ్ముడు రక్తం కూడా తీసుకోవడానికి నేను ఒప్పుకునే దాన్ని కాదు. నీ బుద్ధి గొప్పది, అలితా. అందుకే నన్ను స్వీకరించగలిగావు. నే నమ్మడూ బీదదానే" అన్నాను. అప్పటికే వాలా అలస్యమయిందంటూ ఆమరువాటికే నర్తకి ఏర్పాటు చేశారు డాక్టర్లు. నన్ను హాస్పిటల్ లోనే ఉంచి టెస్టులు మొదలుపెట్టారు. నన్ను ఇంటికి పంప కుండా ఇంకో గదిలో హాస్పిటల్ లోనే వదుకోమన్నారు. మోహన్ క్లీవ్ లాండ్ లో పేమున్న హాస్పిటల్ లోనే కార్మియాంజీ అపిస్టెంటు.

రాత్రంతా నిద్ర లేదు. ఏదో భయం. తెల్లవారి ఎప్పుడు కునుకు వట్టిందో తెలియదు. ఆరు గంటలకు నర్సు వచ్చి నిద్ర లేపింది. గజదాగా లేది, "నర్సుకి పదింటికి కదా" అన్నాను. నర్సు గదిలో ఉన్న దార్లు అన్ని తీసివేస్తూ, "నర్తకి కార్మియాంజీ" అప్పిది. రెంజియి "అదేమి" అన్నాను. నర్సు నన్ను చూడ కుండానే— "అయాన్ సారి. అంతా మీ సిస్టర్ గదిలో ఉన్నారు. వదండి, అక్కడకు" అంది. "ఓ, నో! ఓ, నో!" అనుకుంటూ లలిత గదిలోకి వరుగెత్తాను. మోహన్ చుట్టూ మూగి ఉన్నారు డాక్టర్లు. లలితకు ముఖం కనపడకుండా దుప్పటి కప్పారు. నా చేతులు తన చేతుల్లోకి తీసుకుని ఛీప్ నర్తక్ డాక్టర్ థామస్— "చాలా బలహీనస్థితిలో మిమ్మల్ని చూసిన సంతోషానికి, మళ్ళీ బ్రతుకుతానన్న ఉచ్చాహానికి తట్టుకో లేకపోయాను మిసెస్ మోహన్" అన్నారు. 'చస్తే నీ రక్తం ఏమి కదా' అన్న నా మాట వాకే తిప్పిచెట్టింది లలిత. ఇంకా నా నేనెక్కలు కుట్టుకుని ఇంత దూరం వచ్చాను? లలిత పిల్లలిద్దరూ నన్ను చూడగానే

'అమ్మా' అంటూ హత్తుకుపోయారు. పెద్దవాడు "నీకు బాగాయిందా, అమ్మా? ఎప్పుడు వచ్చావు హాస్పిటల్ నుంచి? దాడి ఎందుకు అట్లా ఉన్నారమ్మా" అన్నాడు. నేను ఏడుస్తూ— "మీ అమ్మ లేదురా. చచ్చిపోయింది" అన్నాను. ప్రభాకర్— "నీ కెప్పుడు కోసం వచ్చినా అట్లాగే అంటావు. నే నేం తప్పు చెయ్యలేదుగా ఇప్పుడు?" అన్నాడు. నీ మోహన్ కేమి వార్లలో పిల్లలు నిద్ర పోయారో— "మోహన్! ఇంటికి కేబిల్ ఇచ్చారా? పిల్లలను నాలో పంపేటట్లుయితే పాపే పోర్టుల కోసం అన్నయి చెయ్యండి" అన్నాను.

విదురువచ్చిన అమ్మతో— "లలిత కోసం వెళ్ళి వీళ్ళను తీసుకువచ్చా" నంటూ ఏడ్చాను. నాన్న నా దగ్గరకు వచ్చి, "ఏడవకు, అలా, ఏదీ మన చేతుల్లో లేదు" అన్నారు. నాన్నకు లలిత పోయిందన్న దుఃఖం ఎక్కువో, నేను చెక్కు చెదరకుండా వచ్చినప్ప సంతోషం ఎక్కువో నాకు తెలియ లేదు. అమ్మ గురించి ఎంత భయ పడ్డానో నేం తిరుక్కుండా తేరుకుంది. పూర్వం అలా, అలితా అంటూ మా వెళ్ళ తిరిగే అమ్మ పొద్దున్న మాదం "ప్రభా, సుభా" అంటూ పిల్లల వెళ్ళ తిరిగింది. మగపిల్లలు విదురుతరుగుతూ రన్న భయం తేకవలే మునుకున్నట్లుకే ఒకే రకం నాన్ను కుట్టింజే అమ్మ!

"అలిండియో మెడికల్ కాలగ్రెసు ఈ ఏడాది మద్రాసులో జరుగుతున్నది కనక మేల్ వస్తే కాంగ్రెసుకు పోజరవు లా"నని మోహన్ వార్ల నాన్నకు, మా నాన్నకు జాబులు వ్రాశాడు. బొంబాయి నుంచి నరానరీ మా ఇంటికి వచ్చాడు మోహన్. పిల్లలు మా ఇంట్లో ఉన్నారూగా మరి? తాను రెండు పేపర్లు కాంగ్రెసులో మురవోరూట్లు చెప్పాడు. ఆ పేపర్లు గురించి మాట్లాడమని బొంబాయి డక్టర్. రాత్రి వదుకోవడానికి వెళ్ళే ముందు పేపర్ల కాపీలు నా కిచ్చాడు చదవమని.

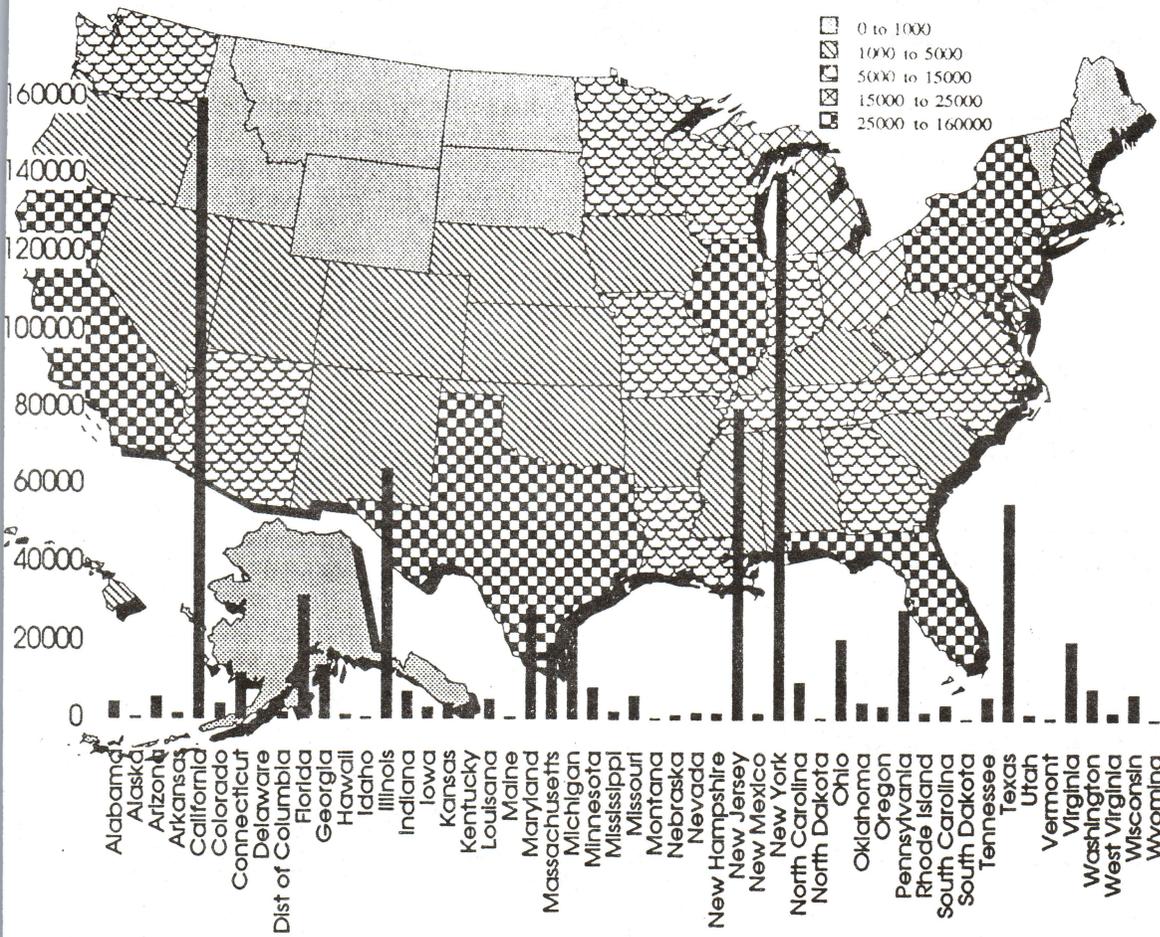
మరునాడు కాపీలు తాగింపుడు— "నాకు కూడా కాంగ్రెసుకు వెళ్ళాలనుంది, నాన్నా" అన్నాను. "గుడ్! వెళ్ళి తా, లయని నీతో తీసుకెళ్ళి, మోహన్" అన్నారు నాన్న.

కాంగ్రెసులో మోహన్ పేపర్లు చాలా మరొకటి నచ్చాయి. వెళ్ళి వెళ్ళి డాక్టర్ల తల్లితా మోహన్ కుట్టూ మూగడం, తన కోపం వేది ఉన్న సమ్మి డగ్గరకు పిచ్చి ఆ ప్రావేశాన్ని, డాక్టర్లకు "మా కజన్, అత. డాక్టరు కాలో" అంది" అంటూ మోహన్ నన్ను పరిచయం చెయ్యడం కొత్త అనుభవం నాకు. చర్చలలో పాల్గొన్న మోహన్ ను పరీక్షగా చూశాను. 'ఆ గొంతు చూడు కంటు లాగా' అనుకున్నాను. 'పూర్వం నలంపను కుట్టాను కాని, ఇప్పుడు కాస్త రంగు వచ్చాడు' అనుకున్నాను.

లిలిత వచ్చేటప్పుడు కంపార్ట్ మెంటులో ఇద్దరమే ఉన్నారా. నా కేబి భయం, దుఃఖం గొంతు వరకు నిండింది. నా సంగతి ఏమీ పట్టనట్లుగా నేనరు చదువుకుంటున్నాడు మోహన్. పెగుల్లు కుని— "నమ్మ నా మాట్లాడండి, మోహన్" అన్నాను. మోహన్ ఒక క్షణం తెళ్ళలోను నేనరు పక్కన పడినా. "అలా! నాలు రిద్దరూ బాగా పిసిగి స్తుంటారా నిమ్మ, మీ మదలోను" అన్నాడు. నన్ను పచ్చింది నాకు. మెడికల్ కాలగ్రెసులో మాటలు తడుముకోని మోహన్ కు నాలో మాట్లాడానికి మాట దొరకడం లేదు. "మోహన్! మళ్ళీ ఆమెరికా వెళ్ళిపోవడం మీకు? ఎప్పుటికి అక్కడే ఉండి పోతా" అన్నాను. సిగ్గు, సిగ్గు— నా గొంతు బొంబురు పోయింది, మోహన్ బదులు చెప్పలేదు. ఆతని ముఖంలో రంగులు మారాయో లేదో నాకు తెలియదు. నేను చూస్తే కదలి పది వినిపించి తరవాత— "అలా! నిజం చెప్పి, కాది తలుపున్నావా నన్ను" అన్నాడు. "కాది సంగతి నిజమే కాని, అది మీ మీదా, మీ పిల్లలమీదా కాదు, నమ్మండి నా మాట" అన్నాను. "మరి?" అన్నాడు మోహన్. "వచ్చి పోయి మిమ్మల్ని పోగొట్టుకున్న మా లలితమీద నా భావంలా" అన్నాను. మోహన్ వజవజ వచ్చి తూ, "అలా! లలితకూడా కచ్చింకగా పొడలేకప్పుడూ" అన్నాడు. "లలితకు మీరు కళాను వాళ్ళ బుర్రగా పోగొడినట్లు" అన్నాను. "పోగొట్టేట వివారం లే మనో కష్టం నాకు" అన్నాడు మోహన్. "నా చెయ్యిలోకి" అన్నాను నేను. మోహన్ లేచి నా దగ్గరగా వచ్చి, "అలా! బొంబాయి వడకు. అంగారం లాంటి భవస్యత్తు నీది, పరిస్థితులలో తాళివడవలసివే ఆవనరం నీ కేవీలా లేదు" అన్నాడు. "ఇప్పుడు లేకవలే నూటిగా చెప్పకచ్చు" అన్నాను. "నీ బెలవచ్చి ఉపయోగించుకోవడం ఇష్టం లేదు నాకు. వచ్చే ఏడాది మళ్ళీ ఇండియా వస్తాను, నీ మనస్సు మారకవలే మాట్లాడుకుండాం" అన్నాడు. "ఈ వేళ ఒక మనసు, లేవు ఒక మనసుకు— నే నేమీ పసిపిల్లను కాదు. బుద్ధి తక్కువై వచ్చాను మెడికల్ కాలగ్రెసుకు. మీ బావన మీ తెల్లపోతే, ఇదా నా భద్రపు సాగడు" అన్నాను. "ఓకే, ఓకే! ఇదా అవు, అలా, నీ మాటలు వింటాగా" అన్నాడు మోహన్. "ఇప్పుడు బెనరికి పనికి మీద కాలి" అన్నాను నేను. ఆ సైనే మాట్లాడనియ్యలేదు మోహన్.

(ముగింపు)
(3 వ పేజీలో)

Indian Population in the United States 1990

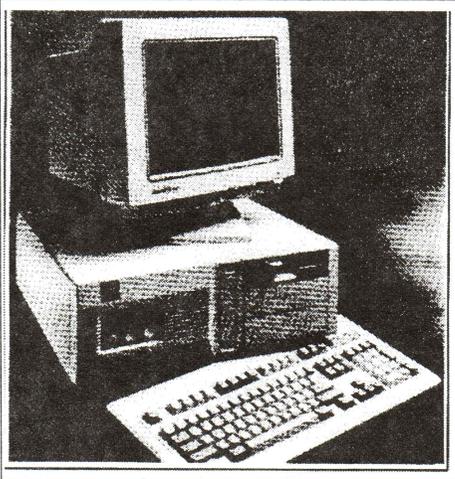

నేను, నేను, నేను
(ముగింపు)

పది కోట్ల ముహూర్తం
పెట్టారు. తిరుపతిలో జయింది మా
సర్ది, మోహన్ వెంకటేశ్వరం నందున
క్రీంద్రాన్ వెంకటేశ్వరం. వారానికి
తెలుగు ఉత్తరాలు. వాళ్ళు పేరూ ఊరూ
తెలుగు, మినెస్ మోహన్ అని అర్రెసు
వ్రాస్తాడు. చదువులో వా కెట్లా ఉరు
తుంది కట్టులు కట్టులు చేత్ర కురుర్న
వ్రాస్తుంది? ఇంకో మూడు నెలల్లో
వా మోహన్ కర్నూ గడుత్ర అయిపోతుంది.
మోహన్ పేర్లు నర్నకుని కావారంగా
కర్నూర్నాడు ఇందియాకు. అర్రెకాకు
సర్ది వాళ్ళ నాళ్ళకు ఉట్టు పంపాడు.
ఇద్దరూ కలిసి వ్రాస్తారు పెట్టుకోవ
డానికి సర్దింగ్ హోమ్ కట్టుస్తూరు
నరసింహంగాకు. వాలు రిక్కరూ నన్ను
విలివిస్తూకుల్లా— “అమ్మా కాదు, పిప్పి
కాదు, అన్న విమిట్రా” అని విసుక్కుం
టుంటారు. నేను, నేను అని కొట్టు
కుట్టునే కాని, ఇంకా చీ సక్క దున్నాను?
విన్నాలో ఉట్టునేట్టారు నేను. విమిట్రా—
అది ఇంకా ప్రతికే ఉంది! *

IBM Compatible Computers

For Home, School or Business

Prices for typical configurations

	386SX/16MHz	386/33MHz (64k cache)	486/33MHz (64k cache)
RAM	2MB	4MB	4MB
Floppy Drive	1.2 & 1.44MB	1.2 & 1.44MB	1.2 & 1.44MB
Hard Drive	40MB	120MB	120MB
Color VGA Mon.	1024X768	1024X768	1024X768
VGA Card	16 bit/1MB	16bit/1MB	16bit/1MB
Keyboard	101 Key	101 Key	101 Key
I/O Ports	2SP, 1PP	2SP, 1PP	2SP, 1PP
PRICE	\$1230	\$1699	\$2095

DOS 5.0, Windows 3.0, And Mouse - Add \$100

Call for other configurations; other brand names - AST, Compaq, Toshiba: Desktops and Laptops

VLM Computer Electronics
10 Park Place, Morristown, NJ 07960
(201) 267-3268, (800) 338-3268
FAX (201) 539-8032

LAKSHMI PALACE

(House of Quality Products)

103 Route 46 West
Fairfield, NJ 07006

(Near the Parking Lot of Discount Liquor)

(201) 227-3564

- * SAREES
- * GROCERIES
- * COSTUME JEWELRY
- * SEMI-PRECIOUS STONES
- * 110/220 V SMALL APPLIANCES

Video Movie Rentals (By Mail Also)
Hindi, Telugu, Tamil, Malayalam,
Kannada, Punjabi, Gujarathi & Bengali

24 kt. Gold Bars, Bangles, Coins & Chains

Weekdays: 5 - 8 PM, Sat: 12 - 6 PM
Sun: 12 - 5 PM

JYOTHI SILKS & SAREES

889 Edwards Road, Suite D23

Parsippany, NJ 07054

(201) 882-2829

Importers & Retailers

SILK SAREES * SILK SAREES * SILK SAREES

Pure Mysore Silk, Zari, Crepe, Plain & Printed Sarees

EVERY SAREE COMES WITH A BLOUSE PIECE

*****

AND ALSO

Custom Made 22K Gold Jewelry
Made to Order As Per Samples

THE TELUGU FINE ARTS SOCIETY, INC.
(A TAX EXEMPT AND NOT FOR PROFIT CORPORATION)
P. O. Box 11104, New Brunswick, NJ 08906.

తెలుగు కళా సమితి

MEMBERSHIP APPLICATION FORM

19____(New/Renewal)

MEMBER: _____
(Dr./Mr./Mrs./Ms.) Last First

SPOUSE: _____
(Dr./Mr./Mrs./Ms.) Last First

_____ Maiden Name

CHILDREN/:
DATE OF BIRTH _____

ADDRESS: _____
No. Street

_____ City State/Zip Code

PHONE: _____
Home Office

OCCUPATION: _____
Member's Spouse's

I do not have any objection to publish my name/spouse's name/
children's names/children's ages/dates of birth/address/phone
number/my occupation/spouse's occupation/ in TFAS annual
directory. (PLEASE STRIKE OUT UNWANTED ITEMS)

SIGNATURE: _____ DATE: _____

MEMBERSHIP: ( ) LIFE \$150 ( ) FAMILY \$25/YR
( ) SINGLE \$20/YR ( ) STUDENT \$15/YR

Please make checks to TELUGU FINE ARTS SOCIETY and mail along with
duly completed application form to:
TFAS, P.O. BOX 11104, NEW BRUNSWICK, NJ 08906.

Children of the members automatically becomes members of the TFAS
Youth Association. Children above 18, working and living away from home should
seek membership separately.

Telugu Jyothi is being sent every month to the
members of the Telugu Fine Arts Society by THIRD
CLASS BULK MAIL. The US Postal Authorities
told us that it normally takes one to three weeks to
deliver. We cannot afford to send it by First Class
Mail as it costs \$0.98 per issue. The Post Office will
not redirect the Third Class Mail unless specific
instructions are given to the mail person. When the
magazine is returned to TFAS, it is charged \$0.30 -
\$0.45 for each such returned issue. Therefore it is
imperative on the part of the members to send in
their CHANGES IN ADDRESSES. Telugu Jyothi is
the only Telugu Magazine published in the United
States and distributed nationally to all members since
1984 without fail. Please help us to help you.

*****

Change in Address:

Name: _____

Address: _____

City/State/Zip Code _____

ANSWERS TO TELUGU JYOTHI'S 100 QUESTIONS

1. In 1857, Elisha Graves Otis installed the first passenger lift in New York City at a five-storey Broadway china store.
2. In 1825, John Walker, a chemist, found that a mixture of antimony sulfide and potassium chlorate lit spontaneously when rubbed against hearthstone. The matches produced were of the 'strike anywhere' variety but they were not very reliable. The modern friction match is attributed to Sir Issac Holden (1829).
3. Accidentally developed by Dr. Roy Plunkett for Du Pont in 1938, a substance called polytetrafluoroethylene (PTFE), when mixed with water and sprayed onto a surface renders the surface very slippery. It was first put to use by a French engineer, Mark Gregoire, in the 1950's.
4. They were introduced as 'cut-throat' razors in Sheffield in 1680.
5. Travelling salesman K. C. Gillette patented his safety razor in 1901.
6. For its bicentenary(1988), Australia issued a plastic ten dollar bill.
7. Henry Ford introduced this system in 1903 for his auto factory.
8. In 1858, British civil servant William Herschel in India made the local Indian builders sign with their palmprints. In his collection he noticed that all prints were different, and fingerprints remained the same throughout a person's lifetime.
9. In 1971, London police used this technique to catch a burgler suspected of breaking a window while wearing gloves. A print from one of his gloves matched that of one at the crime scene.
10. It was first used by Hugh C McDonald, a detective with the Los Angeles Identification Bureau, in the 1940's. Taking some 50,000 photos of people's faces, He cut them into 12 main sections - and used them as the basics of what he called Identikit.
11. In 1959, the Los Angeles Police, armed with a detailed description of a robber, created a life-like portrait and circulated it in the area. The robber was quickly identified and apprehended.
12. In 1892, Inspector Alvarez of Argentina matched a bloody fingerprint found at the crime sight with a suspect's fingerprint and proved the suspect's involvement.
13. In 1282, at Fabriano Mills in Italy, the first water mark on paper, a simple cross, was made after an accidental discovery in 1260 when an imprint made by a thin wire was found on freshly pressed paper.
14. In 1968, while trying to make a super-glue, researchers developed a substance so lacking in sticking power that the company, 3M, dismissed it as useless. One of the researchers, Art Fry, used the glue with bookmarks that could be removed when no longer needed. He later persuaded 3M to market the idea as "Post-it" so commonly used today.
15. The cavalry of the Mongol army, led by Ghengis Khan (13th century), dried mares' milk to a powder in the sun to preserve it. In the morning they put some powder in a water bottle and, by evening, the mixture would become a thin porridge after being shaken all day by the horses' jogging.
16. In 1870, J. W. Hyatt invented celluloid, the first plastic, a mixture of camphor and pyroxylin, to be used as a substitute for ivory billiard balls. Later in 1909, Leo Baekeland invented Bakelite the first completely synthetic plastic.
17. Around 650 B.C., crudely cast slugs of electrum, a natural alloy of silver and gold, were being used as coins in Lydia, what is now eastern Turkey. Their value depended on their weight.

ANSWERS TO THE 100 QUESTIONS Continued...

18. Essentially a 'promise to pay', paper money was started around 7th Century China to overcome a coin shortage. Letters of credit were used in medieval Europe. Later a practice grew that receipts were issued by tradesmen for gold, which were then exchanged for money.
19. A formal income tax was introduced by British PM William Pitt in 1799. Citizens payed a rate of 10% to help pay for the Napoleonic Wars.
20. Britain's Dr. Samuel Johnson (1709-1784) created the first modern dictionary.
21. New York designer Yanturni, in the 1920's, took up to three years to make just one pair, and he refused to even start on a pair without a \$1000 deposit. He made plaster casts of the clients' feet and molded the shoes around the contours.
22. Mauveine, the first synthetic dye, was discovered by accident by an 18-year-old English research assistant, William H Perkin. It was made from coal tar, in 1856, in London.
23. The Catholic Church advocated the first jury in 1215, making it up of local people who could be expected to know the defendant. A jury was convened only to 'say the truth' on the basis of its knowledge of local affairs.
24. The earliest known legal text was written by Ur-Nammu, a king of the Mesopotamian city of Ur, circa 2100 BC. It dealt largely with runaway slaves, compensation for bodily injuries, & penalties for witchcraft.
25. In the 1770's, Swedish chemist John Priestly impregnated water with carbon dioxide hoping it would be effective against scurvy.
26. Austria, in 1787, was the first to abolish capital punishment.
27. Democracy, or 'rule by the people', first evolved in the independent city-states of Ancient Greece (7th century BC).
28. On June 4, 1807, the world's first street light with gas lighting was lit in Pall Mall, London, England.
29. The T'ung Shu, "Book of Myriad Things", was produced in China(2256BC).
30. The almanac, T'ung Shu, has been published yearly for more than 1200 years.
31. A beheading device is known to have been used in Ireland in 1307 but was not popularized until a French physician, Joseph Guillotin, suggested its use during the French Revolution in 1789. Hence, the device was named the guillotine.
32. The first modern calculator was made by Blaise Pascal of France, in 1642. His machine added and subtracted with the help of toothed wheels that rotated.
33. The first telescope is attributed to Roger Bacon (1214-92), England. He used magnifying lenses developed by early Arabian scientists.
34. Leonardo da Vinci is credited with the first concept of the helicopter but it was in 1940 that Igor Krikorsky, an American, invented the modern helicopter.
35. Around 2,000 years ago, Roman soldiers used to spread olive oil and cheese on a Jewish bread called Matzoh, making pizzas of sorts. The modern pizza comes from Naples, a town in Italy.
36. The first toothbrush is thought to have appeared in China in 1498 but the modern version appeared in 1770 made of broom bristles and a chicken bone. The inventor was a convict named William Addis.
37. In 1760, the Faber family of Germany found a method of using graphite to write. Later, in 1795, Nicholas Conte of France improved the Faber design, grinding clay with graphite, pressing it into sticks and baking them to make the first modern pencils.

ANSWERS TO THE 100 QUESTIONS Continued...

38. On January 27, 1947, Big Ben struck only once at midnight, due to the intense cold.
39. The first collection of animals was put together by Shulgi, a king of Ur, in modern Iraq, around 2400 BC. It was not open to the public. Today, the world's largest zoo is in San Diego, California, with a collection of over 5100 animals.
40. In the late 1880's, Thomas Alva Edison invented the first phonograph after observing the principals of the Bell telephone. The first words successfully recorded were "Mary had a little lamb".
41. The first toothpaste to be sold in a collapsible metal tube was Dr. Zierner's Alexandra Dentrifices, in Britain in 1891.
42. Sketchy evidence says that four monkeys entered the earth's stratosphere via a V-2 rocket launched from White Sands, New Mexico, in 1951 six years before the dog, Laika, went up in the USSR Spuntnik 2.
43. In April 1925, Imperial Airways screened a silent movie. In 1961, Trans World Airways became the first to offer in-flight movies as a regular feature.
44. Although credit cards were issued by American gas companies in the 1930's, the first general purpose credit card was introduced by Diners Club in May of 1950.
45. A 'clasp locker' was designed by Whitcomb Judson in 1893. It used a slider to link hooks and rings.
46. The inventor was Nikola Telsa of Croatia. It was patented in 1884.
47. Thought to be an European invention, it was popularized by Flemish mathematician Simon Stevin (1548-1620) to express fractions.
48. Swiss engineer Georges de Mestral conceived the idea in 1948 after noticing and examining the burrs on his socks after a walk in the wood. He duplicated the burrs' hooks using nylon.
49. In the 1930's, Ladislao Biro, a Hungarian artist and journalist invented the ball-point pen in Budapest.
50. In 1829, England's Dr. Nathaniel Ward, a naturalist, was conducting experiments with insects living in dirt inside a glass jar. He observed that the contained moisture helped plants shoots grow as well, and later developed cases to transport plants to anywhere in the world.
51. The earliest recorded ascent by a model hot-air balloon, invented by Father Bartolomeu de Gusmao of Brazil, was on Aug. 8, 1709. It was flown indoors at Casa de India in Portugal.
52. Five years after the invention of the telephone, Frenchman Clement Adler devised a primitive form of stereophonic transmission. But, it was not until 1933 that the first phonograph was patented by Alan Dower Blumlein of England.
53. The first known museum was started by Princess Ennigaldi-Nanna of Mesopotamia circa 556 BC. It displayed antiques from temples.
54. The first chewing gum, made of chicle, the dried sap of a Mexican jungle tree, was discovered by Horatio Adams in the early 1870's. He idly chewed pieces of it while trying to make rubber out of it.
55. In 1796, Johann Senefelder, a Czech, discovered lithography after accidentally spilling water on limestone, which had on it a laundry list written in wax. The wax portions did not become wet. He realized the same principal could be used for selectively inking certain areas of cloth or paper.

YOUTH FORUMANSWERS TO THE 100 QUESTION Continued...

56. The method of floating glass was developed by Alastair Pilkington, a British glassmaker. Molten glass is floated on molten metal in order to produce a very smooth surface.
57. Electric current, the principal of a battery, was discovered by Luigi Galvani, of Italy, in the 18th Century. He accidentally touched a steel scalpel to zinc plate and felt a current pass through.
58. In 1855, Jean-Baptiste Jolly of Paris established the first dry cleaning company after accidentally spilling camphene, a type of fuel, onto a dress. Instead of being ruined, the dress became cleaned.
59. On the day of her wedding to the Moghul Emperor Jehangir, bride Noor Jehan noticed a buttery substance floating atop the rose water streaming throughout the palace. Following her discovery, this extract, called attar or otto, is now gathered commercially and made into the precious essential oil found in modern perfumes.
60. In 1971, John Aristotle Phillips, a 21-year-old senior at Princeton University, designed an atomic bomb in four months using information obtained from entirely unclassified sources. If built, his bomb would weigh about 125 pounds and cost \$2,000.
61. The ancient Romans had a road system of over 50,000 miles covering Europe and the Middle East. One could travel to London in six days. For 1500 years, that travelling time was rarely bettered.
62. Frenchman Joseph Monier wanted to make larger flower pots than were possible with ordinary clay, so he thought to reinforce the clay with wire netting covering the clay. In 1849, he extended this idea to other sorts of construction, including concrete.
63. Dutch mathematician Christiaan Huygens invented the first working pendulum clock in 1656.
64. The first car to fitted with an electric starter was a British Arnold car in 1896.
65. Sir Edmond Hillary and his Sherpa guide, Tenzing Norgay, first climbed Mount Everest in 1953.
66. Charles Darwin published his theory of Evolution, The Origin of Species, in 1859.
67. After three unsuccessful attempts to hang him, convict John Lee was automatically given life imprisonment in Exeter Goal, England in 1885. The wooden gallows had warped in the rain and the trapdoor failed to work whenever Lee was placed upon them.
68. In the 1850's, two British railway builders, brothers John and William Brunton, stumbled onto two buried mounds of earth-baked bricks. They simply saw them as ideal roadbed for their track, not knowing that they were using ruins from the ancient cities of Mohanjo-Daro and Harrapa. William dug up 163,000 cubic yards of India's priceless heritage to lay 93 miles of railway. It was not until 1920 that archeologists discovered the mounds were the remains of the two highly developed civilizations dating from 2500 BC.
69. Ramses II, the 12th century Pharaoh of Egypt, had a harem and was a captain in the army by age ten. At the time of his death at age 90, he had ruled for 66 years, fathered 111 sons and 67 daughters.
70. Alexander the Great (356-323 BC) is credited with having developed the first spying technique. He encouraged his officers to write frequent letters home and then opened their mail to discover and eliminate anyone whose loyalty was questionable.

ANSWERS TO THE 100 QUESTIONS Continued...

71. The 1927 film *The Jazz Maker* was the first full-length feature film containing vocal sound.
72. In the 13th century, a nobleman, Thomas de Marle, was condemned to death by Louis VI for treason. According to French law, 400 years ago, a person accused of a crime but not yet caught could be tried even if he was not present. If convicted and then sentenced to death, the judgement could be carried out by effigy of the condemned.
73. The natives of Peru are supposed to have known the cure for malaria long before Jesuit priests brought the cure to Europe in 1638. The cure is derived from tree bark indigenous to the Andes Mountains.
74. A primitive version of the incubator was devised by a Frenchman, Budin, in 1880. It was a wooded cabinet heated by pots of water.
75. The Incas in South America carried out blood transfusions 400 or 500 years before the technique was successfully achieved in Europe. The Incas' success was probably due to the fact that most South American natives were of the same blood group, O Rh positive. Europe understood the principal of transfusions by 1665, but was unsuccessful due to the danger of the patient receiving incompatible blood. In 1900, Austrian Karl Landsteiner developed the modern system of grouping blood (the ABO system) making it possible to match donors and patients safely.
76. In 1887, a Swiss doctor, Eugen Frick devised a means of producing precision lenses. The Zeiss factory in Jena manufactured the first contact lenses.
77. The first stethoscope was invented by a shy young doctor who did not want put his ear upon the chest of a young woman whom he suspected had heart disease. Dr. Rene Laennec used a rolled newspaper instead; and later, in 1816, he made a foot-long wooden tube as a stethoscope.
78. Ancient India practiced plastic surgery before 1000 AD. Using steel surgical instruments and alcohol to dull the senses, surgeons removed skin tissue from clean areas to repair damaged areas.
79. The vaccine for tuberculosis was developed by two Frenchman, Albert Calmette and Camille Guerin, in 1906. It was perfected at the Pasteur Institute, Paris, in 1922. The first curative drug was developed with the discovery of streptomycin by Selman Waksman of Rutgers University, New Jersey, in 1944.
80. Canadian Drs. Frederick Banting and Charles Best isolated a hormone found in the islets of Langerhans (in the pancreas). They successfully tested the hormone, named isletin, on a human in 1922. The new wonder drug was later mass produced as Insulin.
81. Louise Brown was the first "test tube baby", born on July 25, 1978.
82. Even though anesthetics made way for more complex operations, patients often died of postoperative complications. Wound did not heal cleanly resulting in blood poisoning. In 1865, Quaker doctor Joseph Lister developed an antiseptic spray, made of carbolic acid, to be used during and after surgery.
83. In 1898, Bavarian Wilhelm K Roentgen, a physicist, found that a sheet of paper coated with barium platinocyanide would glow in the presence of cathode rays. He called the rays 'x-rays' due to what he thought was their mysterious nature.
84. In 1844, a dentist named Horace Wells, of Connecticut, used a gas called nitrous oxide to perform a tooth extraction.
85. With the help of a wigmaker, American film director D W Griffith developed the first false eyelashes, in 1916.

ANSWERS TO THE 100 QUESTIONS Continued...

86. Aspirin, properly known as acetylsalicylic acid, finds its origins back in 1758 when Englishman Edward Stone experimented with the bark of a willow tree and found that it was effective against high body temperatures and rheumatic aches and pain.
87. Berlin, Germany, installed the first city telephone network by 1877.
88. The world's first communications satellite was launched on April 6, 1965 from Cape Canaveral, Florida. It was called Early Bird.
89. The world's first automated telephone exchange was patented in 1891 by a Kansas City undertaker named Almon Strowger. He felt operators were being paid by rival undertakers not to connect his calls. Callers selected a number by pressing a combination of three buttons. In 1892, La Porte, Indiana, was the first city to install the new system. American Bell, the largest telephone company, at the time, modified the system in 1919, replacing the buttons with a dial.
90. The first public telegraph line was installed in Britain in 1843. It stretched from Dover, England, to Calais, France.
91. The first dams were built in 3200 BC at Jawa, north of modern Jordan.
92. The first paved roads were processional ways leading to the temples in early Mesopotamia. Anyone who parked a chariot on these roads faced death by impaling.
93. The first traffic lights were installed near the House of Commons in London. These gas-lights had to operated by hand.
94. The first subway ran from Paddington to City of London in 1863. It was powered by steam, not electricity.
95. The first iron rails were laid in Leicestershire, England, in 1789.
96. The first underwater passage was built before 2000 BC in Babylon, in Mesopotamia. A brick-lined, 2950 foot channel was dug in the Euphrates dry riverbed and then roofed and sealed before the river returned to its normal course. This technique is still used today.
97. Pneumatic power for tools was first used for the construction of the Frejus Tunnel (1857-71) in the Alps.
98. The first concrete road was laid in Bellefontaine, Ohio, in 1894.
99. One of the world's first archeologists was King Nobonidus, the last king of Babylon (556-539 BC). He excavated ruins of temples and shrines near Babylon.
100. The modern number system was probably invented by the ancient Hindus. Their system, based on ten, simplified calculations by giving a digit a value based on its position, including zero.

Congratulations to Telugu Jyothi on the 100th issue, especially "Telugu Jyothi 20 questions" by Dr. K.V. Rao, an interesting trivia for children and adults alike.

*-RAJITA BHAVARAJU
Parsippany, NJ*

Answer to March, 1992 Question of the month

Q. What is the maximum height above sea level attained when trasiting the Panama Canal?

A. Eighty-Five feet.

TELUGU JYOTHI'S QUESTION OF THE MONTH (APRIL 1992)

Q: In the USA, which month is the most popular for weddings?

(Answer in next month's issue)

Shanthi Travel, Inc.

194 DIAMOND BRIDGE AVENUE
HAWTHORNE, NEW JERSEY 07507

Phone: (201) 423-4444

Fax: (201) 423-4459

AUTHORIZED AGENT FOR AIR INDIA

FRIENDLY & COURTEOUS SERVICE

FULLY COMPUTERIZED

WE SPEAK TELUGU, HINDI, KANNADA & URDU

ALL DOMESTIC & INTERNATIONAL TRAVEL

TICKETS SENT BY FEDERAL EXPRESS FOR NEXT DAY DELIVERY

COMPLETE VACATION & BUSINESS TRAVEL

Please call

Satyam Srikonda CTC
Shanthi Srikonda CTC

Hours

Mon, Thurs, Fridays: 10 am - 7 pm

Tue, Wednesdays: 10 am - 6 pm

Saturday: 10 am - 2 pm

(\$5 on every booking received in April - July
will be contributed to a temple of your choice)

Travel Agency

Representative

Member

American Society
of Travel Agents

NEW YORK'S NEWEST LANDMARK

ARE YOU
MOVING ABROAD?
LOOKING FOR 200 VOLTS
APPLIANCES AND ELECTRONICS?
COME TO *Sam and Raj* WE ARE T.R.
EXPERTS

Big Selection of 110/220 volt appliances
Big Selection of Gift Items & Watches

T.V. TYPEWRITERS	CARPHONES	HOUSEWARES
V.C.R. TELEPHONES	CAMERA	LUGGAGES
CAMCORDERS FASCIMILIES	COMPUTERS	MAJOR APPLIANCES

Remember Their Names

SAM & RAJ

18 years of Experience, Reliability & Service
The Oldest Indian Establishment in the U.S.A.

37-08 74th STREET, JACKSON HEIGHTS, NEW YORK 11372
TEL: (718) 651-6969, (718) 466-1004, FAX: (718) 458-3771

The
Friendly
Guys
OPEN
7 DAYS

